

การนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์
ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
วิธีเรียนแบบทางไกลในกรุงเทพมหานคร

นางสาวจตุพร ลือชัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาจากระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาจากระบบโรงเรียน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-3206-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A PROPOSED MODEL OF ORGANIZING INTEGRATED NON-FORMAL
EDUCATION ACTIVITIES FOR THE PROVENTION OF AIDS AMONG STUDENTS
OF GENERAL NON-FORMAL EDUCATION AT LOWER SECONDARY
EDUCATION, DISTANCE LEARNING TYPE IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Chatuporn Luechai

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Non-Formal Education

Department of Non - Formal Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-3206-6

จุดพร ลือชัย : การนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการศึกษาออกโรงเรียน
สายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบทางไกล ในกรุงเทพมหานคร (A PROPOSED
MODEL OF ORGANIZING INTEGRATED NON - FORMAL EDUCATION ACTIVITIES FOR
THE PROVENTION OF AIDS AMONG STUDENTS OF GENERAL NON-FORMAL
EDUCATION AT LOWER SECONDARY EDUCATION, DISTANCE LEARNING TYPE IN
BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล, อ.ที่ปรึกษาร่วม :
ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, 140 หน้า. ISBN 974-17-3206-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบกิจกรรมแบบบูรณาการในการให้ความรู้ เจตคติ ทักษะใน
การป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียน สายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบ
ทางไกล ในกรุงเทพมหานคร และทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้ที่ศึกษา ทั้งในด้านความรู้ เจตคติ และ
ทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเพศหญิงและเพศชาย กลุ่มทดลอง
คือ นักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ วิธีเรียนแบบทางไกล ใน
กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แผนการจัดกิจกรรม แบบทดสอบ
ความรู้ เจตคติ ทักษะก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม และแบบประเมินผลกิจกรรม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ โดย
หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบ ค่าที่

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบกิจกรรมที่สร้างขึ้นประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 องค์ประกอบ ได้แก่
จุดประสงค์ เนื้อหา วิธีการและเทคนิคในการจัดกิจกรรม สื่อ เวลา โดยเนื้อหาความรู้ เรื่อง เอดส์บูรณาการกับ
หลักภาษาไทยและสังคมศึกษา โดยใช้วิธี บรรยาย และการประชุมแบบฟอรัม ส่วนเจตคติต่อโรคเอดส์ บูรณา
การกับหลักภาษาไทยและพุทธศาสนา โดยใช้วิธีการระดมสมองและการประชุมแบบฟอรัม และทักษะเพื่อการ
ป้องกันโรคเอดส์บูรณาการกับหลักภาษาไทยโดยใช้วิธีการระดมสมอง กรณีศึกษาและการแสดงบทบาทสมมติ
2. หลังเข้าร่วมกิจกรรม ค่าเฉลี่ยคะแนนด้านความรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05
3. หลังเข้าร่วมกิจกรรม ค่าเฉลี่ยระดับเจตคติสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. หลังเข้าร่วมกิจกรรม ค่าเฉลี่ยระดับทักษะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาหญิงมีเจตคติต่อโรคเอดส์สูงกว่านักศึกษาชายอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. ในการประเมินผลกิจกรรมพบว่า นักศึกษาเห็นด้วยอย่างยิ่งกับหัวข้อ ผู้จัดกิจกรรม และ สื่อการสอน

ภาควิชา การศึกษาออกโรงเรียน
สาขาวิชา การศึกษาออกระบบโรงเรียน
ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนิสิต.....
อาจารย์ที่ปรึกษา.....
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4283673327 : MAJOR NON - FORMAL EDUCATION

KEY WORD : INTEGRATED ACTIVITIES / AIDS

CHATUPORN LUECHAI : A PROPOSED MODEL OF ORGANIZING INTEGRATED NON-FORMAL EDUCATION ACTIVITIES FOR THE PREVENTION OF AIDS AMONG STUDENTS OF GENERAL NON-FORMAL EDUCATION AT LOWER SECONDARY EDUCATION, DISTANCE LEARNING TYPE IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSOC PROF. DR. ARCHANYA RATANA-UBOL (Ed.D.), THESIS CO-ADVISOR : DR. SOMBUT SUWANPITAK, 140 PP. ISBN 974-17-3206

The primary purpose of this study was to design an integrated activities model for the prevention of AIDS among students of general Non-Formal Education at lower secondary education, distance learning type in Bangkok metropolis. The secondary purpose was to examine the achievement of knowledge, attitude, and skill in the prevention of AIDS. The sample was thirty students of general Non-formal Education at lower secondary education, distance learning type in Bangkok metropolis. The research instruments were a pre-test and post-test to measure the knowledge, attitude, and skill in the prevention of AIDS and an activities evaluation form. Statistical analysis was the average, standard deviation and t-test

1. An integrated activities model consisted of five components which were : objectives, contents, methods and techniques for activities organizing, media and schedule. The contents of AIDS integrated with Thai grammar and Social studies by using lecture and forum. Attitude of AIDS integrated with Thai grammar and role playing and Buddhist by using brain storming and forum. Skill for prevention of AIDS integrated with Thai grammatical by using brain storming, case study.
2. After the activities had been completed, the average score of knowledge were increased with statistical significance at the .05 level.
3. After the activities had been completed, the average scores of attitude were increased with statistical significance at the .05 level.
4. After the activities had been completed, the average scores of skill were increased with statistical significance at the .05 level.
5. Before using the activities, females' attitude was higher than males with statistical significance at the .05 level.
6. From the activities evaluation form, found that students highly agreed with the aspect of the instructor's roles and the instructional media.

Department NON-FORMAL EDUCATION

Field of Study NON-FORMAL EDUCATION

Academic year 2002

Student's Signature.....

Advisor's Signature.....

Co-advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงของรองศาสตราจารย์ ดร.

อาชัญญา

รัตนอุบล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ร่วม ซึ่งได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นในการวิจัย พิจารณาตรวจแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่าน อาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ อุ่นตา นพคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติ
วรรณ

อมตยกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์ อาจารย์มนตรีธา สังขะระมย์ อาจารย์
เพลินพิศ ชุมนะวรรณ ที่กรุณาตรวจสอบและช่วยปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมถึงให้
คำแนะนำ

ในการแก้ไขและปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้ ส่วนหนึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึง
ขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบคุณจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถานศึกษาอันเป็นที่รัก เคารพ และเทิดทูน
ที่ได้ให้การศึกษาระดับปริญญาตรีอันมีค่าแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบพระคุณ ร.ท.ฉัตรเทพ ชาญช่วง (ร.น.) และเพื่อน ๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจและ
คอยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณ บิดา และมารดา ที่ได้ให้ชีวิต ให้การศึกษา ให้การอบรม
เลี้ยงดูและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ประโยชน์อันจะเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงขอมอบเป็น
เครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา ของผู้วิจัย

จตุพร ลือชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....7	
2.1 การศึกษานอกระบบโรงเรียน.....	7
2.2 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2530.....	8
2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	14
2.4 การเรียนรู้แบบบูรณาการ.....	20
2.5 เทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	23
2.6 ความรู้ เจตคติ ทักษะ.....	25
2.7 ความรู้เกี่ยวกับเอดส์.....	35
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	49
วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือในการวิจัย.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
5	89
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	89
สรุปผลการวิจัย.....	92
อภิปรายผลการวิจัย.....	93
ข้อเสนอแนะ.....	98
รายการอ้างอิง.....	99
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	105
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือ.....	107
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	112
แผนการจัดกิจกรรม.....	113
แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์.....	123
แบบวัดระดับเจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์.....	128
แบบวัดทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์.....	132
แบบประเมินการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อ การป้องกันโรคเอดส์.....	135
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	141

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบทดสอบ ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์..... 67
ตารางที่ 2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับเจตคติจากแบบวัด เจตคติต่อโรคเอดส์..... 69
ตารางที่ 3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทักษะจากแบบวัด ทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์..... 72
ตารางที่ 4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบทดสอบ ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม..... 74
ตารางที่ 5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบทดสอบ ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ หลังเข้าร่วมกิจกรรม..... 76
ตารางที่ 6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับเจตคติจากแบบวัด เจตคติต่อโรคเอดส์ ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม..... 78
ตารางที่ 7	ค่าเฉลี่ยของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากแบบวัดเจตคติต่อโรคเอดส์ หลังเข้าร่วมกิจกรรม..... 80
ตารางที่ 8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทักษะจากแบบวัด ทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม..... 82
ตารางที่ 9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทักษะจากแบบวัด ทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ หลังเข้าร่วมกิจกรรม..... 84
ตารางที่ 10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากแบบประเมินกิจกรรม..... 86

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 1	โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530.....	10
แผนภูมิที่ 2	องค์ประกอบของเจตคติ.....	28
แผนภูมิที่ 3	แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพของ โรเซนสตอก (Rosenstock).....	32
แผนภูมิที่ 4	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ.....	33

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า หากบุคคลในสังคมมีความสมบูรณ์ ทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา สามารถปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ ก็ย่อมส่งผลให้การพัฒนาประเทศเป็นไปด้วยดี ปัจจัยในการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพก็คือ "การศึกษา" พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดวาระที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งระบุว่ารัฐต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ได้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพและไม่เก็บค่าใช้จ่า เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวิวัฒนาการในการดำรงชีวิต ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ไปอย่างต่อเนื่อง

การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นระบบการศึกษาที่สามารถจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกชุมชน และทุกระดับการศึกษา เพื่อให้บุคคลหรือชุมชน มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี โดยใช้หลักสูตรยืดหยุ่น ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาของกลุ่มและชุมชนได้ (อุ้นตา นพคุณ, 2546) และจากสภาพวิกฤติของสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้สังคมประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความเสื่อมโทรมทางคุณธรรม จริยธรรม ปัญหาการย้ายถิ่นฐานของผู้ใช้แรงงาน ก่อให้เกิดผู้พลัดโอกาสทางการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ให้สอดคล้องกับแนวทางดังกล่าว เพื่อให้บริการกลุ่มเป้าหมายประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ให้ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต อันจะนำไปสู่การพัฒนา สังคม ชุมชนอย่างยั่งยืน โดยกำหนดพันธกิจ 4 ประการ คือ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2546)

การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญในกรุงเทพมหานคร เป็นอีกภาวะกิจหนึ่งซึ่งเป็นที่ทางเลือกสำคัญ ของคนพลาดโอกาสทางการศึกษาได้มีการพัฒนาความรู้ เป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตพื้นฐาน โดยจัดหลักสูตรออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ 3 วิธี คือ วิธีการเรียนในชั้นเรียน วิธีการเรียนทางไกล วิธีการเรียนด้วยตนเอง

สำหรับวิธีเรียนทางไกล เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม และการพบกลุ่มนักศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง และชุมชน รวมทั้งการแก้ปัญหาการเรียนการสอน การพบกลุ่มรายสัปดาห์ไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง เพื่อรวบรวมปัญหา อภิปรายหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และนำผลไปสู่การปฏิบัติ โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งเชื่อมโยงถึงศาสตร์ทุกสาขาที่เกี่ยวข้อง ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ การปฏิสัมพันธ์ เรียนรู้วิถีชีวิตของสังคม มีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างประโยชน์ให้สังคม (เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว, 2544) สามารถนำประสบการณ์มาแก้ปัญหาหรือใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานการณ์จริงได้

ในจำนวนปัญหาหลายประการ ปัญหาเรื่องโรคเอดส์เป็นปัญหาหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของสมาชิกในสังคม และทำให้บุคคลต้องเสียชีวิตก่อนวัยอันสมควร จากการรายงานของสรุปการสัมมนาระดับชาติเรื่องโรคเอดส์ ครั้งที่ 8 แจ้งว่า ผู้ติดเชื้อเอดส์ที่สะสมมาตั้งแต่เริ่มมีการระบาดของโรคเอดส์ในประเทศไทยจวบจนปัจจุบัน มีจำนวน 984,000 ราย (จำแนกเป็นผู้ใหญ่ 951,000 ราย และเด็ก 33,000 ราย) ในจำนวนผู้ติดเชื้อทั้งหมดดังกล่าว มีผู้เสียชีวิตแล้ว 289,000 ราย และผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน จำนวน 695,000 ราย มีจำนวนผู้ติดเชื้อเอดส์รายใหม่ในปีนี้ จำนวน 29,000 ราย โดยเป็นเด็ก จำนวน 4,200 ราย มีจำนวนผู้ป่วยเอดส์ในขั้นรุนแรงที่ต้องการการรักษาพยาบาลจำนวน 55,000 ราย และมีผู้ป่วยเอดส์จำนวนใกล้เคียงกันที่จะเสียชีวิตจากโรคแทรกซ้อน

จำนวนเหล่านี้เป็นเพียงผู้ที่มารับบริการรักษาในสถานบริการของรัฐ และเอกชน ซึ่งมีเพียงร้อยละ 10 - 20 ของประมาณการ จำนวนผู้ป่วยที่มีในชุมชนจริง นอกจากนี้แล้วยังมีผู้ติดเชื้อที่ไม่มีอาการอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีผู้ป่วยโรคเอดส์อยู่ในอันดับ 3 ของโลก รองจาก ซิมบับเว และ บอสซาวานา (พรพันธ์ บุญยรัตพันธ์ และคณะ, 2539) กลุ่มผู้ป่วยที่พบมากจัดอยู่ในช่วงอายุ 25 - 29 ปีซึ่งเป็นช่วงอายุที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศ จากการประมาณการณ์ ในปี พ.ศ.2548 ประเทศไทยจะมีผู้เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ในกลุ่มอายุ 20 - 39 ปี ถึงร้อยละ 75 ของผู้เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ (กองโรคเอดส์กระทรวงสาธารณสุข, 2538) จากข้อมูลข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มอายุดังกล่าวมีการติดเชื้อ

เมื่อช่วงเข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่กำลังพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความตื่นตัวทางเพศ อยากรู้และอยากทดลองทางเพศ และเมื่อเกิดความต้องการทางเพศจะหาทางออกโดยการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการทางเพศ ร้อยละ 62.2 มีเพศสัมพันธ์กับหญิงรักสนุก ร้อยละ 12.2 มีเพศสัมพันธ์กับคูรัก ร้อยละ 19.3 และพฤติกรรม การป้องกันโรคเอดส์ทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาพบว่า ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเพียงร้อยละ 42.4 และไม่เคยใช้เลย ร้อยละ 28.8 (มานพ คณะโต, 2534) โดยให้เหตุผลในการปฏิเสธ การป้องกันการใช้ถุงยางอนามัยว่า ทำให้ความรู้สึกทางเพศลดลง ร่วมเพศกับเพื่อนหญิงแล้วปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมและค่านิยมที่ผิดต่อการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์

สำหรับผู้ป่วยและผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ก็ได้รับการรังเกียจจากสังคม บ้างก็ถูกให้ออกจากงานที่ทำอยู่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อจิตใจแก่ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์อย่างมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสมาชิกในสังคมยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ที่ดีพอ

จากการสำรวจของกระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่ปี พ.ศ.2528 จนถึงปัจจุบันพบว่า กลุ่มที่เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์สูงสุด คือ กลุ่มอายุ 20 - 39 ปี (กองควบคุมโรคติดต่อ, 2546) และด้วยการดำเนินของโรคที่ใช้ระยะเวลาตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ได้แสดงให้เห็นว่าผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ ส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ผู้วิจัยเห็นว่าวัยรุ่นเป็นกลุ่มประชากร เป้าหมายสำคัญ เพราะเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรค และมีผลต่อการลดลง หรือเพิ่มขึ้นของโรค ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ผู้วิจัยจึงเลือกนักศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ความรู้เรื่องการป้องกันโรคเอดส์ ความเข้าใจในสภาพปัญหาของผู้ติดเชื้อ การอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อโรคเอดส์อย่างถูกวิธี รวมทั้งสร้างเจตคติและพฤติกรรมที่เหมาะสมให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ในการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ จึงจัดเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์ (Knowledge) มีเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคเอดส์ (Attitude) มีความตระหนักว่าโรคเอดส์เป็นอันตรายส่งผลกระทบต่อตนเองและประเทศชาติ และมีทักษะ (Skill) ในการป้องกันตนจากการติดเชื้อโรคเอดส์ เพื่อให้กิจกรรมการให้ความรู้เพื่อการป้องกันโรคเอดส์ในครั้งนี้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่เน้นให้มีการปฏิรูปการศึกษา และกำหนดให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยจึงได้จัดทำรูปแบบกิจกรรมให้เป็นแบบบูรณาการให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม โดยผู้เรียนจะได้ใช้ประสบการณ์ของตนเอง ประสบการณ์ของผู้อื่น และหลักในแขนงวิชาอื่น ๆ มาส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งตรงกับหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่กล่าวว่าผู้ใหญ่สามารถเรียนรู้ได้ดี โดยผ่านประสบการณ์ของตนเอง

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษา การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบทางไกล ใน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติในการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบทางไกล ในกรุงเทพมหานคร ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมและหลังเข้าร่วมกิจกรรม
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติในการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนระหว่างเพศหญิงและเพศชาย

ขอบเขตในการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกลในกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน
2. กิจกรรมแบบบูรณาการ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้
 - 2.1 กิจกรรมแบบบูรณาการด้าน ความรู้ ได้แก่ ความหมายของโรคเอดส์ สาเหตุของโรคเอดส์ อาการของผู้ติดเชื้อ การติดต่อ การป้องกัน การรักษา สถานการณ์ของโรคในปัจจุบัน
 - 2.2 กิจกรรมแบบบูรณาการด้าน เจตคติ ได้แก่ การตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ มีเจตคติต่อผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ และมีเจตคติทางเพศที่ถูกต้อง
 - 2.3 กิจกรรมแบบบูรณาการด้าน ทักษะ ได้แก่ ทักษะการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ ทักษะ การเลือกซื้อและใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี

สมมติฐานของการวิจัย

กิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ในครั้งนี้ เป็นกิจกรรมให้ความรู้ ทักษะ ทศนคติ โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการที่แตกต่างระหว่างบุคคล โดยเน้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ใช้ความรู้ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และความรู้ในแขนงวิชาอื่น ๆ มาบูรณาการกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียน การสอนอันจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีขึ้น จากงานวิจัยของ นายสุรเชาว์

เรื่องวัฒถกี (2538) พบว่า การสอนสอดแทรกเรื่องโรคเอดส์ และการป้องกันโรคเอดส์ในวิชา สังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้นักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ย ของเจตคติต่อการป้องกันโรคเอดส์แตกต่างกับกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งตรงกับ ศรีเกียรติ อนันต์สวัสดิ์ (2540) ได้ทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบการสอนบูรณาการเพื่อ ส่งเสริมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีความสามารถตัดสินใจใน เชิงจริยธรรมดีกว่ากลุ่มควบคุม

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสร้างรูปแบบการเรียนรู้เพื่อการป้องกัน โรคเอดส์แบบบูรณาการขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยเปรียบเทียบระดับคะแนนก่อนและหลังการ ทดลอง โดยมีสมมติฐาน ดังนี้

1. คะแนนทดสอบความรู้หลังให้ความรู้ (Post - test) สูงกว่าคะแนนทดสอบ ความรู้ก่อนให้ความรู้ (Pre - test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ระดับเจตคติหลังให้ความรู้ (Post - test) สูงกว่าระดับเจตคติก่อนให้ความรู้ (Pre - test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. คะแนนทดสอบทักษะหลังให้ความรู้ (Post - test) สูงกว่าคะแนนทดสอบ ทักษะก่อนให้ความรู้ (Pre - test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. คะแนนทดสอบด้าน ความรู้ เจตคติ และทักษะ หรือให้ความรู้ของนักศึกษา เพศชายและหญิง (Post test) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

"รูปแบบ" หมายถึง คำโครงลักษณะส่วนสำคัญที่เป็นแกนหลัก

"รูปแบบกิจกรรมการให้ความรู้เพื่อการป้องกันโรคเอดส์" หมายถึง แผนการจัด กิจกรรมการให้ความรู้เพื่อการป้องกันโรคเอดส์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามหลักการเรียนรู้แบบ บูรณาการ โดยมีการกำหนดหัวเรื่อง (theme) ที่เชื่อมโยงกันกับความคิดรวบยอดในแขนง วิชาอื่น และวางแผนกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาและลงมือปฏิบัติ

"กิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์" หมายถึง กระบวนการจัด ประสพการณ์กิจกรรมการเรียนรู้ด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ของ นักศึกษาศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาเข้า กับประสบการณ์ในชีวิตประจำวันและแขนงวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาสังคมศึกษา วิชาภาษาไทย และบูรณาการวิธีการเรียนการสอนหลากหลายวิธีเพื่อตอบสนองความแตกต่างในการเรียนรู้ ของผู้เรียน

"การศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนทางไกล" หมายถึง การศึกษาสายสามัญตามหลักสูตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยนักศึกษาจะต้องศึกษาตำราแบบเรียนด้วยตนเองและพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมแก้ปัญหาการเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

"โรคเอดส์" หมายถึง โรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อไวรัสชนิดหนึ่งที่มีชื่อว่า Human Immuno Deficiency หรือ HIV ซึ่งเมื่อติดเชื้อดังกล่าวแล้วร่างกายจะไม่สามารถทำลายเชื้อไวรัสนี้ได้ ทำให้ภูมิคุ้มกันของผู้ติดเชื้อลดลง ทำให้ผู้ติดเชื้อมีร่างกายอ่อนแอเจ็บป่วยบ่อย เจ็บเรื้อรัง เกิดโรคแทรกซ้อนต่าง ๆ และเสียชีวิตในที่สุด

"ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์" หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ ได้แก่ ความหมาย สาเหตุ อาการของผู้เป็นโรค การติดต่อ การป้องกัน การรักษา ความรุนแรงของโรครวมทั้งสถานการณ์ของโรคเอดส์ในปัจจุบันของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้นวิธีเรียนทางไกลในกรุงเทพมหานคร ที่สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

"เจตคติต่อโรคเอดส์" หมายถึง ความตระหนักในปัญหา ความรู้สึกนึกคิด และความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติตนเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้นวิธีเรียนทางไกลในกรุงเทพมหานครที่วัดด้วยแบบวัดทัศนคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

"ทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์" หมายถึง ความสามารถในการปฏิเสธของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้นวิธีเรียนทางไกลในกรุงเทพมหานคร ในการหลีกเลี่ยงการติดเชื้อโรคเอดส์ ด้านการมีเพศสัมพันธ์ การติดยาเสพติด และการปฏิบัติตนในด้านอื่น ๆ อันอาจทำให้เกิดการติดเชื้อเอดส์ที่สามารถวัดได้ด้วยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รูปแบบกิจกรรมแบบบูรณาการที่ให้ความรู้ ทักษะ เจตคติเพื่อการป้องกันโรคเอดส์สำหรับนักศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นวิธีเรียนแบบทางไกลในกรุงเทพมหานคร
2. ผลที่ได้จากการศึกษาเสนอให้สถานศึกษา หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่รับผิดชอบ
3. เป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบกิจกรรม เพื่อก่อให้เกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติในประเด็นอื่นต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการสร้างรูปแบบกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อให้ความรู้ ทักษะและทัศนคติ เพื่อการป้องกันโรคเอดส์ สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในงานวิจัยมากขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้า ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การศึกษานอกระบบโรงเรียน
2. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. การเรียนรู้แบบบูรณาการ
4. เทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. ความรู้ เจตคติ ทักษะ
6. ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. การศึกษานอกระบบโรงเรียน

ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน

อุ้นตา นพคุณ (2523) กล่าวว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมหรือโครงการใด ๆ ที่สถาบันต่าง ๆ ในสังคมจัดขึ้น โดยมีเจตนาและวัตถุประสงค์ที่จะให้การเรียนรู้แก่ประชากรที่สามารถกำหนดเป้าหมายได้ ผู้รับการศึกษาเองก็มีเจตนาหรือวัตถุประสงค์ในการที่จะรับการเรียนรู้ กิจกรรมดังกล่าวจัดให้แก่ประชากรทุกเพศ ทุกวัย ทุกชุมชน และทุกระดับการศึกษา เพื่อให้บุคคลดังกล่าว มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดี กิจกรรมทางการศึกษาที่เรียกว่า เป็นการศึกษาอกระบบโรงเรียน จะต้องจัดขึ้นในระยะเวลาอันสั้น หลักสูตรยืดหยุ่น ประหยัดและตอบสนองความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชน

รัตนา พุ่มไพศาล (2528) ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่าเป็นการศึกษาสำหรับผู้ที่มีขาดโอกาสที่จะศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนภาคปกติเป็นการศึกษาที่จัดให้กับประชาชน

Phillip H. Coombs (อ้างถึงใน กชกร สังขชาติ) ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า เป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกระบบการศึกษาภาคปกติ ไม่ว่าจะกิจกรรมจะขึ้นเป็นกิจกรรมต่างหาก หรือจัดเป็นส่วนสำคัญ ส่วนหนึ่งของกิจกรรมใหญ่ ๆ อื่น ๆ ที่มุ่งบริการกลุ่มผู้เรียนที่ได้กำหนดเป็นเป้าหมาย และอย่างมีความมุ่งหมาย

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2533) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า เป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นได้ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน โดยไม่มีรูปแบบที่แน่นอน จัดขึ้นตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เรียน ยึดหลักปรัชญาที่ว่า การศึกษาคือชีวิต ชีวิตคือการศึกษา จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้รู้จักความคิดตัดสินใจ รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีอิสระภาพจากสิ่งแวดล้อมมากที่สุด โดยมีวิธีการเป็นส่วนประกอบที่จะทำให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

อาชัญญา รัตนอุบล (2540) ได้สรุปความหมายของการศึกษานอกโรงเรียนไว้ว่า กิจกรรมทางการศึกษา และมวลประสบการณ์ความรู้ใด ๆ ก็ตามที่จัดขึ้นโดยบุคคล หน่วยงาน และสถาบันต่าง ๆ ในสังคม โดยได้จัดขึ้นนอกเหนือไปจากการศึกษาในระบบโรงเรียนภาคปกติ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทศนคติ ที่พึงประสงค์ของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยยึดหลักที่ว่า เป็นการสนองความต้องการ ความสนใจและแก้ปัญหาให้แก่กลุ่มเป้าหมายนั้น

การศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงเป็นกิจกรรมการศึกษา ที่จัดขึ้นให้แก่ผู้ที่พลาดโอกาสที่จะศึกษาในระบบโรงเรียน ผู้ที่ต้องการจะศึกษาต่อ และผู้ที่ต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อก่อให้เกิดความรู้ ทักษะ และรูปแบบการศึกษาสามารถยืดหยุ่นได้ตามความแตกต่างของผู้เรียน โดยยึดหลักที่ว่า จะพัฒนาคนตั้งแต่เกิดจนตาย เพื่อที่เข้าเพื่อตอบสนองความต้องการให้แก่ผู้เรียนสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน

2. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530

2.1 หมวดวิชาในหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 ต้องใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 4 ภาคเรียน (2 ปี) ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียน ก็สามารถจบได้ก่อนกำหนด ผู้เรียนที่จบหลักสูตร มีศักดิ์และสิทธิ์เท่าเทียมกับผู้จบหลักสูตรระดับเดียวกันในระบบโรงเรียน หลักสูตรนี้กำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนหมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา

และเลือกเรียนหมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา พร้อมทั้งผ่านกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด ตามรายละเอียดดังนี้

1. หมวดวิชาบังคับที่ 4 หมวดวิชา รวม 26 หน่วยการเรียนรู้ คือ

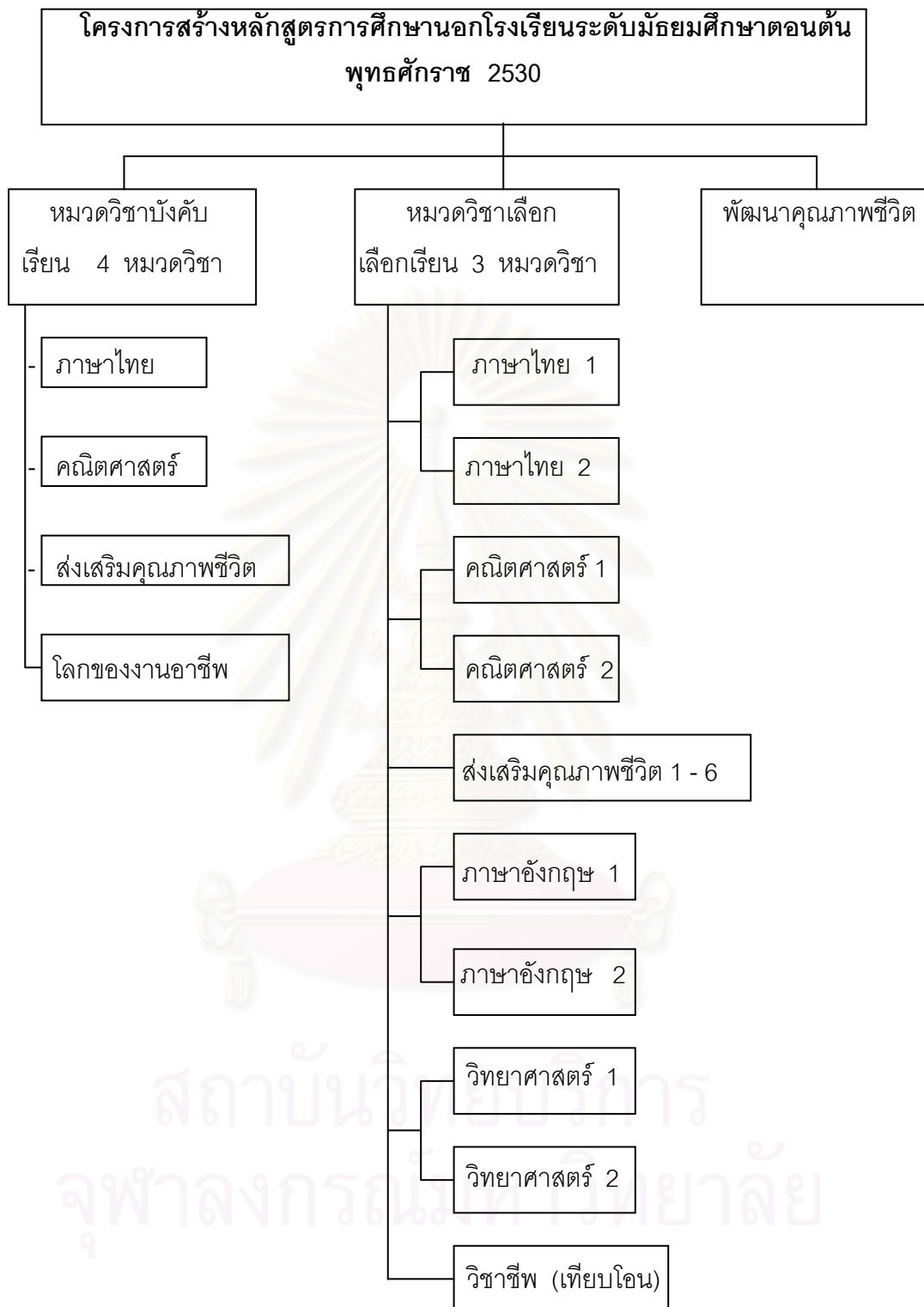
ภาษาไทย	7 หน่วยการเรียนรู้
คณิตศาสตร์	3 หน่วยการเรียนรู้
ส่งเสริมคุณภาพชีวิต	13 หน่วยการเรียนรู้
โลกของงานอาชีพ	3 หน่วยการเรียนรู้

2. หมวดวิชาเลือกมี 6 หมวดวิชา ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา รวม 27 หน่วยการเรียนรู้ คือ

1. ภาษาไทย 1, 2	9 หน่วยการเรียนรู้
2. คณิตศาสตร์ 1, 2	9 หน่วยการเรียนรู้
3. ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 1 - 6	9 หน่วยการเรียนรู้ (มี 6 หมวดวิชา)
4. ภาษาอังกฤษ 1, 2	9 หน่วยการเรียนรู้ (มี 2 หมวดวิชา)
5. วิทยาศาสตร์ 1, 2	9 หน่วยการเรียนรู้ (มี 2 หมวดวิชา)
6. วิชาชีพ (เทียบโอน)	9 หน่วยการเรียนรู้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

แผนภูมิที่ 1 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ที่มา : คู่มือนักศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น, 2530

2.3 วิธีเรียน

การเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 ผู้เรียนที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาแล้วสามารถลงทะเบียนเรียนได้ 3 วิธีเรียน คือ วิธีเรียนแบบชั้นเรียน (ขร.) วิธีเรียนทางไกล (ทก.) และวิธีเรียนด้วยตนเอง (ตอ.) และสามารถเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน แล้วนำผลการเรียนมารวมกันเพื่อขอจบตามหลักสูตรนี้ได้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามเงื่อนไขหลักสูตรที่กำหนดไว้

1. วิธีเรียนแบบชั้นเรียน นักศึกษาจะต้องปฏิบัติดังนี้

- 1.1 ฟังคำบรรยายในชั้นเรียนตามหมวดวิชาที่ลงทะเบียนเรียน
- 1.2 เข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน กำหนด (42 หน่วยกิจกรรม)
- 1.3 ทำกิจกรรม และทดสอบย่อยเพื่อเก็บคะแนนสะสมระหว่างภาคเรียน
- 1.4 เข้าสอบปลายภาคเรียน

2. วิธีเรียนทางไกล นักศึกษาจะต้องปฏิบัติดังนี้

- 2.1 ศึกษาตำรา แบบเรียนด้วยตนเอง
- 2.2 ฟังรายการวิทยุเพื่อเสริมความรู้
- 2.3 พบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมแก้ปัญหาการเรียนตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด การพบกลุ่มมี 3 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 พบกลุ่มสัปดาห์ละครั้ง ครั้งละไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง

ลักษณะที่ 2 พบกลุ่มรายปักษ์ ปักษ์ละครั้ง ครั้งละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

ลักษณะที่ 3 พบกลุ่มเดือนละครั้ง ครั้งละ 2 วัน วันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

- 2.4 เข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ที่

กรมการศึกษานอกโรงเรียน กำหนด (42 หน่วยกิจกรรม)

- 2.5 ทำกิจกรรมและทดสอบย่อยเพื่อเก็บคะแนนสะสมระหว่างภาคเรียน
- 2.6 เข้าสอบปลายภาคเรียน

3. วิธีเรียนด้วยตนเอง นักศึกษาจะต้องปฏิบัติดังนี้

3.1 ศึกษาตำรา แบบเรียน และสื่ออื่น ๆ ด้วยตนเอง

3.2 เข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ที่กรมฯ กำหนด (42 หน่วยกิจกรรม)

3.3 เข้าสอบปลายภาคเรียน

2.4 กิจกรรมการพบกลุ่ม

นักศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 จะต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของเวลาพบกลุ่มตลอดหลักสูตร กิจกรรมการพบกลุ่มแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นกิจกรรมที่จัดให้นักศึกษาได้รับประโยชน์ในการนำความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดีไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน ครอบครัว ชุมชน และสังคม ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตทั้งปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2. กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาการเรียน เป็นกิจกรรมที่จัดให้นักศึกษาได้มีโอกาสพบปะรู้จักคุ้นเคย ฝึกกระบวนการคิด และแก้ปัญหาการเรียนจากบทเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มประยุกต์ความรู้จากบทเรียน และประสบการณ์มาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันและในสังคม รวมทั้งร่วมกันคิดหาแนวทางเพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม วัฒนธรรม และประเพณีที่ดีงาม ตลอดจนเสริมสรูปการเรียนทั่วไปตามหลักสูตร

2.5 การจบหลักสูตร

นักศึกษาที่จะจบหลักสูตรได้ต้องผ่านการประเมินผลการเรียน สถานศึกษาจะพิจารณาประเมินผลการเรียน ดังนี้

1. การสอน จัดสอบเป็นหมวดวิชา

2. สิทธิในการเข้าสอบปลายภาคเรียน จะต้องมีเวลาเรียนหรือเวลาพบกลุ่มในแต่ละวิธีเรียน ดังนี้

2.1 วิธีเรียนแบบชั้นเรียน ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของเวลาเรียนทั้งหมดในแต่ละหมวดวิชา

2.2 วิธีเรียนทางไกล ต้องมีเวลาพบกลุ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของเวลาพบกลุ่มทั้งหมดแต่ละหมวดวิชา

2.3 วิธีเรียนด้วยตนเอง ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ไม่มีเงื่อนไขเกี่ยวกับเวลาเรียนแต่ละหมวดวิชา

3. การตัดสินผลการเรียน ตัดสินเป็นหมวดวิชาโดยพิจารณาจากคะแนนระหว่างภาคเรียน รวมกับคะแนนปลายภาคเรียน ดังนี้

วิธีเรียน	อัตราส่วนคะแนน		เกณฑ์การตัดสิน
	ระหว่างภาค	ปลายภาค	
แบบชั้นเรียน	50	50	ได้คะแนนระหว่างภาคเรียนและคะแนนปลายภาคเรียนรวมกันให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
ทางไกล	40	60	ได้คะแนนระหว่างภาคเรียนและคะแนนปลายภาคเรียนรวมกันให้ได้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50
ด้วยตนเอง	0	100	ได้คะแนนปลายภาคเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

หมวดวิชาที่ได้รับผลการเรียน 1 ถึง 4 ถือว่าสอบได้หมวดวิชานั้น

4. เกณฑ์การจบหลักสูตร นักศึกษา จะได้รับการพิจารณาอนุมัติให้จบหลักสูตรจะต้องผ่านเกณฑ์ ดังนี้

1. สอบได้หมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา
2. สอบได้หมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา เฉพาะวิชาเรียนแบบทางไกลต้องผ่านเกณฑ์การพบกลุ่มเพื่อรวมกิจกรรมแก้ปัญหาการเรียน
3. ต้องผ่านเกณฑ์การพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ผู้ที่จบหลักสูตรต้องสอบได้หมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา และหมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา รวมไม่น้อยกว่า 7 หมวดวิชา และต้องมีผลการเรียนหมวดกิจกรรมพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล กำหนดให้ผู้เรียนต้องใช้เวลาเรียน 4 ภาคเรียน (2 ปี) และต้องหมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา หมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา พร้อมทั้งผ่านกิจกรรมพบกลุ่มไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 ของเวลาพบกลุ่มตลอดภาคเรียน

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.1 กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ ก็คือการกระทำใด ๆ ก็ตามที่เกิดขึ้นในระหว่างบทเรียนอันเนื่องมาจากที่ผู้สอนทำการสื่อความหมายติดต่อกับผู้เรียน โดยที่ใช้สื่อชนิดต่าง ๆ เพื่อติดต่อสื่อความหมายเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ที่ผู้เรียนต้องศึกษาตามหลักสูตรที่ได้วางไว้ การกระทำที่เกิดขึ้นจะเกิดจากการวางแผนของผู้ที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามลำดับขั้น เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของบทเรียนที่กำหนดไว้ แผนที่ได้กำหนดไว้เรียกว่า แผนการสอน แผนการเรียน หรือแผนดำเนินกิจกรรม (สุรพันธ์ ต้นศรีวงษ์, 2538)

แผนการสอนหรือแผนดำเนินกิจกรรมนั้น ผู้สอนจะต้องจัดทำไว้ล่วงหน้าก่อนเริ่มดำเนินการสอนโดยการพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เนื้อหาสาระ ระยะเวลาในการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของบทเรียน ระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียน และปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้จะต้องนำมาศึกษาโดยละเอียดอย่างรอบคอบ แล้วกำหนดเป็นกิจกรรมที่จะดำเนินไปตามขั้นตอน และระยะเวลาที่กำหนดตามบทเรียน แผนดำเนินกิจกรรมนี้อาจมีหลายลักษณะเช่น ผู้สอนกับผู้เรียนช่วยกันสร้างเนื้อหาและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ หรือผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะในการดำเนินกิจกรรมการเรียนเพียงฝ่ายเดียวหรือผู้สอนกำหนดให้มีผู้เรียนสร้างกิจกรรมการเรียนด้วยตัวเอง เช่น ให้ผู้เรียนค้นคว้าทดลอง ให้ผู้เรียนตอบปัญหา จากการศึกษาจากตำรา ให้ปฏิบัติงานที่กำหนดให้ เป็นต้น รูปแบบของกิจกรรมการเรียนการสอนอาจมีอยู่มากมาย ผู้สอนจะต้องวางแผนไว้และดำเนินกิจกรรมตามที่ได้วางแผนไว้ โดยจะต้องปรับให้มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ที่เป็นจริงในชั้น โดยที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยตรง ได้กำหนดแนวทางที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนถือเป็นหลักปฏิบัติในทุกกลุ่มเป้าหมายและกิจกรรม คือ การมุ่งเสริมให้ประชาชนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. กิจกรรมด้านความรู้พื้นฐาน เป็นการให้ความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต มุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีชีวิตอย่างเป็นปกติสุข กิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตชาวเขา และวิทยุโรงเรียน เป็นต้น

2. กิจกรรมด้านทักษะอาชีพเพื่อการดำรงชีวิต เป็นการเพิ่มพูนความรู้ทักษะอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน และการดำรงชีวิตตามความต้องการและความพร้อมของประชาชน กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การจัดกลุ่มสนใจ และการสอนวิชาชีพระยะสั้นในสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นต้น

3. กิจกรรมด้านข่าวสารข้อมูล เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์หรือความรู้รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้แล้วยังจัดขึ้นเพื่อเป็นการป้องกันการลืมนหนังสือ ส่งเสริมความรู้ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การจัดห้องสมุดประชาชนจังหวัด อำเภอและตำบล ที่อ่านหนังสือและแหล่งความรู้ประจำหมู่บ้าน ห้องสมุดเคลื่อนที่ หน่วยโสตทัศนศึกษา พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ วิทยุศึกษา โทรทัศน์เพื่อการศึกษา ตลอดจนหนังสือวารสารและสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน อ้างถึงใน อาชัญญา รัตนอุบล, 2539)

ลักษณะของการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี

ลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ก็คือกิจกรรมการเรียนรู้การเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นการที่จะพิจารณาถึงลักษณะของการดำเนินกิจกรรมจึงควรคำนึงถึงความสำเร็จของผู้เรียนเป็นประการสำคัญ ซึ่ง สุรพันธ์ ต้นศรีวงษ์ (2538) ได้สรุปลักษณะของกิจกรรมที่ดี เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเอง การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้คิดตามบทเรียนโดยตลอดแล้วยังเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ ด้วยการที่ผู้สอนสามารถตรวจปรับผู้เรียนได้ตลอดเวลาในการประกอบกิจกรรม

เป็นกิจกรรมมีรูปแบบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระที่เรียน เช่น วัตถุประสงค์มีการกำหนดให้สามารถปฏิบัติได้ ในการวางแผนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนไม่เพียงที่จะให้ผู้เรียนเขียนและอธิบายเท่านั้น ผู้สอนยังต้องวางแผนดำเนินกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วย

เป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นความสนใจผู้เรียนตลอดทั้งบทเรียน ผู้เรียนจะมีโอกาสสำเร็จผลในการเรียนรู้อย่างมากหากเขาได้สนใจในบทเรียนตลอดเวลา ดังนั้นสิ่งที่ควรคำนึงถึงก็คือพยายามทุกทางที่จะช่วยดึงให้ผู้เรียนสนใจต่อบทเรียน ซึ่งอาจทำได้โดยผู้สอนอย่างเป็นผู้แสดงแต่เพียงฝ่ายเดียว กิจกรรมต้องไม่จำเจ การเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมเมื่อเห็นว่าผู้เรียนเริ่มเบื่อหน่ายต่อบทเรียนก็จะช่วยดึงความสนใจได้

เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับระยะเวลา กิจกรรมบางกิจกรรมอาจต้องใช้เวลามาก เช่น กิจกรรมประเภทประลอง หรือการอภิปรายร่วมกัน ผู้สอนต้องวางแผนกำหนดเวลาให้เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสรุปเนื้อหาสาระ หรือข้อสรุปให้เสร็จสิ้นเพื่อจะได้ตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้

เป็นกิจกรรมที่แสดงถึงความชัดเจนขั้นตอนการเรียนรู้ อันได้แก่ ขั้นตอนปัญหา ขั้นตอนศึกษาข้อมูล ขั้นตอนพยายามอันเป็นการนำข้อมูลไปทดลองไว้และขั้นตอนตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมที่ดำเนินการจะต้องวางแผนอย่างชัดเจนให้ตรงตามเป้าหมายของขั้นตอนการเรียนรู้ในแต่ละขั้น

เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ง่ายต่อการเตรียมการตลอดจนคุ้มค่าต่อการลงทุนลงแรง กิจกรรมที่ดีไม่จำเป็นต้องลงทุนอย่างมหาศาล การวางแผนดำเนินกิจกรรมทุกครั้งจะต้องมีการศึกษาอย่างรอบคอบ โดยจะต้องมีลักษณะยืดหยุ่นตามความเหมาะสมกับสภาพความพร้อมหลาย ๆ ประการ เช่น ในด้านอาคารสถานที่ เครื่องมือเครื่องจักร จำนวนผู้เรียน ตลอดจนอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น ความผิดพลาดอันเกิดจากการต่อวงจรไฟฟ้าอาจเป็นอันตรายจนถึงแก่ชีวิต ลักษณะนี้ก็จะไม่สามารถสร้างกิจกรรมให้ผู้เรียนปฏิบัติได้

หากเป็นไปได้ก็ควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งสามด้าน อันได้แก่ พุทธิศึกษา เจตศึกษา และทักษะศึกษา ที่ผสมผสานกันอย่างมีระบบ กล่าวคือผู้สอนจะต้องวางแผนให้สามารถประเมินผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่วางไว้

3.2 รูปแบบการสอนและรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

Joyce and Weil (1997) กล่าวว่า "รูปแบบการสอนเป็นแบบหรือแผนที้นำไปใช้สำหรับช่วยในการจัดการเรียนการสอน หรือเป็นแนวทางในการสอนของครูที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ข้อความรู้ ความคิด ทักษะค่านิยม วิธีการคิดและวิธีการแสดงออกในการเรียนรู้ของตนเองให้ง่ายและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ชาอุชัย อินทรประวัติ และพวงเพ็ญ อินทรประวัติ (2534) กล่าวว่า รูปแบบการสอนเป็นแบบแผนที่กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการเตรียมการสอนของครู การดำเนิน การสอน และประเมินผลเพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนจะบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดได้อย่างไร

ทิศนา แคมมณี (2538) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอน หมายถึง สภาพ หรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่มีการจัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบ มีแบบแผนตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่าง ๆ โดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ เข้ามาช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้น เป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ ดังนั้นคุณลักษณะสำคัญของรูปแบบการสอนต้องประกอบไปด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. มีปรัชญา หรือทฤษฎี หรือหลักการ หรือแนวคิด หรือเป็นความเชื่อพื้นฐาน หรือเป็นหลักของรูปแบบการสอนนั้น ๆ
2. มีการบรรยาย หรืออธิบายสภาพ หรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอน
3. มีการจัดระบบ คือ การจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการพิสูจน์ ทดลองถึง ประสิทธิภาพของระบบนั้น
4. มีการอธิบายกระบวนการสอน วิธีสอน และเทคนิคการสอน ในฐานะที่เป็น องค์ประกอบย่อยที่สำคัญของระบบนั้น ๆ

พจนานุกรม (2543) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง สภาพหรือ ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบ ต้องยึดหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด ความเชื่อต่าง ๆ โดยอาศัยวิธีสอน และเทคนิคการสอนต่าง ๆ เข้ามาช่วยใน สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ สามารถนำไปใช้เป็นแนวการสอนของครู ซึ่งแต่ละรูปแบบจะต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการเตรียมการสอนของครู การดำเนินการสอน และการประเมินผลเพื่อให้ทราบถึงวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นหากจะ ให้รูปแบบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมและสอดคล้องเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ได้ อย่างสะดวก และมีประสิทธิภาพมากที่สุดจึงจะต้องมีการออกแบบการสอน ที่แสดงให้เห็น ความสำคัญของกระบวนการ ที่เรานำมาใช้เพื่อเป็นการพัฒนาเทคโนโลยีการสอนดำเนินไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

จากคำกล่าวของนักการศึกษาข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน หมายถึง แผนที่กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการสอนของครูที่สร้างขึ้น อย่างเป็นระบบระเบียบ โดยอาศัย ทฤษฎี หรือแนวคิดพื้นฐาน โดยมีการอธิบายกระบวนการ สอน วิธีสอน และเทคนิคการสอนที่มีความเหมาะสม สอดคล้อง เพื่อให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ มีคุณภาพ

3.3 ลักษณะของรูปแบบการสอน และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รูปแบบการสอนตามแนวคิดของจอยซ์และเวลล์ (Joyce and Weil, 1972)

จัดรูปแบบการสอนเป็น 4 กลุ่มคือ

1. รูปแบบที่มาจากปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) เป็นรูปแบบที่ เน้นความความสัมพันธ์ในสังคม เพื่อให้บุคคลสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมโดยการเรียนรู้ร่วมกัน รูปแบบการสอนที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้คือ การค้นคว้าเป็นกลุ่ม (Group investigation) การคิดแก้ปัญหา

สังคม (Jurisprudential Inquiry) การสืบเสาะทางสังคม (Social Inquiry) และการฝึกปฏิบัติ (Laboratory method)

2. รูปแบบที่มาจากกระบวนการคิด (Information Processing) เป็นรูปแบบที่เน้นให้เกิดพฤติกรรมทางความคิด รูปแบบการสอนที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้คือ การฝึกมโนทัศน์ (Concept Attainment) การสอนอุปมาน (Inductive Teaching) การฝึกสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Training) การสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ (Science Inquiry) การสร้างสังกะยหน้า (Advance Organizer) และการพัฒนาความมีเหตุผล (Developmental)

3. รูปแบบที่มาจากบุคคล (Personal) เป็นรูปแบบที่เน้นพัฒนาการของบุคลิกภาพของบุคคล เพื่อให้เข้าใจตนเอง รับผิดชอบตนเอง และตระหนักในตนเอง รูปแบบการสอนที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้คือการสอนแบบไม่นำทาง (Non-Direct) การประชุมในชั้น (Classroom Meeting) การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ (Synectics) การฝึกตระหนักในตนเอง (Awareness Training)

4. รูปแบบที่มาจากการปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) เป็นรูปแบบที่วิเคราะห์พฤติกรรมของคนโดยกำหนดสิ่งแวดล้อมให้ รูปแบบการสอนที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้คือ การวางเงื่อนไข (Operant Conditioning)

รูปแบบการสอนตามแนวคิดของเชย์เลอร์และคณะ จัดรูปแบบการสอนเป็น 5 กลุ่ม ตามจุดมุ่งหมายของการสอน ดังนี้ (Saylor, Alexander and Lewis, 1981)

1. รูปแบบที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา (Subject Matter/Disciplines) เน้นการให้เนื้อหาวิชา รูปแบบการสอนที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้คือ การบรรยาย (Lecture) การอภิปรายซักถาม (Discussion - Questioning) การดูและฟัง (Viewing, Listening) การฝึกสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Training)

2. รูปแบบที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพ/เทคโนโลยี (Competencies/Technology) เน้นการวางแผนการสอน รูปแบบการสอนที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้คือ การออกแบบระบบการสอน (Instructional System Design) บทเรียนโปรแกรม (Programmed Instruction) การฝึกฝนหรือฝึกทักษะ (Practice & Drill)

3. รูปแบบที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของมนุษย์/กระบวนการ (Human Traits/Process) เน้นกระบวนการที่ทำให้เกิดคุณลักษณะ รูปแบบการสอนที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้คือ บทบาทสมมติ (Role Playing) การจำลองสถานการณ์ (Simulation)

4. รูปแบบที่เกี่ยวกับหน้าที่ทางสังคม/กิจกรรม (Social Functions/Activities) เน้นกิจกรรมในชุมชน รูปแบบการสอนที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้คือ กิจกรรมชุมชน (Community Activities) การค้นคว้าเป็นกลุ่ม (Group Investigation) การคิดแก้ปัญหาสังคม (Jurisprudential)

5. รูปแบบที่เกี่ยวกับความสนใจและความต้องการ/กิจกรรม (Interest & Needs/Activities) เน้นการเรียนอย่างอิสระของแต่ละบุคคล รูปแบบการสอนที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้คือ การศึกษาอย่างอิสระ (Independent Learning and Self - Instruction) การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ (Synectics)

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เมื่อเลือกเนื้อหาและจัดเนื้อหาได้แล้ว สิ่งที่จะต้องพิจารณาต่อไปก็คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อมุ่งให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์จากการใช้เนื้อหานั้นเป็นสื่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีหลายแบบ ได้แก่

1. แบบใช้สื่อทัศนศึกษา (Audio - Visual Approach) เป็นวิธีช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ช่วย เช่น ใช้โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เครื่องบันทึกเสียง สไลด์ फिल्मสตริป รูปภาพ หุ่นจำลอง ของจริง เป็นต้น

2. แบบเอกัตภาพ (Individualized Approach) เป็นการจัดการเรียนการสอนเน้นรายละเอียดย เช่น อาจให้ศึกษาจากบทเรียนโปรแกรม บทเรียนโมดูล หรือคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น

3. แบบเรียนด้วยตนเอง (Self - Study Approach) เป็นแบบที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้แนะนำอยู่ห่าง ๆ

4. แบบใช้การฝึกหัด (Drill - and - Practice Approach) เป็นแบบที่ต้องให้ผู้เรียนทำการฝึกหัดจนเกิดทักษะ สามารถปฏิบัติได้โดยอัตโนมัติ มักเริ่มต้นด้วยการให้เห็นตัวอย่าง

5. แบบใช้กิจกรรม (Activity - Oriented Approach) เป็นแบบที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตัวอย่างกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การจัดนิทรรศการ การแสดงละคร การสาธิต ฯลฯ

6. แบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Approach) เป็นแบบที่ให้ผู้เรียนคิดค้นหาคำตอบต่าง ๆ จากการใช้คำถามที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการสังเกต คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินผลและตัดสินใจ

7. แบบใช้การแก้ปัญหา (Problem - Solving Approach) เป็นแบบที่เน้นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เผชิญกับปัญหา และคิดค้นหาวิธีแก้ปัญหานั้น ๆ

การจัดประสบการณ์แบบต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ แต่ละแบบก็เน้นแตกต่างกัน การตัดสินใจว่าในเนื้อหานั้น ๆ ควรจะใช้แบบใดขึ้นอยู่กับความเหมาะสม โดยพิจารณาถึงจุดประสงค์ธรรมชาติของเนื้อหา ลักษณะของผู้เรียน แต่อย่างไรก็ตามในแต่ละวิชาควรรู้ใช้หลาย ๆ แบบผสมผสานกัน

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้รูปแบบกิจกรรมหลากหลายรูปแบบแบบเพื่อให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาในแต่ละตอนจึงถือได้ว่าเป็นการใช้รูปแบบกิจกรรมแบบบูรณาการโดยผสมผสานกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ด้วยกัน

4. การเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Learning)

ความหมาย

กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายและแนวคิดไว้ พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

กมล สุดประเสริฐ (2544) ให้ความหมายไว้ว่า

"การเรียน การสอนที่นำความรู้ ทักษะด้านต่าง ๆ มาประสานสัมพันธ์ให้เกิดการสร้างความรู้ ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพในการบูรณาการ จะมีความรู้ทักษะที่เป็นแกนกลาง และความรู้ทักษะที่นำมาบูรณาการ เช่น ใช้ความรู้ทักษะเนื้อหาทางสิ่งแวดล้อมเป็นแกน โดยนำความรู้ทักษะในเรื่องภาษาไทย คณิตศาสตร์ มาบูรณาการ เป็นต้น"

พระธรรมปิฎก ป.อ. ปยุตโต (2540) ให้ความหมายไว้ว่า

"บูรณาการ หมายถึง ทำให้สมบูรณ์ ทำให้หน่วยงานย่อย ๆ ทั้งหลายที่สัมพันธ์ อิงอาศัยซึ่งกันและกัน เข้ามาร่วมประสานกลมกลืนเป็นองค์รวมหนึ่งเดียวที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในตัว"

ทองอยู่ แก้วไทรยะ (2543) ให้ความหมายไว้ว่า

"กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง การเรียนรู้จากประสบการณ์จากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตจริงของผู้เรียน เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งไปสู่การคิด การแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง"

Shoemaker (1989) กล่าวว่า "การศึกษาแบบบูรณาการ คือ การจัดเส้นแบ่งเขตเนื้อหาวิชาทั้งหลาย โดยการผนวกเนื้อหาวิชาหลาย ๆ ส่วนของหลักสูตรเข้าด้วยกัน ให้มีความเชื่อมต่องานอย่างมีความหมาย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาอย่างกว้าง ๆ" และอธิบายหลักสูตรแบบบูรณาการว่า "การศึกษาที่ถูกจัดในลักษณะที่ไม่มีแบ่งแยกเนื้อหาวิชาออกจากกัน"

โดยโยงส่วนต่าง ๆ ของหลักสูตรเข้าหากัน เพื่อชี้ให้เห็นชัดถึงเนื้อหาการเรียนการสอนที่มีขอบเขตที่กว้างขวาง ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนมีลักษณะเป็นองค์รวม และความจริงของโลก ซึ่งมีลักษณะปฏิสัมพันธ์"

- สิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงไม่ได้เกี่ยวข้องกับวิชาใดวิชาหนึ่งแบบบูรณาการไว้ดังนี้
- การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย
- การเรียนรู้ที่สอนสัมพันธ์ความคิดรวบยอดหลาย ๆ สาขาวิชาเข้าด้วยกันทำให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้
- การเรียนรู้แบบบูรณาการช่วยขจัดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาต่าง ๆ ในหลักสูตร เนื่องจากมีเนื้อหาความรู้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้การเรียนแบบสัมพันธ์กันของวิชาต่าง ๆ มีความสำคัญมากกว่าการเพิ่มเนื้อหาเข้าไปในแต่ละวิชา

จากความหมายของนักวิชาการ พอสรุปได้ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ แก้ปัญหา และเรียนจากประสบการณ์จริง โดยเชื่อมโยงเนื้อหาของสาขาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เป็นการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน

ความสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่เน้นให้มีการปฏิรูปการศึกษา กำหนดให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ คนดี คนเก่ง คนมีความสุข

นอกจากนั้น ความสำคัญที่ต้องจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการยังมีอีกหลายประการ ได้แก่

2.1 การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน จำเป็นต้องใช้ความรู้และทักษะต่าง ๆ จากหลายสาขาวิชา การใช้วิชาใดวิชาหนึ่งเฉพาะไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ดังนั้นการที่บูรณาการเรียนรู้อาจสามารถทำให้ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

2.2 การเรียนของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งในเรื่องของความสามารถ ความสนใจ ความถนัด การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสนใจ ตามความถนัด ทำให้เกิดความสุขและใส่ใจในการเรียนรู้และได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา

2.3 การเพิ่มขึ้นของข้อมูลและความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่มีอย่างรวดเร็ว ทำให้การจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ มีเรื่องที่จะต้องเรียนรู้เพิ่มขึ้น การใช้กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการสามารถเรียนรู้ได้หลายวิชาในเวลาเดียวกัน ช่วยลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา และผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ ความรู้ ข้อมูลที่เพิ่มมากขึ้นได้ตามความต้องการ สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้โดยผู้เรียน (constructivism)

2.4 การเรียนรู้ที่ผ่านมาจะเน้นการเรียนเนื้อหามากกว่าการนำไปปฏิบัติจริง การจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการจะช่วยให้ผู้เรียนนำเนื้อหาที่เรียนรู้ไปแก้ไขปัญหาชีวิตจริงได้ และสามารถนำเอาประสบการณ์จากชีวิตจริงไปใช้ในการเรียนรู้ได้ ทำให้การเรียนรู้มีความหมาย มีประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

2.5 การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ เน้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียน เน้นการทำงานเป็นทีม ทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ได้อย่างสมบูรณ์

Rose & Olsen (1993) ได้อธิบายรูปแบบของการบูรณาการ (Models of Integration) ดังนี้

1) การบูรณาการแบบวิชาเดียว (Single Subject Integration)

การนำเสนอเนื้อหาของวิชา ๆ เดียวที่ปรากฏในชีวิตประจำวันโดยให้นักเรียนได้ใช้ทักษะอย่างมีความหมาย

2) การสอนบูรณาการแบบประสานงาน (Coordinated Model)

การสอนรูปแบบนี้มีครูตั้งแต่สองคนขึ้นไปสอนต่างวิชากันต่างคนต่างสอนแต่วางแผนการสอนร่วมกันมุ่งสอนในหัวเรื่อง / ความคิดรวบยอด / ปัญหาเดียวกัน

3) การสอนแบบหลักสูตรแกนบูรณาการ (Integrated Core Model)

ครูคนหนึ่งสอนสองวิชาควบคู่กันไปเช่น สอนภาษาในเนื้อหาวิทยาศาสตร์

4) รูปแบบหลักสูตรแกนคู่แบบบูรณาการ (Integrated Double Core Model)

ครูสองคนสอนนักเรียนกลุ่มเดียวกันโดยมีวิชาแกนสองวิชา เช่น คนหนึ่งสอนคณิตศาสตร์ในวิชาวิทยาศาสตร์อีกคนหนึ่งสอนภาษาในวิชาสังคมศาสตร์

5) รูปแบบหลักสูตรแกนแบบสมบูรณ์ในตัว (Self Contained Core Model)

ตามรูปแบบนี้ครูคนหนึ่ง ซึ่งมีคุณวุฒิสอนได้หลายวิชาจะอยู่กับผู้เรียนกลุ่มหนึ่งทั้งวัน โดยทำการสอนทักษะและเนื้อหาทุกอย่างภายในหัวเรื่องที่มีความหมายหนึ่งถึงสองหัวเรื่องเท่านั้น

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบหลักสูตรแกนแบบสมบูรณในตัว (Self Contained Core Model) เพราะในสภาพการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนแบบทางไกลนั้น ให้ครูประจำกลุ่มเพียงคนเดียวเป็นที่ปรึกษาสำหรับนักศึกษาการศึกษา นอกโรงเรียนตลอดระยะเวลาการพบกลุ่ม

จากการทดลองใช้การบูรณาการหลาย ๆ รูปแบบของครูต้นแบบการสอนแบบบูรณาการ ประจำปี พ.ศ.2542 (รัตนา สถิตานนท์, 2544) สรุปได้ว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการที่จะนำมาใช้ในระดัับมัธยมศึกษาชั้นควรยึดหลักการ ดังนี้

1. เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ ให้ผู้เรียนเป็นผู้มองความสัมพันธ์ และบูรณาการ ความรู้ด้วยตนเอง เพราะในตัวผู้เรียนคือแหล่งรวมความรู้หลากหลาย เนื่องจากได้เรียนรู้หลาย วิชา จากครูหลายคน จึงควรได้ฝึกบูรณาการความรู้เหล่านั้นเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริง ได้ และเป็นการลดความซ้ำซ้อน เพราะผู้เรียนย่อมรู้ว่าตนเองรู้อะไรแล้วและยังไม่รู้อะไร

2. จัดประสบการณ์ตรงให้กับผู้เรียน การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสคิดเอง ทำเอง จะทำให้ เรียนรู้และดึงความรู้ต่าง ๆ มาผสมผสานกันเองได้อย่างมีความหมาย

3. ให้ผู้เรียนได้ทำงานกลุ่ม นักเรียนแต่ละคนมีลักษณะ ความคิด ความสามารถ ประสบการณ์ต่างกัน การได้ทำงานร่วมกันจะทำให้แต่ละคนได้ดึงเอาลักษณะเด่นมาบูรณาการ กัน ซึ่งจะเป็นการสอนให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม มองเห็นความสำคัญของคนอื่น เคียงขึ้นกับการให้ และการรับ รู้จักปรับตัว และไม่เติบโตขึ้นอย่างโดดเดี่ยว

ในการจัดทำรูปแบบกิจกรรมการให้ความรู้แบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ใน ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้กิจกรรมมีการเน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ คิดเองทำเอง และให้ผู้เรียนได้ทำงานกลุ่มเพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมและรู้จักปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ ตามหลักการที่ครูต้นแบบการสอนแบบบูรณาการประจำปี พ.ศ.2542 ได้เสนอไว้

5. เทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การที่กิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน ประสบความสำเร็จนั้น จะต้อง เกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม ปรัชญา เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมและคุณลักษณะ คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมกิจกรรมเอง ซึ่งปัจจัย หนึ่งที่เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จของการทำกิจกรรม คือ การเลือกใช้เทคนิควิธีการที่มีความ เหมาะสมกับโครงการกิจกรรมนั้น (อาชัญญา รัตนอุบล, 2540) เทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ครั้งนี้ได้แก่

(1) การบรรยาย (Lecture)

การบรรยายมีลักษณะที่วิทยากรดำเนินการบรรยายและอธิบายตามหัวข้อ หรือตามที่ได้รับมอบหมาย วิทยากรอาจใช้สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการบรรยายหรือไม่ใช้ก็ได้ และเมื่อบรรยายเสร็จจะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสซักถามปัญหาหรือขอคำอธิบายเพิ่มเติม การบรรยายเป็นเทคนิคที่เชื่อว่าผู้ให้การบรรยาย หรือวิทยากรมีความรู้ในเนื้อหาที่ให้การบรรยายมากกว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรม วิทยากรจึงเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยตรง เนื้อหาความรู้ที่ใช้การบรรยายจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี ความจริงและเหตุผล ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ซึ่งควรจะต้องมีเอกสารประกอบการบรรยาย จึงจะได้ประโยชน์อย่างเต็มที่

(2) การประชุมแบบฟอรัม (Forum)

การประชุมแบบฟอรัมหรือการชี้แจงปัญหาข้อข้องใจเป็นเทคนิคการประชุมที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วมซักถามข้อสงสัยข้อข้องใจ หลังจากได้ให้วิทยากรได้ชี้แจงประเด็นปัญหาแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่แล้วการประชุมแบบฟอรัมจะเป็นการชี้แจงพูดคุยประเด็นปัญหาหรือข้อข้องใจ ข้อขัดแย้ง ข้อสงสัยระหว่างวิทยากรกับผู้ฟังนั่นเอง

(3) การระดมสมอง (Brain Storming)

การระดมสมองจะเป็นเทคนิคที่มุ่งให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนได้เสนอความคิดเห็นของตนอย่างเสรี โดยกำหนดระยะเวลาให้ในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง แล้วเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยไม่มีการคำนึงว่าถูกหรือผิดอย่างไร ความคิดเห็นทุกเรื่องจะได้รับการยอมรับจากกลุ่ม เมื่อเสร็จสิ้นการระดมความคิดเห็นจากทุกคนแล้ว จึงจะค่อยนำความคิดเห็นที่หลากหลายเหล่านั้นมาอภิปรายอีกครั้งเพื่อคัดสรร เลือหาความคิดเห็นของกลุ่ม ที่กลุ่มจะเห็นว่าเหมาะสมที่สุด และสามารถนำไปใช้ได้จริงมากที่สุด

(4) การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing)

การแสดงบทบาทสมมติ เป็นการให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แสดงบทบาทในสถานการณ์ที่กำหนดให้ โดยให้แสดงตามกิจกรรมที่เป็นจริง และเกิดขึ้นจริงโดยไม่มีการซักซ้อมมาก่อนแต่อย่างใด เพื่อให้ฝึกปฏิบัติได้เหมือนจริง วิทยากรจะกำหนดสถานการณ์หรือเค้าโครงเรื่องให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แสดงไปตามความคิดเห็น และบทบาทที่ได้รับมอบหมาย เมื่อแสดงบทบาทสมมติเสร็จแล้ว จึงให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมคนอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดูได้วิเคราะห์บทบาทที่แสดงนั้น และนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาในสถานการณ์นั้น การแสดงบทบาทสมมตินี้ยังสามารถใช้ในการพัฒนาทัศนคติและฝึกทักษะของผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อีกด้วย

(5) กรณีศึกษา (Case Study)

กรณีศึกษาเป็นเทคนิคที่ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ศึกษาเรื่องราวที่ได้นำเสนอจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง หรือสภาพการณ์ที่คล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เป็นจริงมากที่สุด โดยมีรายละเอียดมากพอที่จะทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นความสำคัญของปัญหาและข้อมูลต่าง ๆ ประกอบเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รู้จักฝึกการตัดสินใจ การวิเคราะห์และแก้ปัญหา ตัดสินปัญหาต่าง ๆ ภายใต้สถานการณ์นั้น โดยจัดทำในรูปแบบของเอกสารให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม การนำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องเลือกเทคนิคที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม สภาพแวดล้อม ทรัพยากร คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมกิจกรรมและคุณสมบัติของผู้จัดกิจกรรม โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนี้ ได้เลือกใช้กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา และทำให้เกิดความสนุกสนานในการเข้าร่วมกิจกรรม

การที่ผู้วิจัยใช้กิจกรรมที่หลากหลายในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ในครั้งนี้เพื่อให้สามารถตอบสนองของความต้องการของผู้เข้าร่วมกิจกรรม และทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินไปพร้อม ๆ กับการรับความรู้

6. ความรู้ เจตคติ ทักษะ

1. ความรู้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) ให้ความหมายว่า ความรู้เป็นพฤติกรรมขั้นต้น ซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำได้อาจจะโดยการนึกได้ หรือการมองเห็นได้ ยิน จำได้ เช่น ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎเกณฑ์ โครงสร้าง วิธีการแก้ปัญหา เป็นต้น

ด้านการศึกษา ถือว่า ความรู้เป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่สามารถวัดได้ว่าหรือไม่ พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวข้องกับ การจำ ข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาความสามารถ และทักษะทางสติปัญญา 6 ขั้นตอน คือ

- 1) ความรู้ ความจำ คือ ความสามารถในการจำสิ่งต่าง ๆ หรือสิ่งที่เคยมีประสบการณ์มาก่อนได้
- 2) ความเข้าใจ คือ ความสามารถในการแปลความ ตีความ หรือขยายความสิ่งนั้นได้
- 3) การนำไปใช้ คือ ความสามารถในการนำสาระต่าง ๆ ไปใช้ในสถานการณ์จริง ๆ ได้

4) การวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการแยกเรื่องราวออกเป็นส่วนย่อย ๆ ได้ จากความหมายของความรู้ดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า ความรู้ (Knowledge) คือ ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้รับรู้จากประสบการณ์ การค้นคว้า ศึกษา สังเกต และมีการสะสมไว้ สามารถจำได้โดยอาศัยกระบวนการทางจิตวิทยา

2. เจตคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) ได้ให้ความหมายว่า ทศนคติเป็นความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานการณ์ และอื่น ๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกที่บ่งถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ทศนคติเป็นนามธรรม และเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการแสดงออกด้านการปฏิบัติ ทศนคติไม่ใช่แรงจูงใจหากแต่เป็นสภาพแห่ง ความพร้อมที่จะได้ตอบ และแสดงให้ทราบถึงแนวทางของการสนองตอบของบุคคลต่อสิ่งเร้า

ถวิล ธาราโกชน (2526) ได้ให้ความหมายของทศนคติว่า หมายถึง ความรู้สึก ที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกนั้น อาจจะเป็นไปในทางที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจก็ได้ ทศนคตินั้นเป็นนามธรรม และเป็นตัวการสำคัญอันหนึ่งที่เป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมของบุคคล

ออสแคมป์ (Oscamp อ้างถึงใน ถวิล ธาราโกชน, 2526) ได้อธิบายถึงความสำคัญของประโยชน์ของทศนคติเป็นสิ่งจำเป็นต้องศึกษา เพราะเหตุดังต่อไปนี้

1) ทศนคติเป็นเสมือนโน้ตอย่างดี เพราะเพียงแต่รู้ว่าเรามีทศนคติอย่างไร เราก็สามารถที่จะสรุปพฤติกรรมต่าง ๆ ของเขาได้

2) ทศนคติทำให้เราสามารถที่จะพิจารณาตัดสินเหตุของพฤติกรรมของบุคคล คนหนึ่งที่มีต่อบุคคลอื่นหรือต่อสิ่งอื่น

3) ทศนคติจะช่วยอธิบายถึงความคงเส้นคงวาในพฤติกรรมของบุคคลหนึ่ง ซึ่งจะช่วยอธิบายถึงสถานภาพของสังคมได้

Good (1973) ให้ความหมายของเจตคติว่า คือ ความพร้อมที่จะแสดงออกใน ลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่จะเป็นการสนับสนุนหรือต่อต้านสถานการณ์บางอย่าง บุคคล หรือ สิ่งใด ๆ

Triandis (1971) กล่าวว่า เจตคติเป็นความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็น ที่มีต่อสิ่ง ๆ หนึ่ง ภายหลังจากได้รับประสบการณ์หรืออิทธิพลเร้าของมันมาแล้ว และเป็นสิ่งจูงใจให้ แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ต่อเร้าเหล่านั้น ๆ

องค์ประกอบของทัศนคติ

ถวิล ธาราโกชน (2526) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของทัศนคติว่ามี 3 องค์ประกอบด้วยกันคือ

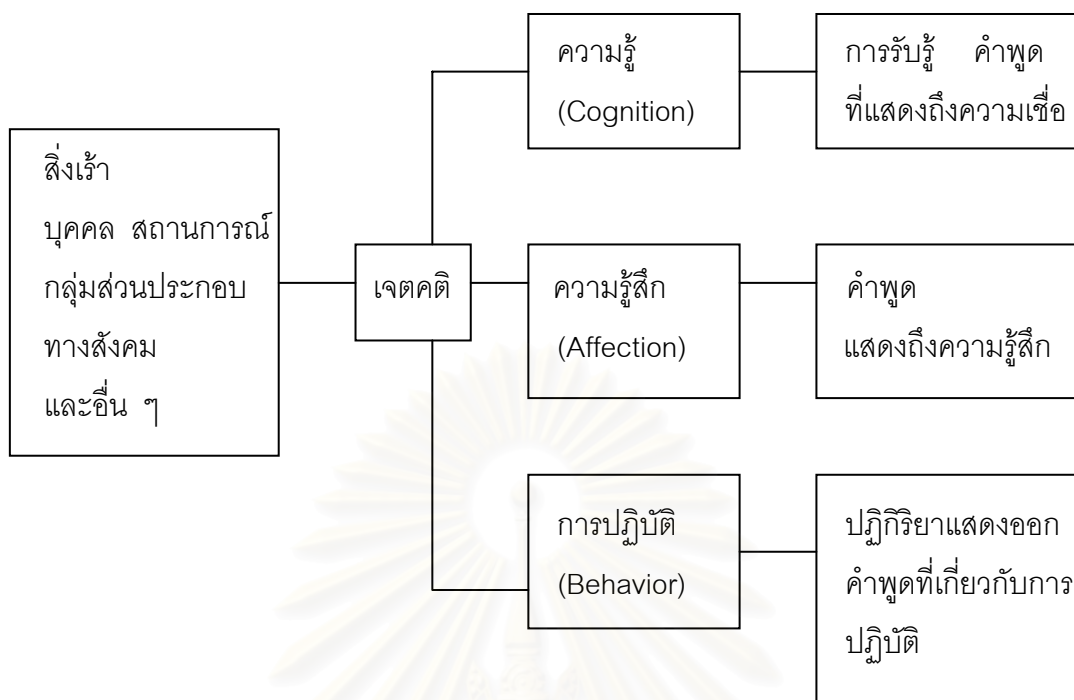
1) องค์ประกอบเกี่ยวกับการรู้ (Cognitive Component) การที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดนั้น บุคคลจำเป็นต้องมีความรู้ในสิ่งนั้นเสียก่อนเพื่อจะได้รู้ว่าสิ่งนั้นมีประโยชน์หรือโทษเพียงใด เพราะบางคนมีความรู้ในเรื่องนั้นมาเพียงเล็กน้อยก็เกิดทัศนคติต่อสิ่งนั้นได้ บางคนต้องรู้มากกว่านี้จึงจะเกิดทัศนคติในสิ่งนั้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปริมาณของการรู้ต่อสิ่งใดแล้วจึงจะเกิดมีทัศนคติในแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน

2) องค์ประกอบเกี่ยวกับการรู้สึก (Affective Component) เมื่อบุคคลมีความรู้ในสิ่งใดแล้ว และความรู้นั้นมีมากพอที่จะรู้ว่าสิ่งนั้นดีมีประโยชน์ บุคคลก็จะเกิดความรู้สึก (Affective) ชอบสิ่งนั้น แต่ถ้ารู้ว่าสิ่งนั้นไม่ดี บุคคลก็จะเกิดความรู้สึกไม่ชอบ

3) องค์ประกอบทางการกระทำ (Behavioral Component) หมายถึง เมื่อบุคคลมีความรู้ในสิ่งนั้นแล้ว และความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบจะเกิดตามมา บุคคลก็พร้อมที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งลงไป

จากองค์ประกอบดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเมื่อเกิดเจตคติต่อสิ่งใดจะต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบทั้ง 3 นี้ และในบุคคลปกติเมื่อเกิดเจตคติต่อสิ่งใดขึ้นมา องค์ประกอบทั้ง 3 จะสอดคล้องกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก บางครั้งจะแยกกันไม่ออกอย่างเด็ดขาด เพื่อให้มองเห็นองค์ประกอบของเจตคติอย่างชัดเจน จึงขอเสนอแผนภูมิ แสดงองค์ประกอบของเจตคติดังต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 2 แสดงองค์ประกอบของเจตคติ

ที่มา : ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2526

การเกิดทัศนคติ

ถวิล ธาราโกชน (2526) ได้อธิบายถึงการเกิดทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง 4 ประการ คือ

1) ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific experiences) หมายถึง ประสบการณ์บุคคลได้พบกับเหตุการณ์นั้นมาด้วยตัวของเขาเอง ทำให้เกิดความพึงใจ กลายเป็นทัศนคติของเขา

2) การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น (Communication from others) โดยปกติชีวิตประจำวันของคนจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นในสังคม มีการติดต่อเกี่ยวข้องกัน ทำให้บุคคลได้รับเอาทัศนคติหลาย ๆ อย่างเข้ามาไว้โดยมิได้ตั้งใจ ทั้งนี้เพราะการเกี่ยวข้องกันนั้นจะอยู่ในลักษณะที่ไม่มีแบบแผน เช่น ในกลุ่มครอบครัว วงศ์เครือญาติ หรือผู้ที่สนิทสนมกัน

3) รูปแบบ (Models) หมายถึง การที่บุคคลได้พัฒนาทัศนคติจากการเลียนแบบ กล่าวคือ เป็นการดูบุคคลอื่นว่าเขากระทำหรือปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ อย่างไร แล้วก็นำเอารูปแบบนั้นมาปฏิบัติและก่อให้เกิดทัศนคติต่อสิ่งนั้น

4) องค์ประกอบของสถาบัน (Institutional Factors) ได้แก่ โรงเรียน วัด ครอบครัว องค์กรต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งสถาบันเหล่านี้มีส่วนในการสร้างทัศนคติต่อบุคคลได้เป็นอย่างมาก เช่น โรงเรียนเป็นสถานที่ทำให้ความรู้ อบรมสั่งสอนให้เด็กประพฤติ ปฏิบัติและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพในวันข้างหน้า ดังนั้นบุคคลทั่วไปจึงมองว่าโรงเรียนเป็นสถาบันที่มีผลต่อการสร้างทัศนคติของบุคคล เป็นต้น

ลัดดา กิตติวิภาค (2526) ได้กล่าวถึงการเกิดเจตคติไว้ 5 ประการ คือ

1. เกิดจากการเรียนรู้ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู ได้รับการอบรมจากครอบครัวหรือการเลียนแบบอย่าง ซึ่งการถ่ายทอดเจตคติจากบุคคลที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับทั้งโดยตรงและโดยอ้อม
2. เกิดจากประสบการณ์ที่สะสมกันมาของบุคคลซึ่งเป็นการประสบพบด้วยตนเอง อาจจะเป็นด้านดีหรือด้านไม่ดี สิ่งที่ประสบนี้จะมีผลต่อเจตคติของบุคคลดังกล่าวในเวลาต่อมา
3. เกิดจากประสบการณ์ที่เป็นผลให้เราจดจำไปนาน เป็นประสบการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นทันทีทันใด หรือเกิดขึ้นอย่างไม่น่าเชื่อว่าจะเป็นไปได้
4. เกิดจากบุคลิกภาพเป็นบุคลิกส่วนตัวของบุคคลนั้น ที่เป็นลักษณะพิเศษ เช่น เป็นคนชอบเก็บตัวหรือบางคนเอาความคิดของตนเองเป็นใหญ่ เป็นต้น บุคลิกภาพเหล่านี้จะมีผลต่อเจตคติของเขาด้วย
5. เกิดจากสื่อมวลชนต่าง ๆ การเสนอข่าวหรือข้อมูลต่าง ๆ ของสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ จะทำให้คนมีเจตคติที่ดีหรือไม่ดีได้

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

Mc. Guire (อ้างถึง โน ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2526) ได้อธิบายถึงขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ 5 ขั้นตอน คือ

- 1) การใส่ใจ (Attention) เป็นความสนใจ ความใส่ใจในการรับฟัง ถ้าบุคคลไม่ได้ให้ความสนใจที่จะฟังแล้ว กระบวนการขั้นต่อไปก็จะไม่เกิดขึ้น และจะไม่มีกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
- 2) ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความเข้าใจในความหมายของสาระนั้น ความยากหรือง่ายเกินไปจะทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจ และไม่สนใจ
- 3) การยอมรับ (Acceptance) เป็นผลมาจากการใส่ใจและความเข้าใจ
- 4) การคงอยู่ (Retention) เป็นความคงทนหรือความจำ ซึ่งเมื่อเวลาผ่านไปทัศนคติอาจเปลี่ยนไปหรือคงอยู่ได้
- 5) การกระทำ (Action) บุคคลเมื่อเปลี่ยนทัศนคติก็น่าจะเปลี่ยนด้านการกระทำด้วย

ขั้นตอนเหล่านี้จะเกิดขึ้นทุกขั้นตอนไม่ใช่เกิดเพียงขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งเท่านั้น การที่ขั้นตอนเหล่านี้จะเกิดในบุคคลหรือไม่นั้น จะต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ หลายองค์ประกอบ เช่น ความสามารถทางสติปัญญา ความขัดแย้งของข่าวสารหลายอย่าง ฐานะทางเศรษฐกิจ ก็อาจมีส่วนที่ทำให้บางขั้นตอนไม่เกิดขึ้นได้

ไพบูลย์ อินทริวิชา (อ้างถึงใน อัญชลี, 2538) ได้กล่าวว่าสาเหตุแห่งการเปลี่ยนแปลงเจตคติมี 3 ประการ คือ

1. บุคคลเปลี่ยนแปลงเจตคติได้โดยอาศัยแรงจูงใจ
2. บุคคลเปลี่ยนแปลงเจตคติได้โดยอาศัยเทคนิคอันเหมาะสม
3. บุคคลเปลี่ยนแปลงเจตคติได้โดยอาศัยการแนะนำ หรือปฏิบัติจริง

จากคำกล่าวของนักวิชาการข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด และเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการแสดงออกด้านการปฏิบัติ เจตคติเกิดขึ้นได้จากการสะสมประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลนั่นเอง ทั้งโดยผ่านประสบการณ์ตรงและโดยทางอ้อม

3. พฤติกรรม

เอ็ดมุนด์ ทองกระจาย (2530) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมว่า เป็นกิจกรรมทุกอย่างที่มนุษย์กระทำเป็นลักษณะการแสดงออกที่สังเกตเห็นได้โดยพื้นฐานทางจิตวิทยามีความเชื่อว่า พฤติกรรมทุกชนิดที่มนุษย์กระทำย่อมมีสาเหตุ มีจุดมุ่งหมายและในขณะเดียวกันก็มีแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจให้กระทำด้วยเหตุที่จุดมุ่งหมายนั้นเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์เมื่อมนุษย์ได้แสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อความต้องการหรือจุดมุ่งหมายแล้ว พฤติกรรมก็สิ้นสุดลง มนุษย์อยู่ในภาวะสมดุลย์ (Homeostasis)

ส่วนประกอบของพฤติกรรม

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) กล่าวว่า พฤติกรรมมีส่วนประกอบอยู่ 3 ส่วน คือ

1) พฤติกรรมด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวข้องกับการรู้ การจำ ข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งความสามารถและทักษะทางสติปัญญา

2) พฤติกรรมด้านทัศนคติ ค่านิยม ความรู้สึกความชอบ (Affective Domain) พฤติกรรมด้านนี้หมายถึง ความสนใจ ความรู้สึกท่าที ความชอบไม่ชอบ การให้คุณค่า การรับ – การเปลี่ยนหรือปรับปรุงค่านิยมที่ยึดถืออยู่ พฤติกรรมด้านยากต่อการอธิบาย เพราะเกิดภายในจิตใจของบุคคล จะต้องใช้เครื่องมือพิเศษในการวัดพฤติกรรมเหล่านี้

3) พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain) พฤติกรรมด้านนี้เป็นการใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกาย ซึ่งรวมทั้งการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตในสถานการณ์หนึ่ง ๆ หรืออาจจะเป็นพฤติกรรมที่ล่าช้าหรือบุคคลไม่ได้ปฏิบัติทันที แต่คาดคะเนว่าอาจปฏิบัติในโอกาสต่อไป

การเกิดพฤติกรรม

สมจิตต์ สุพรรณหัตสน์ (อ้างถึงใน อัญชลี สิงหสุด, 2534) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการเกิดพฤติกรรมไว้ดังนี้

- 1) ความต้องการด้านร่างกายเป็นแรงผลักดันทำให้เกิดพฤติกรรม
- 2) เมื่อมีสิ่งเร้าที่เหมาะสมมากระตุ้น บุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมา
- 3) บุคคลจะแสดงพฤติกรรมอะไร ย่อมขึ้นอยู่กับอารมณ์หรือความรู้สึกของบุคคลนั้น
- 4) ความรู้ความเข้าใจและความคาดหวังในสิ่งที่จะเกิดขึ้น ทำให้บุคคลแสดง

พฤติกรรม

- 5) พฤติกรรมเกิดขึ้นจากแรงจูงใจต่าง ๆ เช่น ความต้องการความสำเร็จ

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

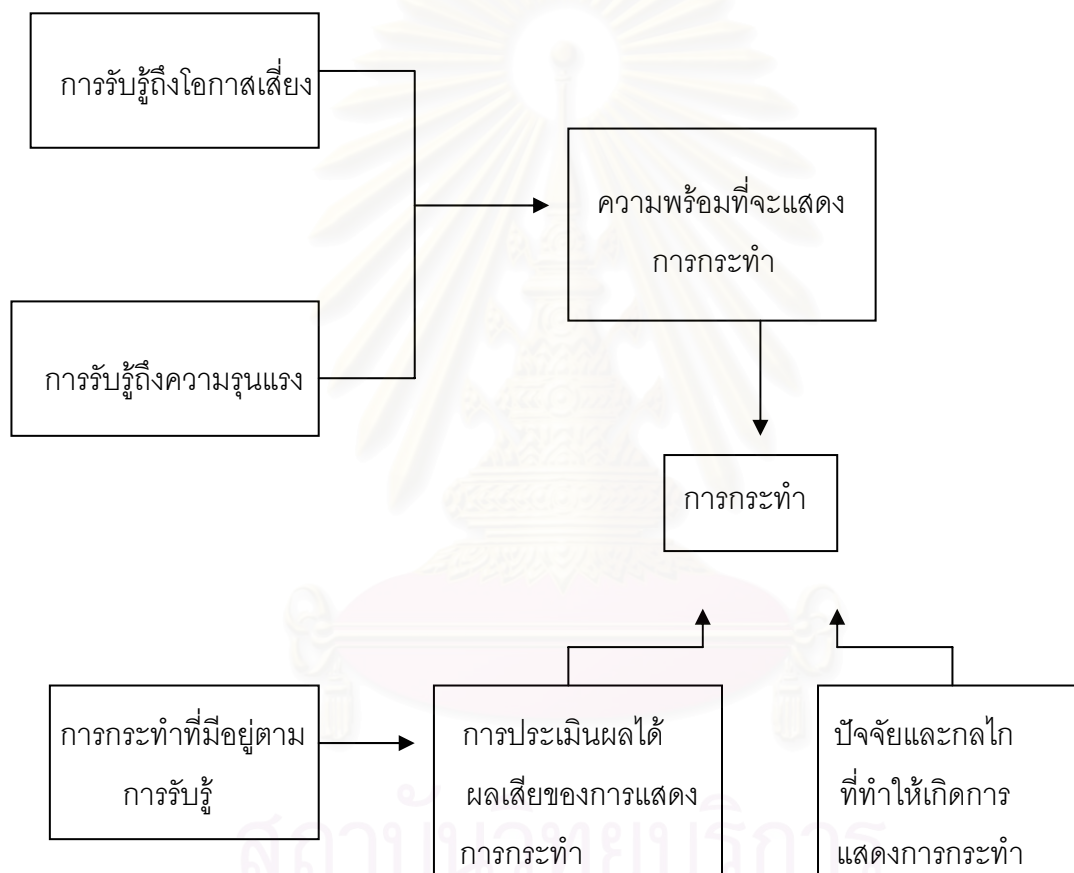
พฤติกรรมของคนนั้นมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามพัฒนาการของคนนั้น ซึ่งมีการพัฒนาตลอดชีวิต โดยไม่มีการหยุดยั้ง พฤติกรรมบางพฤติกรรมจะคงที่ พฤติกรรมบางพฤติกรรมจะเปลี่ยนแปลงไป วารี ระกิติ (อ้างใน อัญชลี สิงหสุด, 2534) ได้อธิบายถึงรูปแบบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

- 1) การเปลี่ยนแปลงถูกบังคับ เช่น สังคมใช้กฎหมายเป็นเครื่องบังคับ ถ้าไม่ทำตามจะถูกลงโทษ
- 2) การเปลี่ยนแปลงเพราะการเอาแบบอย่าง โดยถือเอาตัวบุคคลเป็นแบบอย่าง เช่น การเลียนแบบบิดามารดาครูอาจารย์หรือดาราภาพยนตร์
- 3) การเปลี่ยนแปลงเพราะยอมรับว่าเป็นสิ่งดี การเปลี่ยนแปลงนี้ตรงกับแนวความคิดและค่านิยมของตนเอง จึงยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติเพราะพบว่าสามารถแก้ปัญหาของตนเองได้

พฤติกรรมการป้องกันโรค

พฤติกรรมการป้องกันโรค ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2527) ได้อธิบายว่าเป็นพฤติกรรมอนามัยอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติของบุคคลที่จะช่วยส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันไม่ให้เป็นโรค ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจวัตรประจำวันของบุคคลตลอด 24 ชั่วโมง

การที่บุคคลจะปฏิบัติเพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดโรคหรือมีพฤติกรรมการป้องกันโรคได้นั้น จะต้องมีปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน โรเซนสตอก (Rosenstock, 1974 อ้างถึงใน จินตนา เหลืองสุวาลัย, 2534) อธิบายว่า บุคคลที่จะปฏิบัติเพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดโรคจะต้องมีความเชื่อว่าตนเป็นผู้ที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรค มีการรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคว่าจะทำความเสียหายแก่ชีวิตของตน มองเห็นประโยชน์ของการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อลดโอกาสเสี่ยงและความรุนแรงของโรค และประเมินความสามารถในการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ นอกจากนั้นยังประกอบด้วย ตัวแปรต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยเอื้ออำนวยให้บุคคลปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรค ซึ่งแสดงไว้ในแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 3 แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพของ Rosenstock (1974)

ที่มา : จินตนา เหลืองสุวาลัย, 2534

จากแผนภูมิของ Rosenstock (1974) ได้แสดงแบบแผนความเชื่อทางด้านสุขภาพ จะเห็นได้ว่า ความรู้เป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งมีผลทำให้บุคคลมีการรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรค รับรู้ถึงความรุนแรงของโรค รับรู้ถึงภาวะคุกคามของโรค รับรู้ถึงประโยชน์ในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรค ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า วิธีการให้ความรู้เพื่อปรับเปลี่ยนเจตคตินั้นจะต้องมีหลักคือ เน้นให้

บุคคลนั้น ๆ รับรู้ถึงความรุนแรงของโรค และเน้นให้เขารู้ว่าเขามีโอกาสติดโรคได้ ซึ่งจะทำให้บุคคลรับรู้ถึงภาวะคุกคาม และชี้ให้เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนในการป้องกันโรค โดยจะต้องคำนึงถึงตัวแปรด้านประชากร คือ เพศ วัย สถานะทางสังคม

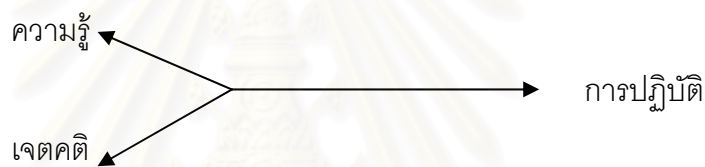
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ

Schwartz (1975) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติไว้ 4 รูปแบบ คือ

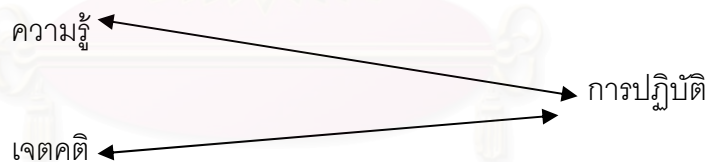
1. การปฏิบัติจะเป็นไปตามเจตคติและความรู้ที่มีอยู่ และการปฏิบัติจะแสดงออกไปตามทัศนคตินั้น

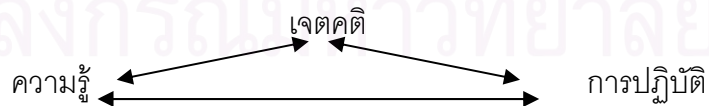
2. การปฏิบัติเกิดจากความรู้และเจตคติที่มีความสัมพันธ์กัน หรือความรู้กับทัศนคติมีผลร่วมกัน เกี่ยวข้องกันก่อให้เกิดการปฏิบัติ

3. ความรู้และทัศนคติต่างทำให้เกิดการปฏิบัติได้ โดยที่ความรู้และเจตคติไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

4. ความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น บุคคลมีความรู้และปฏิบัติตามความรู้นั้น หรือความรู้มีผลต่อเจตคติก่อน แล้วการปฏิบัติที่เกิดขึ้นเป็นไป

แผนภูมิที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ

ที่มา : Schwartz (1975)

จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติมีความเกี่ยวข้องกันในหลาย ๆ แบบ อาจจะมีความสัมพันธ์โดยตรง หรืออาจมีความสัมพันธ์ในทางอ้อม โดยทั่วไป ความรู้จะเป็นองค์ประกอบเบื้องต้นที่จะทำให้บุคคลมีทัศนคติในลักษณะใดลักษณะหนึ่งต่อสิ่งต่าง ๆ Zimbardo and others, n.d. (อ้างถึงใน อวยพร สุทธิสนธิ, 2528) กล่าวว่า ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดจะเป็นเช่นไรนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ของบุคคลนั้น กล่าวคือ ถ้าบุคคลนั้นมีความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งดีทัศนคติต่อสิ่งนั้นก็จะเป็นดีตามไปด้วย ซึ่งการมีทัศนคติที่ดีย่อมส่งผลให้พฤติกรรมหรือการปฏิบัติที่ดีด้วย และสุชาติ โสมประยูร (2520)กล่าวว่า เจตคติเปรียบเหมือนตัวเร่งปฏิกิริยาทางเคมีของสารประกอบ ถ้าบุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อความรู้ที่ได้รับก็จะช่วยให้สามารถนำความรู้นั้นไปใช้ได้

นิภา มนูญปัจจุ (2528) ได้พูดถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติทางด้านสุขภาพอนามัยว่า ทั้ง 3 อย่างมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันโดยการเปลี่ยนแปลงความรู้ด้านสุขภาพอนามัย อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเจตคติและการปฏิบัติตนทางสุขภาพด้วย หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพด้านความรู้ เจตคติ หรือการปฏิบัติด้านใดด้านหนึ่งย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพในด้านอื่น ๆ ด้วย

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) ได้สรุปความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการปฏิบัติไว้ดังนี้

ความรู้หรือประสบการณ์ของบุคคลช่วยในการเกิดเจตคติ และเป็นตัวกำหนดเจตคติของบุคคล นอกจากองค์ประกอบด้านความรู้แล้ว เจตคดียังประกอบด้วยองค์ประกอบด้านความรู้สึก และด้านการปฏิบัติ เจตคติมีบทบาทในการช่วยให้บุคคลแสดงออกถึงค่านิยมต่าง ๆ เจตคติไม่ได้เป็นองค์ประกอบอย่างเดียวที่ทำให้เกิดการปฏิบัติ แต่เป็นสาเหตุอย่างหนึ่งที่ก่อให้เกิดหรือเป็นที่มาของการปฏิบัติ และการปฏิบัติของบุคคลจะทำให้เจตคติเปลี่ยนแปลงและเกิดเจตคติขึ้นใหม่ได้ นอกจากนี้การปฏิบัติของบุคคลนั้นไม่ได้มีสาเหตุจากเจตคติอย่างเดียว แต่เป็นผลที่เกิดจากการครองชีวิต (Norms) นิสัย (Habits) และสิ่งคาดหวังจากผลของการกระทำด้วย

เมื่อมนุษย์ได้รับความรู้ไม่ว่าจะได้รับโดยตรงกับตัวเองหรือได้รับโดยทางอ้อมจากการได้ยินได้ฟังผู้อื่นก็จะก่อให้เกิดเป็นเจตคติในตัวเองต่อเรื่องนั้น ๆ และเมื่อใดที่บุคคลนั้นจะต้องตัดสินใจต่อสิ่งเร้าในเรื่องนั้นก็ปฏิบัติออกไปตามความรู้หรือเจตคติที่มีต่อเรื่องนั้น เมื่อปฏิบัติบ่อยเข้าก็จะกลายเป็นทักษะ จึงถือได้ว่า ความรู้ เจตคติ และทักษะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันเสมอ

7. ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

ความหมายของเอดส์ (AIDS)

โรคเอดส์ เป็นโรคที่มีการค้นพบหรือไม่นานมานี้ ความสำคัญของโรคเอดส์ไม่ได้อยู่ที่การเป็นโรคค้นพบใหม่ แต่เป็นโรคที่ทำให้เกิดความเจ็บป่วยที่ทุกข์ทรมาน ยังไม่มียารักษาให้หาย และมีอัตราการตาย หลังจากป่วยแล้วในอัตราที่สูงถึงร้อยละ 40 – 60 ดังนั้น วงการแพทย์ และสาธารณสุขจึงให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้ในระดับสูง (สุจินต์ ปรีชามารุต, 2535)

อนุวัตร ลิ้มสุวรรณ (2528) ได้อธิบายเกี่ยวกับโรคเอดส์ไว้ว่า เอดส์ (AIDS) เป็นคำรวมของกลุ่มอาการของโรค ซึ่งย่อมาจาก แอคไควร์ อิมมูน เดฟิเซียนซี ซินโดรม (Acquired Immune Deficiency Syndrome) แต่ละคำมีความหมายดังนี้

แอคไควร์ (Acquired) หมายถึง ภาวะที่เกิดขึ้นภายหลัง มิได้เป็นมาแต่กำเนิดหรือสืบสายเลือดทางพันธุกรรม

อิมมูน (Immune) หมายถึง ระบบภูมิคุ้มกันหรือภูมิคุ้มกันของร่างกาย

เดฟิเซียนซี (Deficiency) หมายถึง ความบกพร่อง ความเสื่อม หรือการขาด

ซินโดรม (Syndrome) หมายถึง กลุ่มอาการ คือ โรคที่มีอาการหลายอย่างไม่เฉพาะที่ระบบใดระบบหนึ่ง

สถานการณ์เอดส์ในประเทศไทย

มีรายงานว่าพบผู้ป่วยโรคเอดส์รายแรกในประเทศไทยเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2527 จากชายรักร่วมเพศซึ่งติดเชื้อมาจากประเทศสหรัฐอเมริกา การแพร่ระบาดในระยะแรกอยู่ในกลุ่มชายรักร่วมเพศ และต่อมาได้แพร่ระบาดไปสู่กลุ่มผู้ใช้ยาเสพติดฉีดเข้าเส้นซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในปี พ.ศ.2530 – 2532 และยังคงมีอัตราการติดเชื้อสูง ส่วนกลุ่มหญิงชายบริการทางเพศก็มีแนวโน้มการติดเชื้อเอดส์สูงขึ้นเช่นกัน เพราะการแก้ไขปัญหาเอดส์ในทั้ง 2 กลุ่มนี้ทำได้ยาก เนื่องจากจะต้องแก้ไขสภาพแวดล้อมทางสังคมและครอบครัวให้คนเหล่านี้มีศักยภาพเพียงพอในการป้องกันตนเองไม่ให้เข้ามาสู่วิถีชีวิตที่เสี่ยงเช่นนี้อีก เพราะการให้ความรู้เพียงอย่างเดียวไม่สามารถลดการติดเชื้อได้

หลังจากการพบผู้ป่วยโรคเอดส์ในประเทศไทยครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2527 การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ได้เป็นไปอย่างรวดเร็วกว่าที่คาดคิด จากการเฝ้าระวังการติดเชื้อโรคเอดส์ ใน พ.ศ.2532 แม้ว่ารัฐบาลไทยจะตระหนักถึงปัญหาเอดส์ และเร่งระดมทรัพยากรเพื่อจัดการกับปัญหาเอดส์อย่างชัดเจนและเร่งด่วน มาเป็นเวลากว่า 10 ปี จนอัตราการติดเชื้อโรคเอดส์รายใหม่เริ่มลดลง ตั้งแต่ พ.ศ.2535 แต่จำนวนผู้ติดเชื้อ และผู้ป่วยโรคเอดส์ยังคงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

เนื่องจากการติดเชื้อโรคเอดส์ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ ในระยะยาวตามแบบแผนของโรคเรื้อรัง ทำให้ส่งผลกระทบต่อจิตวิทยา และสังคมต่อชุมชนเป็นไปอย่างกว้างขวาง

ประเทศไทยได้เริ่มการตรวจเลือดที่รับบริจาคมาตั้งแต่ พ.ศ.2528 และนับตั้งแต่ พ.ศ.2532 เป็นต้นมา เลือดที่มีผู้บริจาคจะต้องผ่านการตรวจหาเชื้อ เอช ไอ วี ทุกยูนิต (AIDS Division, Ministry of Public Health, Thailand Country Report, 1999)

กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดให้โรคเอดส์เป็นโรคที่ต้องรายงานตั้งแต่ พ.ศ.2528 ซึ่งรวมถึงการติดเชื้อเอชไอวีด้วย ต่อมาในปี พ.ศ.2534 รัฐบาลโดยคณะกรรมการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์แห่งชาติขณะนั้นเห็นว่า การรายงานการติดเชื้อโดยไม่มีระบบรองรับก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี จึงกำหนดให้รายงานเฉพาะผู้ป่วยโรคเอดส์และผู้ติดเชื้อที่มีอาการเท่านั้น จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2545 พบว่า มีผู้เสียชีวิตเนื่องจากติดเชื้อ HIV 289,000 ราย และมีผู้ป่วยเอดส์ 695,000 ราย (กรมควบคุมโรคติดต่อ, 2543) ได้มีการประมาณการจำนวนผู้ติดเชื้อจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าปัจจุบันประเทศไทยมีผู้ติดเชื้อถึง 800,000 – 2,000,000 คน (สถาบันวิจัยประชากรและสังคมศาสตร์, 2543) โดยพบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยทำงานมีอายุระหว่าง 20 – 39 ปี (กลุ่มอายุ 25 – 29 ปี มีผู้ป่วยสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 28.0 รองลงมาอายุ 30 – 34 ปี ร้อยละ 24.4, อายุ 35 – 39 ปี ร้อยละ 14.7 และอายุ 20 – 24 ปี ร้อยละ 11.3) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 44.2) เมื่อแยกตามปัจจัยเสี่ยงพบว่า ผู้ป่วยติดเชื้อจากเพศสัมพันธ์สูงสุด (ร้อยละ 83.18) รองลงมาคือ การเสพยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น (ร้อยละ 4.95) ติดเชื้อจากมารดา (ร้อยละ 4.71) และติดเชื้อจากการรับเลือด (ร้อยละ 0.03) และไม่ทราบปัจจัยเสี่ยง (ร้อยละ 7.12) (กรมควบคุมโรคติดต่อ, 2543)

ทั้งนี้เชื่อว่า จำนวนที่กระทรวงสาธารณสุขได้รับรายงานนี้ต่ำกว่าความเป็นจริงมาก เนื่องจากผู้ป่วยจำนวนหนึ่งไม่ได้เข้ารับการรักษาหรือเข้ารับการรักษาแต่ไม่มีรายงาน

การแพร่เชื้อของไวรัสเอดส์

เริ่มที่บุคคลที่มีเชื้อไวรัสอยู่ในร่างกาย ทั้งที่มีอาการและไม่มีอาการเชื้อไวรัสเอดส์จะอยู่ในกระแสเลือด ผลิตภัณฑ์หรือส่วนประกอบของเลือดและสารคัดหลั่งต่าง ๆ ได้แก่ น้ำเหลืองที่ไหลซึมออกมาทางผิวหนัง น้ำตา น้ำมูก น้ำลาย นานม น้ำคร่ำ น้ำอสุจิ น้ำเมือกในช่องคลอด และน้ำปัสสาวะ สารต่าง ๆ ดังกล่าวเข้าสู่ร่างกายได้ทางบาดแผลหรือรอยฉีกขาดของผิวหนัง เยื่อเมือก (Mucous Membrane) และเยื่อตา (Conjunctiva) เป็นต้น (วิวัฒน์ โรจนพิทยากร, 2532)

ทางที่เชื้อไวรัสเอดส์ติดต่อไปยังผู้อื่นได้ มีดังนี้ (กระทรวงสาธารณสุข, 2531)

1. ทางเพศสัมพันธ์ การมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่มีเชื้อไวรัสเอดส์ ทั้งแบบรักร่วมเพศ รักต่างเพศ และการร่วมเพศทางทวารหนักจะเพิ่มโอกาสความเสี่ยงของการติดเชื้อได้มาก
2. ทางเลือดและผลิตภัณฑ์จากเลือด ได้แก่ การใช้อุปกรณ์ที่ทำให้เกิดรอยเจาะของผิวหนังร่วมกันโดยไม่ได้ทำให้ปราศจากเชื้อโรคอย่างถูกต้องเสียก่อนเช่น เข็มและกระบอกฉีดยา เครื่องมือผ่าตัด ทำแผล เครื่องใช้ในการเจาะสักผิวหนัง เข็มที่ใช้ในการฝังเข็ม เครื่องมือเจาะหู ที่ตัดเล็บ ที่โกนหนวด รวมทั้งการรับเลือดและการผ่าตัดเปลี่ยนอวัยวะหรือเนื้อเยื่อที่บริจาคจากผู้มีเชื้อไวรัสเอดส์ก็เป็นหนทางรับเชื้อเอดส์โดยตรง
3. ทางมารดาสู่ทารก เชื้อไวรัสสามารถแพร่จากมารดาสู่ทารกได้ตั้งแต่ก่อนคลอด ขณะคลอด หรือระยะหลังคลอด โอกาสที่ทารกจะได้รับเชื้อประมาณร้อยละ 30 – 50
4. การติดต่อทางอื่น ๆ จากการศึกษานในประเทศต่าง ๆ เท่าที่ผ่านมา ไม่ปรากฏว่าโรคเอดส์จะแพร่ทางอื่น ๆ อีกเลยนอกจากที่กล่าวมาแล้ว การอาศัยในชุมชนที่แออัด การใช้ห้องน้ำร่วมกันหรือการใช้คร้ว ภาชนะเครื่องครัว จาน แก้ว หรือผ้าเช็ดตัวร่วมกันไม่ทำให้ติดเชื้อไม่เคยปรากฏว่ามีรายงานการแพร่โรคเอดส์นั้นโดยยุงหรือแมลงใด ๆ เลย

อาการของผู้ติดเชื้อไวรัสเอดส์

ผู้ติดเชื้อไวรัสเอดส์จะมีการแสดงออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะไม่ปรากฏอาการหรือเรียกว่าระยะติดเชื้อไวรัสเอดส์ โดยไม่มีอาการ ระยะนี้ผู้ป่วยจะมีสุขภาพแข็งแรงเป็นปกติ ในระยะ 2- 3 สัปดาห์ หลังการติดเชื้อบางรายอาจมีอาการคล้าย ๆ เป็นหวัด มีไข้ต่ำ ๆ ปวดศีรษะเป็นอยู่ไม่กี่วันจะหายไปเอง ระยะนี้ผู้ป่วยจะยังไม่แสดงอาการของโรคเอดส์ แต่ก็เป็นระยะที่สามารถแพร่เชื้อไปสู่ผู้อื่น
2. ระยะที่ปรากฏอาการเริ่มแรก หรือระยะมีอาการสัมพันธ์กับเอดส์ (AIDS Related Complex or ARC) และมักจะเป็นอาการเรื้อรังที่ไม่ทราบสาเหตุ เช่น
 - 2.1 อาการต่อมน้ำเหลืองโตหลายแห่งติดต่อกันเป็นเวลานานกว่า 3 เดือน
 - 2.2 น้ำหนักตัวลดมากกว่าร้อยละ 10 ของน้ำหนักเดิม โดยไม่มีสาเหตุภายใน 3 เดือน
 - 2.3 อูจจาระร่วงเรื้อรังเป็นเวลานานเกิน 3 เดือน โดยไม่มีสาเหตุ
 - 2.4 มีฝ้าขาวที่ลิ้นและในลำคองานเกิน 3 เดือน
 - 2.5 มีไข้สูงกว่า 37.8 องศาเซลเซียสเป็นพัก ๆ เรื้อรังติดต่อกันเกิน 3 เดือน
 - 2.6 มีอาการของโรคเริม (Herpes Simplex) ลูกกลมและเรื้อรังนานเกิน 3 เดือน

2.7 มีเหงื่อออกมากผิดปกติในเวลากลางคืน โดยไม่มีสาเหตุ

2.8 มีก้อนหรือผื่นสีแดงปนม่วงแก่เกิดขึ้นตามตัวและโตขึ้นเรื่อย ๆ นาน

เกิน 3 เดือน

ผู้ป่วยระยะนี้สามารถแพร่เชื้อสู่บุคคลอื่นได้ บางส่วนของผู้ป่วยกลุ่มนี้จะมีอาการ ลูกกลมเข้าสู่ระยะโรคเอดส์ได้ บางส่วนถึงแก่กรรมเนื่องจากการติดเชื้อฉวยโอกาสรุนแรงมากขึ้น

3. ระยะโรคเอดส์ ระยะนี้จะมีอาการดังได้กล่าวแล้วในระยะเวลาที่ 2 และจะมีอาการที่เกิดจากการติดเชื้อฉวยโอกาส เช่น แบคทีเรีย โปรโตซัว ไวรัส รา พยาธิ ร่วมด้วย ทำให้เกิดความผิดปกติในระบบต่าง ๆ จนเสียชีวิตในที่สุด

นอกจากโรคเอดส์จะมีผลกระทบบ่อร่างกายแล้ว ยังมีผลกระทบต่อด้านจิตใจ อารมณ์ สังคมและเศรษฐกิจ ทำให้มีความวิตกกังวล เพราะเมื่อผู้ป่วยรู้ตัวว่าเป็นโรคเอดส์ จะมีความกลัว ความเจ็บป่วย กลัวถูกทอดทิ้ง เป็นที่รังเกียจของสังคม กลัวตาย บางรายประสบปัญหาทางสังคม เช่น ถูกให้ออกจากงาน ต้องแยกจากครอบครัวและญาติมิตร ทำให้เกิดความเศร้าโศก บางรายถึงกับฆ่าตัวตาย บางรายกินไม่ได้นอนไม่หลับ สุดท่ายร่างกายทรุดโทรมหนัก จนทำให้ถึงแก่กรรมได้รวดเร็วกว่าที่ควรจะเป็น

ผู้ป่วยจะได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคเอดส์ต่อเมื่อ

1. ผู้ป่วยจะต้องมีผลการตรวจน้ำเหลือง พบแอนติบอดีเชื้อเอดส์
2. ผู้ป่วยต้องมีโรคซึ่งบ่งบอกถึงความบกพร่องของภูมิคุ้มกันตามแบบ เซลลูลาร์

อิมมูโน เดฟิเซียนซี (Cellular Immuno Deficiency) ซึ่งได้แก่ โรคติดเชื้อประเภทย่อยโอกาส และมะเร็งบางประเภท

การรักษา

การรักษา ในวงการแพทย์ยังไม่มีวิธีการรักษาที่เฉพาะเจาะจง และได้ผลต่อการทำให้ภูมิคุ้มกันที่บกพร่องหรือเสื่อมไปกลับดีขึ้นมาใหม่ได้ ปัจจุบันทำได้เพียงการรักษาตามอาการของโรค หรือภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้น เนื่องจากภูมิคุ้มกันเสื่อม ได้แก่ โรคติดเชื้อประเภทย่อยโอกาสต่าง ๆ โรคมะเร็ง ส่วนการรักษาโรคเอดส์นั้นยังอยู่ในระหว่างการทดลองยา ซึ่งยาแต่ละตัวที่ใช้รักษานั้นมีอาการข้างเคียงมาก การรักษาในปัจจุบันพอจะแยกได้เป็น 4 ลักษณะ คือ

1. ให้ยาต้านไวรัสเอดส์ (Antiviral Drugs) จากการทดลองสามารถหยุดหรือชะลอขวางการจำลองตัวเพื่อเพิ่มจำนวนของไวรัสได้เพียงชั่วคราวเท่านั้น และยังมีอาการข้างเคียงต่อไตนมาก ทำให้ผู้ป่วยไม่สามารถรักษาติดต่อกันได้นาน ยาที่ใช้กันคือ ยาซีโดวูไดน์ (Zidovudine :

ZDV) หรือชื่อเดิมว่า อาซิโดไธมิไดน์ (Azidothymidine : AZT) ยาชนิดนี้มีทั้งชนิดฉีดและกิน แต่มีผลข้างเคียงมาก ได้แก่ คลื่นไส้ อาเจียน และอาการอื่น ๆ

2. การรักษาเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของผู้ป่วย (Immuno System Repair and Replacement) แพทย์จึงทำการเสริมสร้างสภาวะภูมิคุ้มกันโดยใช้วิธีปลูกถ่ายไขกระดูกและถ่ายเม็ดเลือดขาว การรักษาภาวะแทรกซ้อนของโรคเอดส์ที่สำคัญคือ การรักษาโรคติดเชื้อฉวยโอกาสและมะเร็งที่เกิดขึ้น บางกรณีไม่มียาที่ได้ผลดีที่จะใช้รักษาผู้ป่วยก็จะเสียชีวิตไป บางกรณีรักษาแล้วก็อาจเป็นซ้ำอีกบ่อย ๆ จึงอาจต้องให้ยาป้องกันไว้ตลอด

3. การรักษาสุขภาพจิตของผู้ป่วย เนื่องจากผู้ป่วยมักจะประสบกับปัญหาด้านจิตใจเป็นอย่างมาก เพราะถูกรังเกียจจากสังคม จึงต้องมีการรักษาสุขภาพจิตของผู้ป่วยโดยวิธีการต่าง ๆ คือ การให้คำแนะนำทางการแพทย์และสังคมแก่ผู้ป่วย ด้วยการให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรค การแพร่เชื้อตลอดจนแนวทางในการปฏิบัติตนที่เหมาะสม

อย่างไรก็ดีแม้หลาย ๆ ประเทศจะหาทางรักษายับยั้งไวรัสเอดส์จนเต็มความสามารถ แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ปัจจุบันจึงต้องใช้ยาที่มีอยู่ไปก่อน โดยใช้ควบคู่กันไปทั้ง 2 ชนิด คือ ยาต้านไวรัสเอดส์และเสริมภูมิคุ้มกันให้กับร่างกาย ขณะเดียวกันก็พยายามค้นคว้าการรักษาต่อไป ดังนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดและสามารถทำได้ในขณะนี้ก็คือ การป้องกันและควบคุมโรคเอดส์โดยการให้สุขศึกษาและประชาสัมพันธ์ เน้นหนักที่จะให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจ และเปลี่ยนแปลงหรือหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่อาจรับหรือแพร่กระจายเชื้อเอดส์ไปยังบุคคลอื่น

ชนวนทอง ธนสุกาญจน์ (2532) ได้ให้แนวทางการป้องกันเอดส์ ซึ่งสามารถกระทำได้ดังนี้

1. วิธีป้องกันการติดเชื้อเอดส์ สำหรับบุคคลทั่วไป

1.1 อย่าให้เลือด น้ำอสุจิ น้ำปัสสาวะ น้ำหลังในช่องคลอดหรืออุจจาระของผู้มีเชื้อเอดส์ผ่านเข้าไปในปาก ช่องคลอด ทวารหนัก เยื่อเมือก หรือเยื่อบุตา

1.2 ซื่อสัตย์ต่อสามี ภรรยา หลีกเลี่ยงหรือลดจำนวนการมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่น คนแปลกหน้าที่ไม่รู้จักหรือชาวต่างชาติ หญิงบริการ หรือบุคคลผู้มีพฤติกรรมเสี่ยง เช่น เกย์ ผู้ติดยาเสพติด และผู้มีนิสัยชอบเที่ยวตามสถานเริงรมย์ เป็นต้น

1.3 ถึงแม้ว่าการใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศจะช่วยป้องกันโรคเอดส์ได้ แต่ก็ไม่สามารถป้องกันได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของถุงยาง การเลือกถุงยางอนามัยควรเป็นถุงยางที่บรรจุอย่างดีในกล่องที่มีวัน เดือน ปี ที่ผลิตให้เห็นชัดเจน และได้ผ่านการทดสอบมาตรฐาน ต้องใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์กับบุคคลที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูง

1.4 หลีกเลียงการทำพฤติกรรมเพศสัมพันธ์บางอย่าง เช่น การร่วมเพศทางทวารหนัก เพราะผิวหนังทวารหนักบางและอ่อนแอ ฉีกขาดได้ง่าย โอกาสรับเชื้อมีมาก ถ้าเกิดการฉีกขาด หลีกเลียงการใช้ปากกระตุ้นอวัยวะสืบพันธุ์ของคุณอน เพราะเชื้ออาจผ่านจากน้ำอสุจิหรือน้ำในช่องคลอดเข้าสู่แผล หรือรอยถลอก หรือเยื่อเมือกในปากได้ หลีกเลียงการใช้อุปกรณ์การร่วมเพศร่วมกัน

1.5 อย่าทดลองยาเสพติด ถ้าติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด หลีกเลียงการใช้เข็มหรือกระบอกฉีดยาร่วมกับผู้อื่น

1.6 หลีกเลียงการใช้อุปกรณ์ที่ทำให้เกิดรอยเจาะของผิวหนังร่วมกัน ถ้าสิ่งนั้นไม่ถูกทำให้ปราศจากเชื้ออย่างถูกต้องเสียก่อน เช่น เข็มฉีดยา กระบอกฉีดยา เครื่องมือเจาะหู เครื่องใช้ในการสักผิวหนัง และเข็มที่ใช้ในการฟ้งเข็ม เป็นต้น

1.7 หลีกเลียงการใช้อุปกรณ์ที่มีโอกาสสัมผัสกับเลือดของผู้มีเชื้อเอชไอวี เช่น กรรไกรตัดเล็บ มีดโกน แปรงสีฟัน หรือของมีคมอื่น ๆ เป็นต้น

1.8 หญิงที่มีเชื้อเอชไอวีควรหลีกเลียงการตั้งครรภ์โดยเด็ดขาด เพราะการตั้งครรภ์อาจจะเป็นอันตรายต่อทั้งตัวแม่และเด็กในครรภ์

1.9 งดเว้นการฉีดยาโดยไม่จำเป็น ถ้าเกิดการเจ็บป่วยควรรับบริการรักษาในสถานบริการของรัฐ หรือของเอกชนที่ถูกกฎหมาย งดเว้นการฉีดยากันเองหรือการฉีดยาโดยหมอเถื่อน

1.10 รับบริจาคเลือด หรืออวัยวะจากสถานที่ที่มั่นใจว่าผ่านการตรวจเชื้อเอชไอวีแล้วเท่านั้น

1.11 ให้ลูกศึกษาแก่ประชาชนทั่วไปให้รู้จักโรคนี้ ไม่ให้หวาดกลัวจนเกินไป หลีกเลียงและงดเว้นพฤติกรรมที่อาจจะได้รับเชื้อเอชไอวีในกลุ่มเสี่ยงต่อการเป็นโรคควรตรวจสุขภาพเป็นระยะ ๆ เพื่อให้แน่ใจว่าไม่ติดเชื้อโรคนี้

2. การป้องกันผู้ที่ต้องดูแลผู้ป่วยโรคเอดส์ที่บ้าน (ผกา เศรษฐกิจันท์ และประกาย จิโรจน์กุล, 2529)

2.1 บุคคลในบ้านที่ต้องดูแลผู้ป่วย ควรสวมถุงมือชนิดใช้แล้วทิ้งเมื่อเข้าสัมผัสกับสิ่งของที่ขั้บถ่ายที่ออกจากผู้ป่วยโดยตรง

2.2 ผ้าปูที่นอนหรือเสื้อผ้าที่ปนเปื้อนสิ่งขั้บถ่ายของผู้ป่วย ควรแยกซักต่างหาก ด้วยน้ำยาซักผ้าขาว นำมาผสมน้ำในอัตราส่วน 1 : 10 จะได้ความเข้มข้น 0.5%

2.3 งานขามหรือเครื่องใช้ในการรับประทานอาหาร ควรแยกล้างต่างหาก

2.4 ขณะแห่งที่เปื้อนสิ่งขับถ่าย ควรแยกใส่ถุงต่างหากแล้วนำไปกำจัดโดยวิธีเผา

2.5 เข็มฉีดยาที่ใช้แล้วทิ้ง จะต้องทิ้งในกล่องที่มีดัดแน่นหนา เพื่อไม่ให้แทงทะลุออกมาข้างนอกได้

2.6 ก่อนและหลังการจับต้องผู้ป่วย จะต้องล้างมือให้สะอาดทุกครั้ง

โรคเอดส์เป็นโรคติดต่อร้ายแรง เนื่องจากยังไม่มียาหรือวิธีการใดรักษาได้หายขาด เชื้อโรคเอดส์ติดต่อได้สามทาง คือ ทางเพศสัมพันธ์ ทางเลือด และจากมารดาสู่ทารก ในปัจจุบันมีผู้ติดเชื้อในประเทศไทยกว่าหกแสนรายส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยทำงานที่มีอายุ 20 - 39 ปี อาการของผู้ติดเชื้อแบ่งเป็นสามระยะ ได้แก่ ระยะที่ไม่แสดงอาการ ระยะปรากฏอาการเริ่มแรก ระยะโรคเอดส์และเสียชีวิตในที่สุด

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกื้อ วงศ์บุญสิน และเนาวรัตน์ ประปักษ์ขาม (2531) ได้ทำการศึกษาทัศนคติ และพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนไทย ได้เสนอแนะว่า เยาวชนชายควรจะได้รับความรู้เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงผลกระทบเนื่องจากการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการจะส่งผลกระทบต่อกรณีมีโอกาสเป็นโรคร้ายแรงเช่น เอดส์ อย่างไรก็ตาม เพราะการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการอยู่ในอัตราสูงถึงร้อยละ 52.10 และเยาวชนดังกล่าวใช้วิธีป้องกันแค่ร้อยละ 62.30 เท่านั้น ในด้านการมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ พบว่าร้อยละ 17.10 ของเยาวชนเคยมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ

วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ (2532) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของเยาวชนไทย โดยได้ข้อมูลจากการสำรวจประชากรเยาวชน ซึ่งดำเนินการโดยสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สรุปว่าเยาวชนส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ถูกต้องเกี่ยวกับอาการและวิธีป้องกันโรคเอดส์ร้อยละ 30.00 ยังเข้าใจว่าโรคเอดส์สามารถรักษาให้หายขาดได้ เมื่อนำตัวแปรมาศึกษาดูความสัมพันธ์กับความรู้ของเยาวชนที่เกี่ยวกับการติดต่อของโรคเอดส์ พบว่า ปัจจัยเกือบทุกตัวยกเว้น อายุ และฐานะทางเศรษฐกิจ มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับการติดต่อของโรคเอดส์

ชวนชม สกนธวัฒน์ และคณะ (2532) ได้ทำการศึกษา ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติในกลุ่มประชากรที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า หญิงโสเภณีในขอนแก่น ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์อยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างไปทางดี คือร้อยละ 58.00 หญิงโสเภณีร้อยละ 80.00 รู้ว่าโรคเอดส์ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 50.00 รู้ว่าติดต่อทางการฉีดยาเสพติดเข้าเส้นเลือด และร้อยละ 46.00 รู้ว่าโรคเอดส์ไม่ติดต่อทางสัมผัส กอดรัดภายนอกใช้สิ่งของร่วมกันหรือยุงและแมลงกัด ในด้านทัศนคติหญิงโสเภณีร้อยละ 88.00 มี

ทัศนคติที่ดีต่อโรคเอดส์ว่า เมื่อติดเชื้อโรคเอดส์แล้วควรเลิกอาชีพหญิงโสเภณี แต่มีเพียงร้อยละ 41.00 เท่านั้นที่มีความตั้งใจที่จะปฏิบัติตามความเชื่อนั้นจริง ๆ และมีแนวโน้มในเชิงพฤติกรรมป้องกันที่ดี กล่าวคือ ร้อยละ 74 จะแนะนำลูกค้าให้ใช้ถุงยางอนามัย ร้อยละ 55.00 จะตรวจเลือดเอดส์ทุก 3 เดือน

ทวีศักดิ์ นพเกษร (2533) ได้ทำการศึกษา ความรู้และการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์เบื้องต้นในการติดตามศึกษาชายไทยภาคเหนือ ที่มีอายุระหว่าง 21 – 25 ปี ผลการศึกษาพบว่า ในกลุ่มที่ทำการศึกษามีการติดเชื้อเอดส์ร้อยละ 7.20 เคยมีเพศสัมพันธ์กับโสเภณีร้อยละ 70.00 และร้อยละ 17.00 ของกลุ่มที่ศึกษาตอบคำถามได้ถูกต้องน้อยกว่า 5 ข้อใน 11 ข้อ และส่วนใหญ่เป็นชาวนาที่มีการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา ค่ากลาง (Median) ของคำตอบที่ถูกต้องเท่ากับ 9 ผู้ที่ตอบได้ถูกต้องเคยได้รับข่าวสารโรคเอดส์จากโทรทัศน์ วิทยุ แผ่นปลิว มีเพียงร้อยละ 36.00 ที่คิดว่าโรคเอดส์ร้อยละ 88.00 กลัวการเป็นโรคเอดส์ แต่มีเพียงร้อยละ 5.00 ที่คิดว่าตนเองอาจติดเชื้อเอดส์ และคิดว่าการตรวจสุขภาพหญิงโสเภณีเป็นประจำจะช่วยป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ได้

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น (2533) ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาในวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้เกี่ยวกับการติดต่อของโรคเอดส์โดยรวมอยู่ในระดับดี คือ ตอบถูกต้องร้อยละ 81.00 ส่วนด้านทัศนคตินั้น นักเรียนทั้งชายหญิงคิดว่าตนเองไม่มีโอกาสติดเชื้อเอดส์ร้อยละ 30.00 นักศึกษาชายเคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงร้อยละ 55.20 เคยเที่ยวหญิงโสเภณีร้อยละ 41.10 และเคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยกันร้อยละ 3.00 โดยมีสัดส่วนการเที่ยวโสเภณีและการมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตามระดับชั้นปีที่สูงขึ้น ในจำนวนที่เที่ยวหญิงโสเภณีไม่สวมถุงยางอนามัยถึงร้อยละ 41.00 เหตุผลที่ไม่สวมเพราะว่าไม่ได้เตรียมถุงยางอนามัยไว้ก่อนร้อยละ 50.00 และคิดว่า ถุงยางอนามัยให้ความสุขในการร่วมเพศน้อยลงร้อยละ 36.00

พรวิษต์ อินทรโกเศศ (2533) ได้ศึกษาความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ในผู้ติดเชื้อไวรัสเอดส์ในโรงพยาบาลเลิดสิน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ค่อนข้างต่ำ (ต่ำกว่าค่ากลางของคะแนนเต็ม) มีทัศนคติทางลบ และไม่แน่ใจต่อโรคเอดส์ในภาวะปัจจุบัน และการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันยังไม่ถูกต้อง (คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ต่ำกว่าค่ากึ่งกลางของคะแนนเต็ม)

จินตนา เหลืองสุวาลัย (2534) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และเจตคติต่อโรคเอดส์กับพฤติกรรมการป้องกัน การติดเชื้อโรคเอดส์ของวัยรุ่นในชุมชนแออัดหนึ่งแห่งในกรุงเทพมหานคร พบว่ากลุ่มวัยรุ่นในชุมชนแออัด มีการรับรู้ต่อโรคเอดส์ไม่เต็มร้อยร้อยละ 100.00 มี

พฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ไม่ได้ถึงร้อยละ 54.00 มีพฤติกรรมเสี่ยงมากในด้านการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการถึงร้อยละ 23.40 มีการใช้ถุงยางอนามัยเพียงร้อยละ 17.00 ทุกคนที่ใช้ถุงยางอนามัยไม่มีผู้ใดปฏิบัติได้อย่างถูกต้องทุกขั้นตอน และพบว่า การรับรู้ต่อโรคเอดส์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ และเจตคติต่อโรคเอดส์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์

อัญชลี สิงหสุต (2534) ได้ทำการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ เจตคติต่อโรคเอดส์ และพฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์มากและสม่ำเสมอจากโทรทัศน์ร้อยละ 47.10 แต่ได้รับความรู้มากและสม่ำเสมอจากชั้นเรียนเพียงร้อยละ 19.60 และจากตำราร้อยละ 14.90 นักศึกษายังมีความรู้ไม่ถูกต้องในเรื่องการติดต่อของโรคเอดส์ถึงร้อยละ 34.40 มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ และมีการป้องกันยังไม่เพียงพอ คือใช้มีดโกนร่วมกับผู้อื่นร้อยละ 50.80 มีการป้องกันทุกครั้งเพียงร้อยละ 19.33 ใช้กรรไกรตัดเล็บร่วมกับผู้อื่นร้อยละ 67.00 มีการป้องกันทุกครั้งเพียงร้อยละ 5.82 มีเพศสัมพันธ์กับชายหรือหญิงโสเภณีร้อยละ 6.80 มีการป้องกันทุกครั้งเพียง 25.00 นอกจากนี้ยังพบว่า ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และเจตคติต่อโรคเอดส์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักศึกษา

ศิริวรรณ หาญวีรกุล (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความรู้ ทักษะคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พบว่าด้านความรู้ นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ อยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงมีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชายมีความรู้สีกว่านักศึกษาหญิงด้านทัศนคติ นักศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์อยู่ในระดับดี นักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงมีทัศนคติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการปฏิบัติ นักศึกษามีการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์อยู่ในระดับดี

วีระยะ เกาเจริญ (2535) ได้ศึกษา ความรู้ เจตคติ และทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ของชาวบ้านอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ชาวบ้านร้อยละ 80.00 มีความรู้ทั่ว ๆ ไปและทักษะการป้องกันตัวเกี่ยวกับโรคเอดส์ดี โดยมีแหล่งความรู้ที่ได้รับจากการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลทางสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ทราบว่าโรคเอดส์เกิดจากเชื้อไวรัส รักษาไม่หาย เป็นแล้วต้องตาย สามารถติดต่อกันได้ทางเข็มฉีดยาและการมีเพศสัมพันธ์ แต่ความรู้ในรายละเอียดลึกลงไป เช่น ยุง สามารถนำเชื้อเอดส์ได้หรือไม่ ว่ายุงในสระเดียวกันติดต่อกันได้หรือไม่ ชาวบ้านมีความรู้ไม่ถูกต้อง ส่วนเรื่องของเจตคติและพฤติกรรม ชาวบ้านร้อยละ 30 มีเจตคติที่ไม่ดีต่อเชื้อเอดส์ ที่เป็นบุคคลในครอบครัวร้อยละ 40.00 มีเจตคติ

ที่ไม่ดีต่อบุคคลอื่น ร้อยละ 60.00 ยังเห็นว่าเอดส์เป็นเรื่องไกลตัว ถ้าตนไม่ใช่กลุ่มเสี่ยงแล้วก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องระมัดระวังตัว จึงไม่ได้นำเอาความรู้ที่ได้รับไปคิดและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเท่าที่ควร

จากงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ยังไม่ถูกต้องจึงควรมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้ทักษะและทัศนคติที่ถูกต้องแก่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้น

โกวิท วรพิพัฒน์ และคณะ (2532) กล่าวว่า การรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ของรัฐโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียน กลุ่มผู้ปกครองหรือผู้ศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรจะมีจุดประสงค์ดังนี้

1. ปลุกฝังการไม่เป็นผู้ส่งผ่านทางเพศ และ/หรือ ให้รู้จักป้องกันตนเองโดยใช้ถุงยางอนามัย
2. ไม่อยู่ร่วมกับกลุ่มผู้เสพยาเสพติดให้โทษ หากเสพติดอยู่แล้วจะต้องหาวิธีหลีกเลี่ยงการใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน
3. ให้ตระหนักว่า หากเกิดการติดเชื้อไวรัสโรคเอดส์แล้ว เชื้อนี้จะอยู่ในร่างกายตลอดไป และสามารถถ่ายทอดทางเลือดจากมารดาสู่ทารกได้ และเชื้อนี้ยังไม่มียาจะรักษาให้หายได้

วัฒนา เต่าทอง (2530) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนเรื่อง โรคเอดส์นั้น ควรจะต้องให้ครอบคลุมไปถึงการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันของผู้เรียนใน 6 ด้าน ดังนี้

1. เพื่อขจัดความเข้าใจผิดและความไม่รู้จริงเกี่ยวกับโรคเอดส์ ทั้งนี้เพื่อลดความตื่นกลัว

จนเกินกว่าเหตุ

2. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนยึดและชลอการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
3. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและเห็นคุณค่าของการใช้ถุงยางอนามัยและใช้ทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์
4. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนตระหนักและเข้าใจถึงพิษภัยและอันตรายของการใช้ยาเสพติด
5. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดจิตสำนึก รู้สึกสงสารและเห็นใจผู้ติดเชื้อโรคเอดส์และผู้ป่วยโรคเอดส์
6. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคเอดส์

อรุณี เจษฎาวิสุทธิ (2534) ได้ทำการศึกษาความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา พบว่า นักศึกษามีระดับทัศนคติอยู่ในระดับดี นักศึกษาหญิงมีทัศนคติต่อโรคเอดส์ดีกว่านักศึกษาชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สื่อการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ครูและผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์พร้อมทั้งเกิดมโนทัศน์ในเรื่องที่เรียนโดยใช้ระยะเวลาอันสั้น สื่อการเรียนการสอน เรื่อง โรคเอดส์มีความจำเป็น ทั้งนี้เพราะโรคเอดส์เป็นโรคที่เกิดจากพฤติกรรมของมนุษย์ สื่อการสอนที่เพิ่มความมุ่งเน้นที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังที่ได้มีผู้รู้หลายท่านได้เสนอแนวทางในการใช้และผลิตสื่อเพื่อการเรียนการสอนเรื่องโรคเอดส์ที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

จิตรา ทองเกิด (2531) ได้เสนอสื่อและแหล่งข้อมูลที่จะช่วยได้ในการสอนเรื่องโรคเอดส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ โปสเตอร์ สติกเกอร์ หนังสือ คู่มือการปฏิบัติงานเรื่องแนวทางการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ ข่าวสารโรคเอดส์ สไลด์เอดส์ หนังสือความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

วัฒนา เต่าทอง (2531) ได้เสนอสื่อการสอนหลายชนิดที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่จะสอน เรื่อง เอดส์ ได้แก่ ในกรณีตัวอย่างใบงาน ใบความรู้ เทปวิทยุ สไลด์ แผ่นใส วีดีโอเทป บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอน หนังสืออ่านเพิ่มเติม ภาพพลิก ภาพโปสเตอร์ เอกสารแผ่นพับ แผ่นโฆษณาประชาสัมพันธ์ ของจริง ได้แก่ ถ้วยรางวัล เกมคอมพิวเตอร์ บุคลากรผู้รู้ อาทิ ผู้ป่วย นายแพทย์ เป็นต้น

ศรีเกียรติ อนันต์สวัสดิ์ (2540) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการสอนบูรณาการเพื่อส่งเสริมจริยธรรมในวิทยาลัยพยาบาลพบว่า การนักศึกษาในกลุ่มที่ได้ทดลองสอนแบบบูรณาการมีการตัดสินใจในเชิงจริยธรรมดีกว่ากลุ่มควบคุม

สุรเชาวน์ เรื่องวัฒเกี (2538) ได้ทำการศึกษาผลของการสอดแทรกเนื้อหาเรื่องโรคเอดส์ในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการป้องกันโรคเอดส์หลังการสอนของกลุ่มทดลองแตกต่างกับกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ และคะแนนเฉลี่ยของเจตคติในการป้องกันโรคเอดส์ของกลุ่มทดลองอยู่ในระดับสูง

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ทดลอง (2538) ใช้รูปแบบการอบรมที่ประกอบด้วยกิจกรรมหลากหลายช่วยส่งเสริมการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ให้มีประสิทธิภาพ นักเรียนที่เข้ารับการอบรมมีความกระตือรือร้นในการร่วมทำกิจกรรมตลอดการอบรม เนื่องจากระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละกิจกรรมเหมาะสมกับช่วงความสนใจ การใช้เกมส์สนุกช่วยให้นักเรียนมีความตื่นตัวที่จะเรียนรู้ข้อมูลต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี พบว่าคะแนนความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สำหรับทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์พบว่า นักเรียนมีทัศนคติเปลี่ยนแปลงภายหลัง ได้มีประสบการณ์สนทนากับผู้ติดเชื้อ โดยพบว่า

คะแนนทัศนคติภายหลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ความรู้เรื่องโรคเอดส์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ความรู้เกี่ยวกับความจริงเรื่องโรคเอดส์ การติดต่อและการรักษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้ในการป้องกันโรคเอดส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

องค์การอนามัยโลกและองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (WHO / UNESCO 1989) ได้กล่าวถึง จุดประสงค์ในการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ในโรงเรียนก็เพื่อช่วยให้เยาวชนที่อยู่ในวัยเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษารู้จักปรับพฤติกรรมและเจตคติของตนในด้านสังคม อารมณ์ และชีวิตเพศสัมพันธ์ ให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และเพื่อช่วยเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่ดี มีความมั่นคงปลอดภัย ภูมิใจในตนเอง เคารพและยอมรับสิทธิของเพื่อนมนุษย์ นอกจากนี้ในกระบวนการเรียนการสอน จะต้องมีความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อพัฒนากระบวนการนวัตกรรมให้เพียงพอสำหรับการจัดการศึกษาเรื่องโรคเอดส์ในระหว่างโรงเรียนในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก และในระยะยาวยังให้แต่ละประเทศได้แลกเปลี่ยนกลวิธีการสอนที่ประสบความสำเร็จ มีความเหมาะสมต่อสภาพสังคม วัฒนธรรม เข้าไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนด้วย

องค์การอนามัยโลกและองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ(WHO / UNESCO 1989) ได้กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องโรคเอดส์ในโครงการนำร่องสำหรับแต่ละประเทศที่จะนำไปประยุกต์ใช้ดังนี้

1. ประชุมปฏิบัติการเพื่อจัดทำวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน เรื่อง โรคเอดส์
2. ประชุมปฏิบัติการอบรมครูผู้สอน
3. นำนวัตกรรมทางการศึกษาหลายรูปแบบมาใช้ เช่น โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน

เด็กให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์แก่ผู้ปกครอง การเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ละคร ร้องเพลง เขียนคำขวัญ วาดภาพประกวด ฯลฯ

Adelfo A. Trinidad (1990) ได้กล่าวถึง สื่อการเรียนการสอนเรื่องโรคเอดส์ของประเทศฟิลิปปินส์ว่า จะได้จัดเป็นวิชาชื่อ "คู่มือข่าวสารสุขภาพและโภชนาการ" สำหรับบุคลากรด้านสุขภาพและโภชนาการ ซึ่งนำไปใช้กับครูและนักเรียนด้วยสื่อต่าง ๆ ได้ผลิตเพื่อใช้ประกอบคู่มือนี้คือ แผ่นปลิว สุนัขบัตร โปสเตอร์ แผ่นพับ ฯลฯ เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ ซึ่งรวบรวมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนในห้องเรียน และสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

Shirley Wan (1990) ได้สรุปเกี่ยวกับสื่อการสอนที่ได้จากการสัมมนาของครูในโครงการศึกษาเพื่อป้องกันโรคเอดส์และโรคติดต่อผ่านทางกรรมเพศสัมพันธ์ของสิงคโปร์ว่า สื่อที่ควรนำมาใช้ในการเรียนการสอนเรื่องโรคเอดส์ได้แก่ วีดีโอ แผ่นพับ โปสเตอร์ สไลด์ โปรแกรม

คอมพิวเตอร์ ป้ายนิทรรศการ และสื่อที่อยู่ในรูปสิ่งพิมพ์ที่รัฐแจกให้เปล่าหรือหาได้จากสื่อมวลชน โดยทั่วไป

Frances Keogh (1990) กล่าวถึง เนื้อหาการสอนเรื่องโรคเอดส์ของประเทศนิวซีแลนด์ ซึ่งสอดแทรกไว้ในวิชาสุขศึกษา โดยเน้นที่พฤติกรรมและความแตกต่างของแต่ละเผ่าพันธุ์ที่มีอิทธิพลต่อการแพร่ระบาดของโรคไว้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. บทบาทของสตรีในการศึกษาเรื่องเพศสัมพันธ์ ซึ่งมีผลต่อการป้องกันโรคเอดส์
2. วัฒนธรรมทางเพศสัมพันธ์ของประชากรในสังคม โดยเฉพาะความแตกต่างด้านจิตศาสตร์ของแต่ละกลุ่มแต่ละเผ่า
3. ความกลัว ความเป็นปฏิกษ และความคิดคับแคบของผู้คนในสังคมที่มีผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยโรคเอดส์

Jae Hyuck Goh and Chun O. Kim (1990) กล่าวถึง การสอดแทรกเนื้อหาความรู้เรื่องโรคเอดส์ในวิชาคหกรรมศาสตร์ของประเทศเกาหลีใต้ไว้ 3 ประการ คือ

1. พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม อันเป็นสาเหตุของการติดเชื้อโรคเอดส์และโรคที่สืบเนื่องจากการมีเพศสัมพันธ์และสุขภาพเสื่อมโทรม
2. โรคเอดส์และโรคติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์ ทำลายอวัยวะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์และคุณภาพต่อชีวิต
3. เอดส์เป็นโรคที่สามารถป้องกันได้ ถ้าได้รับความรู้ที่ถูกต้องและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง

จากงานวิจัยดังกล่าวพอสรุปได้ว่า องค์การอนามัยโลกและองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (WHO / UNESCO) และนักการศึกษาหลายท่าน ได้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาเรื่องเอดส์ให้แก่นักเรียนนักศึกษาในระบบโรงเรียน โดยวิธีการสอนแบบบูรณาการ ใช้กิจกรรมที่หลากหลายมีสื่อการสอนอย่างเหมาะสม และในการสอนควรสอนทั้งในด้านความรู้ เจตคติ รวมถึงทักษะการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

9. กรอบแนวคิดในงานวิจัย

รูปแบบการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อสร้างความรู้ เจตคติเป็นรูปแบบการสอนในหัวข้อเอดส์ศึกษา โดยรวมเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกันโดยการสอดแทรกเนื้อหา เช่น เนื้อหาวิชาภาษาไทย เรื่องการพูดในที่ประชุม การเขียนคำขวัญ เนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ศิลหริ-โอดปะ พรหมวิหาร 4 เนื้อหาสังคมศึกษา เรื่อง ผลกระทบต่อสังคมจากปัญหาโรคเอดส์ ซึ่งเป็นเนื้อหาที่มีอยู่ในหลักสูตรสามัญของกรมการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย ได้แก่ การบรรยาย การจัดนิทรรศการ อภิปราย กิจกรรมกลุ่มบทบาทสมมติ การสาธิต การฝึกทักษะ และเกมสนุก เพื่อช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Design) เพื่อสร้างรูปแบบกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อให้ความรู้ ทักษะ เจตคติ ในการป้องกันโรคเอดส์ สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบทางไกล ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
3. สร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. เก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากตำราการศึกษานอกระบบโรงเรียนของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน ศึกษาหลักการเรียนรู้แบบบูรณาการ จากหนังสือวิทยานิพนธ์ และรายงานการวิจัย ศึกษาโครงสร้างหลักสูตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนแบบทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งในปัจจุบัน และนโยบายการจัดโครงสร้างหลักสูตรใหม่ที่กำลังจะถูกนำมาใช้ในอนาคต ศึกษาความเกี่ยวพันระหว่างความรู้ เจตคติ และทักษะ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการเชื่อมโยงเนื้อหาใน 3 มิติ ศึกษาเทคนิควิธีการที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เพื่อเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละช่วงจากหนังสือเทคนิคที่ใช้ในการฝึกอบรม นอกจากนี้ยังหาความรู้ และข่าวที่เกี่ยวข้องกับโรคเอดส์ ทั้งจากหนังสือ วารสารทางการแพทย์ หนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทางด้านการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ และเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางการศึกษาเกี่ยวกับโรคเอดส์

2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการทดลอง จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple sampling) จากนักศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางรักที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ซึ่ง ประคอง กรวรรณสูตร (2535) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นค่าที่สามารถคำนวณหาผลทางสถิติได้

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

หลังจากได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จากตำรา และงานวิจัยอื่น ๆ โดยผู้วิจัยได้นำแนวทางที่ศึกษามาประกอบการสร้างเครื่องมือโดยแบ่งเครื่องมือสำหรับงานวิจัยนี้เป็น 5 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์
2. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์
3. แบบวัดเจตคติต่อโรคเอดส์
4. แบบวัดทักษะการป้องกันโรคเอดส์
5. แบบประเมินการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

ดำเนินงานสร้างแผนการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ ผู้วิจัยได้ดำเนินงานตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเรื่องโรคเอดส์ และการเรียนรู้แบบบูรณาการของผู้ทรงคุณวุฒิหลาย ๆ ท่าน เพื่อนำแนวทางมาใช้ในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมในครั้งนี้
2. เขียนแผนการจัดกิจกรรมและนำไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมของเนื้อหา
3. นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ชุดที่ 1 แผนการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ สำหรับนักศึกษา การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ในเขต กรุงเทพมหานคร

ความคิดรวบยอด

โรคเอดส์เป็นปัญหาสุขภาพอนามัยใกล้ตัวของทุกคนที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชน ระบบเศรษฐกิจ และการพัฒนาประเทศ ในประเทศไทยการแพร่ระบาดของโรคเอดส์นั้นเป็นไปอย่างรวดเร็ว สำหรับการติดต่อนั้นเกิดได้ 3 ทาง ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ การรับเลือด และการติดต่อจากแม่สู่ลูก ผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยโรคเอดส์มีความทุกข์อย่างหนักต่อความหวาดกลัวการตายมักได้รับความรังเกียจจากสังคม เขาทุกคนจึงควรมีความรู้ และมีทักษะที่ดีในการป้องกันตัวไม่ให้ติดเชื้อโรคเอดส์ และมีเจตคติอย่างถูกต้องต่อโรคเอดส์ ต่อผู้ติดเชื้อหรือผู้ป่วยโรคเอดส์ และทราบจากอาการของโรค นอกจากนี้ยังสูญเสียเงินที่ใช้ในการรักษาโรคเป็นจำนวนมาก และ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์
2. เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักว่าปัญหาโรคเอดส์เป็นปัญหาที่ใกล้ตัว แต่สามารถป้องกันได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิเสธ เพื่อป้องกันตนจากสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดการติดเชื้อโรคเอดส์ได้

การดำเนินการทดลอง

วัน	เวลา	กิจกรรม
8 ธันวาคม 2545	08.00 - 08.30	ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทราบ
	08.30 - 09.00	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำแบบวัดความรู้ เจตคติ และทักษะเกี่ยวกับโรคเอดส์ก่อนทำร่วมกิจกรรม (pre-test)

วัน	เวลา	กิจกรรม
	<p>09.00 - 09.20</p> <p>09.20 - 09.40</p> <p>09.40 - 10.30</p>	<p>ผู้จัดกิจกรรมสอบถามถึงประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนเกี่ยวกับโรคเอดส์ ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมบางคนมีญาติหรือคนรู้จักที่ติดเชื้อเอดส์ก็ได้เล่าถึงพฤติกรรม ลักษณะอาการและสภาพความเป็นอยู่ของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ให้ฟัง ส่วนบางคนก็พูดถึงความคิดเห็นและความรู้สึกของตนต่อโรคเอดส์ และผู้ติดเชื้อโรคเอดส์</p> <p>หลังจากพูดคุยถึงประสบการณ์ของแต่ละคนแล้ว ผู้จัดกิจกรรมได้แจกกระดาษและปากกาให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยกำหนดให้เขียนข้อความสั้น ๆ ที่คิดว่าเป็นความหมายของโรคเอดส์ แล้วส่งกลับมายังผู้จัดกิจกรรม โดยข้อความที่ส่งมานั้นจะถูกอ่านและคิดแยกออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามลักษณะความหมายที่ใกล้เคียงกัน เช่น กลุ่มโรคเอดส์เป็นแล้วตาย, กลุ่มโรคเอดส์เกิดจากเชื้อ HIV, กลุ่มโรคเอดส์เกิดจากการสำส่อนทางเพศ, กลุ่มโรคเอดส์เป็นที่น่ารังเกียจของสังคม หลังจากนั้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ร่วมกันสรุปความหมายของโรคเอดส์ โดยผู้จัดกิจกรรมได้เพิ่มเติมความหมาย เรื่อง เชื้อ HIV เข้าไป</p> <p>ทำลายระบบภูมิคุ้มกันภายในร่างกาย</p> <p>ในกิจกรรมต่อมาผู้จัดกิจกรรมได้แจกลูกอมให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมคนละ 1 เม็ด โดยมีให้เลือก 5 รส หลังจากอนุญาตให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรับประทานลูกอมได้ ก็ให้ผู้ที่มีลูกอมรสเดียวกันเข้ากลุ่มกัน เพื่อช่วยกันศึกษาหาความรู้ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้</p> <p>กลุ่มที่ 1 ศึกษาความเป็นมาของโรคเอดส์จากอดีต-ปัจจุบัน</p> <p>กลุ่มที่ 2 ศึกษาเรื่องการติดต่อของโรค และการป้องกันโรคเอดส์</p> <p>กลุ่มที่ 3 ศึกษาเรื่องอาการของโรคเอดส์</p> <p>กลุ่มที่ 4 ศึกษาเรื่องการรักษาปฏิบัติตัวของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์</p>

วัน	เวลา	กิจกรรม
	<p data-bbox="528 555 695 589">10.45 - 11.30</p> <p data-bbox="528 1384 695 1417">11.30 - 12.00</p>	<p data-bbox="756 255 1374 416">กลุ่มที่ 5 ศึกษาเรื่องผลกระทบของการติดเชื้อโรค เอดส์ต่อสังคม และผลกระทบที่เกิดจาก คุณธรรม และจริยธรรมเสื่อมถอยลง</p> <p data-bbox="756 434 1374 539">ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนได้เตรียมสมุดและปากกาเพื่อ จดเนื้อหาความรู้ต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา</p> <p data-bbox="756 557 1374 1368">หลังจากการศึกษาแล้ว ผู้จัดกิจกรรมให้แต่ละกลุ่มส่ง ตัวแทนออกมารายงานให้แก่ที่ประชุมทราบ โดยผู้จัด กิจกรรมได้อธิบายหลักการพูดต่อที่ประชุม ให้เข้าร่วม กิจกรรมได้ทราบ และให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมชาย 1 คน หญิง 1 คน ได้ทดลองปฏิบัติ แล้วให้เวลาแต่ละกลุ่ม เตรียมเนื้อหาและเลือกตัวแทนกลุ่ม ประมาณ 5 นาที เมื่อตัวแทนกลุ่มที่ 1 ออกมาพูด สังเกตได้ว่าผู้เข้าร่วม กิจกรรมได้พยายามเตือนตัวแทนของตนมิให้ล้มขั้นตอน ในการสวัสดี และการกล่าวทักทายที่ประชุม หลังจาก ตัวแทนแต่ละกลุ่มพูดเรียบร้อยแล้วจะมีการอภิปราย ร่วมกันถึงเนื้อหาเกี่ยวกับโรคเอดส์ วิธีการทักทายที่ ประชุม การยืน การใช้มือของตัวแทนแต่ละคนอย่าง เป็นกันเองและสนุกสนาน ในขณะเดียวกันทุกคนก็ได้ ทราบความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์จากทั้ง 5 หัวข้อด้วย</p> <p data-bbox="756 1386 1374 1946">ผู้จัดกิจกรรมแจกบัตรคำให้แก่ผู้เรียนแต่ละคน เช่น ว่ายนํ้าสระเดียวกัน, อาศัยในบ้านหลังเดียวกัน ใช้ ใบมีดโกนอันเดียวกัน เป็นต้น แล้วให้ผู้เข้าร่วม กิจกรรมพิจารณาว่ากิจกรรมใดบ้างที่ผู้ไม่ติดเชื้อโรค เอดส์ และผู้ติดเชื้อโรคเอดส์สามารถทำร่วมกันได้ ปลอดภัยต่อการติดต่อโรค และให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม นำบัตรคำนั้นมาติดแยกกลุ่มลงบนกระดาน ซึ่ง ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถทำได้อย่างถูกต้อง แต่มี ผู้เข้าร่วมกิจกรรมคนหนึ่งสงสัยว่า ทำไมการมี เพศสัมพันธ์แบบหญิง-หญิง</p>

*โดยการชมวีดิทัศน์ หนังสือ แผ่นพับ โปสเตอร์ และนิทรรศการ ที่ผู้ดำเนินกิจกรรมจัดเตรียมไว้

วัน	เวลา	กิจกรรม
	<p>พักรับประทานอาหาร</p> <p>13.00 - 13.30</p>	<p>จึงทำให้เกิดการติดต่อของโรคเอดส์ได้ ซึ่งผู้จัดกิจกรรมได้อธิบายเหตุผลจนเป็นที่เข้าใจแล้ว หลังจากนั้นก็ร่วมกันอภิปรายถึงกิจกรรมและความสามารถต่าง ๆ ของผู้ที่เชื้อโรคเอดส์ที่สามารถทำได้ โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมยึดหลักธรรม อันได้แก่ ศีล โดยเฉพาะศีลข้อที่สามารถห้ามการผิดลูกผิดเมียผู้อื่นและข้อที่ห้าห้ามการดื่มสุราและของมึนเมาอันจะส่งผลให้ผู้เสพไม่สามารถครองสติของตนได้ ทำให้ขาดการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ หิริ - โอตตัปะ และพรหมวิหาร 4 อันได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา คือ ให้มีจิตใจโอบอ้อมต่อผู้ติดเชื้อ ให้ความช่วยเหลือและวางใจเป็นกลาง ไม่ทุกข์ ไม่รังเกียจผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีเจตคติที่ถูกต้องต่อผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ และต่อการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แสดงเจตคติที่ดีเกี่ยวกับโรคเอดส์</p> <p>ผู้จัดกิจกรรมได้แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้เขียนคำขวัญ ร่วมกันรณรงค์เรื่องโรคเอดส์ โดยผู้จัดกิจกรรมได้อธิบายถึงหลักและข้อบังคับในการเขียนคำขวัญ ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถเขียนคำขวัญเพื่อรณรงค์เรื่องโรคเอดส์ได้เป็นอย่างดี เช่น "ทุกชีวิตมีค่า โปรดอย่าตัดสินด้วยเอดส์" "เอดส์คร่าชีวิต ติดแล้วตาย แต่ป้องกันได้ ถ้าไม่ล่าช้า" "เอดส์ลดหรือเพิ่ม เริ่มที่เราทุกคน", "ความรักความเข้าใจ คือ กำลังใจให้ผู้ติดเชื้อ" เป็นต้น</p>

วัน	เวลา	กิจกรรม
	13.30 - 14.00	<p>เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็น สัญชาตญาณตามธรรมชาติ ไม่ต้องทดลองหรือฝึกฝน ผู้จัดกิจกรรมจึงเล่านิทานเรื่อง "ลูกเปิดไร่เดียวสา" ให้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมฟัง แล้วร่วมกันอภิปรายได้ผลสรุปว่า ค่านิยมที่จะมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนหรือแฟนก่อน แต่งงานเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะการอ้างเหตุผล ว่าเป็นการฝึกฝนการมีเพศสัมพันธ์ เพราะการมีเพศ สัมพันธ์นั้นเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ไม่จำเป็นต้อง ได้รับการฝึก</p>
	14.00 - 14.45	<p>ผู้จัดกิจกรรมสอบถามถึงวิธีการปฏิเสธเมื่อไม่ต้องการ ทำในสิ่งที่ผู้อื่นขอร้อง ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมบางคน หลังจากนั้นผู้จัดกิจกรรมได้แจกใบความรู้เรื่องหลักการ ปฏิเสธให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม และผู้ถึงข้อดีข้อเสียของ หลักการแต่ละข้อร่วมกัน หลังจากนั้น ได้แจกกรณี ตัวอย่างให้แต่ละกลุ่มได้อภิปรายย่อย เพื่อหาคำพูด และวิธีการอันเหมาะสมในการปฏิเสธแล้วออกมาแสดง บทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน</p>
	15.00 - 15.30	<p>สำหรับผู้ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ได้ หรือไม่ แน่ใจว่าคู่ของตนนั้นปลอดภัยจากเอดส์หรือไม่ ผู้จัดกิจกรรมได้อธิบายถึงหลักในการเลือกซื้อ และการ ใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี แล้วแบ่งผู้เรียนออกเป็น สามกลุ่ม แจกบัตรคำให้กลุ่มละ 1 ชุด ซึ่งบัตรคำใน แต่ละชุดนั้น เป็นกลอนที่แต่งขึ้นสื่อความหมายถึงการ ใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธีเป็นขั้นตอน โดยผู้จัด กิจกรรมได้สลับที่บัตรคำแล้วให้ผู้เข้าเรียนในแต่ละกลุ่ม แข่งขันเรียงบัตรคำใหม่ให้ถูกต้อง ซึ่งจะได้กลอนว่า</p> <p style="text-align: center;">ฉีกของต้องระวัง อากาศคังมิให้มี สวมด้านม้วนออกดี ใส่เต็มทีโคนถึงปลาย หลังแล้วรีบถอดถอน ก่อนจะอ่อนตัวกลับกลาย ห่อทิ้งไม่มั่งง่าย แสนสบายใจกายเอย</p>

วัน	เวลา	กิจกรรม
	15.30 - 16.00	หลังจากนั้น ผู้จัดกิจกรรมได้แจกถุงยางอนามัยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมคนละ 1 ก่อง และทดลองแกะดูและปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง
	16.00 - 16.20	หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม ผู้จัดกิจกรรมได้กล่าวปิดการดำเนินกิจกรรมแล้วให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำแบบทดสอบ แบบวัดความรู้ เจตคติ และทักษะ (post-
	16.20 - 17.00	test) รวมถึงการทำแบบประเมินกิจกรรม จนเป็นอันสิ้นสุดกิจกรรมในวันนี้
		พิธีปิดการจัดกิจกรรม
		ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำแบบประเมินกิจกรรม และทำแบบวัดความรู้, เจตคติ, ทักษะ เกี่ยวกับโรคเอดส์ หลังเข้าร่วมกิจกรรม (post - test)

ชุดที่ 2 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

2.1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ เป็นปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนนคือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ข้อ ให้ 0 คะแนน

2.2 นำแบบทดสอบที่ได้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก) ให้แก้ไขสำนวนภาษาให้ถูกต้อง และจัดหมวดหมู่ของคำถามและคำตอบให้เป็นไปตามหลักวิชาการที่ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

2.3 นำข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นนำแบบทดสอบที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับกลุ่มนักศึกษา จำนวน 30 คน ในเขตกรุงเทพมหานคร

2.4 เมื่อได้แบบทดสอบความรู้กลับมาแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยนำมาคำนวณหาค่าความยากง่าย และอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ ซึ่งใช้เทคนิค 50% ใช้สูตร ประคอง กรรณสูตร (2535) ได้ค่าความยากอยู่ในเกณฑ์ 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ 0.20 - 1.00 ซึ่งอยู่ในระดับที่เหมาะสม และวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความรู้ โดยใช้สูตร KR_{20} ของ Kurder Richardson (อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูตร, 2535) และปรับปรุงแบบประเมินกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้เข้ากับเกณฑ์ที่เหมาะสม) โดยค่าความเที่ยงเท่ากับ .8023

ชุดที่ 3 แบบวัดเจตคติต่อโรคเอดส์

3.1 แบบวัดเจตคติต่อโรคเอดส์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ เกณฑ์ในการประเมิน คือ นักศึกษามีเจตคติต่อการเห็นคุณค่าของผู้ติดเชื้อ แนวปฏิบัติที่ควรกระทำต่อผู้ติดเชื้อ โดยค่ามัธยฐานเลขคณิตที่ได้จากข้อความแต่ละข้อ จุดทศนิยมเพียง 2 ตำแหน่ง โดยมีความหมายดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	มีเจตคติที่ถูกต้อง	มากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มีเจตคติที่ถูกต้อง	มาก

3.2 นำแบบวัดเจตคติต่อโรคเอดส์ ที่ได้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก) ให้แก้ไขสำนวนภาษาให้ถูกต้อง และจัดหมวดหมู่ของคำถามและคำตอบให้เป็นไปตามหลักวิชาการที่ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

3.3 นำข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นนำแบบวัดเจตคติต่อโรคเอดส์ที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับกลุ่มนักศึกษา จำนวน 30 คน ในเขตกรุงเทพมหานคร

3.4 เมื่อได้แบบวัดเจตคติต่อโรคเอดส์กลับมาแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย วิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบวัดเจตคติต่อโรคเอดส์ โดยใช้สูตร Alpha - Coefficient ของ ครอนบาช (Cronbach) โดยค่าความเที่ยง เท่ากับ .9436

ชุดที่ 4 แบบวัดทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์

4.1 แบบวัดทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 4 ระดับ จำนวน 10 ข้อ เกณฑ์ในการประเมิน คือ ระดับการปฏิบัติตัวเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ โดยค่ามัธยฐานเลขคณิตที่ได้จากข้อความแต่ละข้อจุดทศนิยมเพียง 2 ตำแหน่ง โดยมีความหมายดังนี้

3.50 - 4.00	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติที่สอดคล้องกับการป้องกันโรคเอดส์มากที่สุด
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติที่สอดคล้องกับการป้องกันโรคเอดส์ปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติที่สอดคล้องกับการป้องกันโรคเอดส์น้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติที่สอดคล้องกับการป้องกันโรคเอดส์ไม่เคยปฏิบัติ

4.2 นำแบบวัดทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ ที่ได้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก) ให้แก้ไขสำนวนภาษาให้ถูกต้อง และจัดหมวดหมู่ของคำถามและคำตอบให้เป็นไปตามหลักวิชาการที่ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

4.3 นำข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นนำแบบวัดทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับกลุ่มนักศึกษา จำนวน 30 คน ในเขตกรุงเทพมหานคร

4.4 เมื่อได้แบบวัดทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์กลับมาแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบวัดทักษะการป้องกันโรคเอดส์ โดยใช้สูตร Alpha - Coefficient ของ ครอนบาช (Cronbach) (อ้างถึงใน ประคองกรรณสูตร, 2535) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .8911 และปรับปรุงแบบประเมินกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนให้เข้ากับเกณฑ์ที่เหมาะสม

ชุดที่ 5 แบบประเมินการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ

5.1 แบบประเมินการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 13 ข้อ เกณฑ์ในการประเมินคือ นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม โดยค่ามัธยิมเลขคณิตที่ได้จากข้อความแต่ละข้อใช้จุดทศนิยมเพียง 2 ตำแหน่ง โดยมีความหมายดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยกับกิจกรรม	มากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับกิจกรรม	มาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับกิจกรรม	ปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับกิจกรรม	น้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับกิจกรรม	น้อยที่สุด

5.2 นำแบบประเมินกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่ได้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก) ให้แก้ไขสำนวนภาษาให้ถูกต้อง และจัดหมวดหมู่ของคำถามและคำตอบให้เป็นไปตามหลักวิชาการที่ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

5.3 นำข้อเสนอนี้ ของผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นนำแบบประเมินกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับกลุ่มนักศึกษา จำนวน 30 คน ในเขตกรุงเทพมหานคร

5.4 เมื่อได้แบบประเมินกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนกลับมาแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบประเมินการจัดกิจกรรม โดยใช้สูตร Alpha - Coefficient ของ ครอนบาช (Cronbach) โดยค่าความเที่ยงเท่ากับ .8145

4. การดำเนินการจัดกิจกรรมและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์จากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 2 เพื่อขอเก็บข้อมูลจากศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนในเขตรับผิดชอบ

2. ขอความอนุเคราะห์จากศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน เขตบางรัก ในการขอใช้กลุ่มทดลอง และกลุ่มเก็บข้อมูล

3. ขอความร่วมมือจากนักศึกษาที่คัดเลือก จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นประชากรในการดำเนินงานวิจัย

4. ดำเนินการจัดกิจกรรมให้แก่ นักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลในวันที่ 8 ธันวาคม 2545 ดังนี้

4.1 ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ทำแบบทดสอบและแบบวัดความรู้ เจตคติ และทักษะเกี่ยวกับ โรคเอดส์ ก่อนให้ความรู้ (pre - test)

4.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนที่ได้วางไว้

4.3 ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำแบบทดสอบและแบบวัดความรู้ เจตคติ และทักษะเกี่ยวกับโรคเอดส์ หลังได้รับความรู้ (post - test)

4.4 ทำแบบประเมินกิจกรรมการศึกษาออกระบบโรงเรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ ในการวิเคราะห์แบบทดสอบความรู้

5.1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

นำผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษามาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

5.2 นำผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมมาเปรียบเทียบโดยหาค่า (t-test) นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

5.3 แบบวัดเจตคติต่อโรคเอดส์

นำผลที่ได้มาแจกแจงหาความถี่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอข้อมูลในตารางประกอบความเรียง โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าคะแนน	5	คะแนน
เห็นด้วย	ค่าคะแนน	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ค่าคะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ค่าคะแนน	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าคะแนน	1	คะแนน

เกณฑ์ในการประเมิน คือ

4.50 - 5.00	หมายถึง	มีเจตคติที่ถูกต้อง	มากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มีเจตคติที่ถูกต้อง	มาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีเจตคติที่ถูกต้อง	ปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีเจตคติที่ถูกต้อง	น้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	มีเจตคติที่ถูกต้อง	น้อยที่สุด

5.4 นำผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมมาเปรียบเทียบ โดยหาค่า (t-test)

นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

5.5 แบบวัดทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์

นำผลที่ได้มาแจกแจงหาความถี่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอข้อมูลในตารางประกอบความเรียง โดยกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

ทำเป็นประจำ	ค่าคะแนน	4	คะแนน
ทำบ่อยครั้ง	ค่าคะแนน	3	คะแนน
ทำนานครั้ง	ค่าคะแนน	2	คะแนน
ไม่เคยทำเลย	ค่าคะแนน	1	คะแนน

เกณฑ์ในการประเมิน คือ

3.50 - 4.00	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติที่สอดคล้องกับการป้องกันโรคเอดส์	มากที่สุด
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติที่สอดคล้องกับการป้องกันโรคเอดส์	ปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติที่สอดคล้องกับการป้องกันโรคเอดส์	น้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติที่สอดคล้องกับการป้องกันโรคเอดส์	ไม่เคยปฏิบัติ

5.6 นำผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมมาเปรียบเทียบ โดยหาค่า (t-test) นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

5.7 แบบประเมินผลกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

นำผลที่ได้มาแจกแจงหาความถี่ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอข้อมูลในตารางประกอบความเรียง โดยกำหนดค่าคะแนนดังต่อไปนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าคะแนน	5	คะแนน
เห็นด้วย	ค่าคะแนน	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ค่าคะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ค่าคะแนน	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าคะแนน	1	คะแนน

เกณฑ์ในการประเมินคือ

4.50 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรม	มากที่สุด
3.50 - 4.00	หมายถึง	เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรม	มาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรม	ปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรม	น้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรม	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การคำนวณค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ t - test และสูตรที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือ มีดังนี้

1. ค่ามัชฌิมเลขคณิต หรือค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน มัชฌิมเลขคณิต

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนนักศึกษาทั้งหมด

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x	แทน	คะแนนของนักศึกษา
n	แทน	จำนวนนักศึกษาทั้งหมด
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

3. การทดสอบค่า t - test

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{(N-1)}}}$$

เมื่อ	df	แทน	N - 1
เมื่อ	t	แทน	อัตราส่วนวิกฤติ
	$\sum D$	แทน	ผลรวมผลต่างระหว่างคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของผลต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม
	n	แทน	จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด

4. สูตรการวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาค่าระดับความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ซึ่งใช้เทคนิค 50% ใช้สูตรของ Johnson (อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูตร, 2535)

$$P = \frac{R_U + R_L}{2f}$$

$$D = \frac{R_U - R_L}{f}$$

R_2 แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มสูงที่ตอบถูก

R_L แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก

f แทน จำนวนนักศึกษาทั้งหมดในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

P แทน ค่าความยาก

D แทน ค่าอำนาจจำแนก

คัดเลือกข้อที่มีความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกที่อยู่ในเกณฑ์ในระดับที่เหมาะสม คือ ค่าความยากอยู่ในเกณฑ์ 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจ จำแนกอยู่ในเกณฑ์ 0.20 - 1.00 แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความรู้ โดยใช้สูตร KR_{20} ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson : อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูตร, 2535)

$$r_{xx} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_x^2} \right]$$

r_{xx} แทน สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง

n แทน จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบความรู้

p แทน สัดส่วนของนักศึกษาที่ตอบได้ถูกต้อง

q แทน สัดส่วนของนักศึกษาที่ตอบแต่ละข้อผิด

$\sum pq$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนทุกข้อ

S_x^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนของนักศึกษาทั้งหมด

วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบวัดเจตคติและแบบวัดทักษะ โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาช (Cronbach : อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูตร, 2535)

$$\alpha_t = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

α_t แทน ค่าความเที่ยง

n แทน จำนวนข้อคำถาม

S_i^2 แทน ค่าแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_x^2 แทน ค่าแปรปรวนของคะแนนรวม

5. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบของการบรรยาย ประกอบ ตารางบทที่ 4

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง "การนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ เพื่อการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบทางไกล ในเขตกรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบกิจกรรมและศึกษาผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรม และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 รูปแบบกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบทางไกลในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความรู้ ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการ เพื่อการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบทางไกลในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับเจตคติ ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบทางไกลในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะ ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบทางไกลในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบ ความรู้ เจตคติ และทักษะ ระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบทางไกลในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 6 ผลการประเมินการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบทางไกลในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 รูปแบบกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษา
การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบ
ทางไกล ในเขตกรุงเทพมหานคร

รูปแบบกิจกรรมประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ จุดประสงค์
เนื้อหา วิธีการและเทคนิคในการจัดกิจกรรม สื่อ เวลา โดยเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์
บูรณาการกับหลักวิชาภาษาไทยเรื่องการพูดต่อที่ประชุม และบูรณาการกับสังคมศึกษา
เรื่อง ปัญหาสังคม โดยใช้วิธีการบรรยายและการประชุมแบบฟอรัม เจตคติต่อโรคเอดส์
บูรณาการกับหลักวิชาภาษาไทยเรื่องการเขียนคำขวัญ และบูรณาการกับพุทธศาสนาเรื่อง คีล
หิริ-โอตฺตปปะ และพรหมวิหาร 4 โดยใช้วิธีการระดมสมองและการประชุมแบบฟอรัม ทักษะ
เพื่อป้องกันโรคเอดส์บูรณาการกับหลักวิชาภาษาไทยเรื่อง คำกลอน โดยใช้วิธีการระดมสมอง
กรณีศึกษาและการแสดงบทบาทสมมติ ดังนี้

จุดประสงค์	เนื้อหา	วิธีการและเทคนิคใน การจัดกิจกรรม	สื่อ	เวลา
1. เพื่อให้ผู้เรียนมี ความรู้เกี่ยวกับโรค เอดส์และตระหนัก ว่าเอดส์เป็นปัญหา ใกล้ตัว	1. ความรู้เกี่ยวกับ เอดส์ 2. เอดส์-ปัญหาสังคม 3. การพูดต่อที่ประชุม	1. การบรรยาย 2. การประชุมแบบ ฟอรัม	- วิดีทัศน์ - นิตรรศการ	0.90-11.30
2. เพื่อให้ผู้เรียนมี เจตคติที่ถูกต้องต่อ โรคเอดส์ ผู้ติดเชื้อ โรคเอดส์และการมี เพศสัมพันธ์	1. การปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน 2. จริยธรรม 3. การเขียนคำขวัญ 4. สัญชาติญาณเพศ สัมพันธ์	1. การระดมสมอง 2. การประชุมแบบ ฟอรัม	- บัตรคำ - กระดาษ ปากกา - นิตาน - ใบหลักการ	11.30-14.00
3. ทักษะการปฏิเสธ และการใช้ถุงยาง อนามัย	1. ทักษะปฏิเสธ 2. การเลือกซื้อและ การใช้ถุงยางอนามัย 3. คำกลอน	1. การระดมสมอง 2. กรณีศึกษา 3. การแสดงบทบาท สมมติ	ปฏิเสธ - ใบเหตุ การณ์จำลอง - บัตรคำกลอน - ถุงยางอนามัย	14.00-16.00

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความรู้ ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการแบบบูรณาการ เพื่อการป้องกันโรคเอดส์ ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบทางไกลในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

เนื้อหา	n	ก่อนเข้าร่วม		หลังเข้าร่วม		t	P
		\bar{X}_1	S.D ₁	\bar{X}_2	S.D ₂		
1. ความหมายของโรคเอดส์	30	0.43	0.50	0.83	0.38	4.40	.000*
2. ประเภทของเชื้อโรคเอดส์		0.37	0.49	0.67	0.48	2.52	.017*
3. การทำงานของเชื้อเอดส์		0.37	0.49	0.63	0.50	2.50	.018*
4. สาเหตุการติดเชื้อโรคเอดส์		0.40	0.50	0.57	0.50	1.54	.134
5. ระยะเวลาการตรวจพบเชื้อโรคเอดส์		0.23	0.43	0.57	0.50	3.34	.002*
6. กลุ่มที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์		0.33	0.48	0.73	0.45	3.53	.001*
7. พฤติกรรมปลอดภัยจากการติดเชื้อโรคเอดส์		0.47	0.50	0.70	0.47	2.04	.050*
8. การติดต่อของเชื้อโรคเอดส์		0.40	0.50	0.67	0.48	2.28	.030*
9. พฤติกรรมที่มีอัตราเสี่ยงน้อยในการติดเชื้อโรคเอดส์		0.43	0.50	0.73	0.49	3.53	.001*
10. จำนวน CD4 ในกระแสเลือด		0.23	0.43	0.67	0.50	4.18	.000*
11. การทำลายเชื้อโรคเอดส์		0.43	0.50	0.70	0.47	2.11	.043*
12. วิธีป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์		0.27	0.45	0.63	0.49	3.27	.003*
13. การดูแลสุขภาพของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์		0.53	0.50	0.60	0.50	0.62	.536
14. สาเหตุการเสียชีวิตของผู้ป่วยเอดส์		0.23	0.43	0.70	0.47	4.07	.000*

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ (ต่อ)

เนื้อหา	n	ก่อนเข้าร่วม		หลังเข้าร่วม		t	P
		\bar{X}_1	S.D ₁	\bar{X}_2	S.D ₂		
15. การควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อโรคเอดส์	30	0.43	0.50	0.70	0.47	3.25	.003*
16. การถ่ายเลือดเพื่อรักษาโรคเอดส์		0.30	0.47	0.63	0.49	3.01	.005*
17. การทนต่อสภาพแวดล้อมของเชื้อโรคเอดส์		0.33	0.48	0.63	0.49	2.07	.048*
18. ยุ้งกับการติดต่อโรคเอดส์		0.40	0.50	0.63	0.49	2.249	.032*
19. การทำงานของเชื้อโรคเอดส์		0.37	0.49	0.63	0.49	2.50	.018*
20. การตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อโรคเอดส์		0.53	0.50	0.73	0.45	2.67	.012*
รวม		7.50	1.36	13.37	2.04	13.14	.000*

*p < 0.05

จากตารางที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม

แบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ ด้านความรู้ โดยปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ คะแนนทดสอบความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าคะแนนทดสอบความรู้ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม อย่างไรก็ตาม เนื้อหาในข้อ 4 สาเหตุการติดเชื้อ และข้อ 13 การดูแลสุขภาพของผู้ติดเชื้อ คะแนนก่อน และหลังการเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบเจตคติ ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการแบบบูรณาการ เพื่อการป้องกันโรคเอดส์ ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบทางไกลในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยของและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับเจตคติจากแบบวัดเจตคติต่อโรคเอดส์

เนื้อหา	n	ก่อนเข้าร่วม		หลังเข้าร่วม		t	P
		\bar{X}_1	S.D ₁	\bar{X}_2	S.D ₂		
1. ตระหนักว่าความรู้เรื่องเอดส์เป็นสิ่งใกล้ตัว	30	4.70	0.47	5.00	0.00	3.52	.001*
2. ไม่หวาดกลัวผู้ติดเชื้อ	30	1.57	0.62	4.47	0.68	22.31	.000*
3. อับอายการตรวจหาเชื้อโรคเอดส์ในเลือด	30	1.60	0.62	4.10	0.71	16.70	.000*
4. ความเชื่อว่าเรื่องเอดส์เป็นเรื่องของโชคชะตา	30	1.67	0.55	2.47	0.51	6.13	.000*
5. สามารถอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อโรคเอดส์	30	1.50	0.57	4.30	0.47	19.05	.000*
6. สามารถเข้าใกล้ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ได้	30	4.50	0.50	4.90	0.31	3.89	.001*
7. ให้ผู้ติดเชื้ออยู่ร่วมในสังคมได้	30	1.17	0.38	2.47	0.68	8.12	.000*
8. ตระหนักถึงการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย	30	4.27	0.45	5.00	0.00	8.93	.000*
9. ให้ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ทำงานเดิมได้	30	1.67	0.48	5.93	0.25	21.28	.000*
10. การติดเชื้อโรคเอดส์นั้นมีสาเหตุ	30	1.60	0.50	2.60	0.72	6.95	.000*
11. การคบผู้ติดเชื้อเอดส์ไม่ใช่สิ่งที่น่าอาย	30	1.37	0.56	3.93	0.45	20.70	.000*

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับเจตคติจากแบบวัดเจตคติต่อโรคเอดส์ (ต่อ)

เนื้อหา	n	ก่อนเข้าร่วม		หลังเข้าร่วม		t	P
		\bar{X}_1	S.D ₁	\bar{X}_2	S.D ₂		
12. การบริจาคโลหิตไม่ทำให้ ติดเชื้อโรคเอดส์	30	1.47	0.50	3.07	0.58	14.10	.000*
13. ผู้ป่วยเอดส์ต้องไปตรวจ รักษาดูแลสุขภาพเสมอ		1.30	0.47	4.73	0.45	24.30	.000*
14. การไม่เปลี่ยนคู่นอนเป็น การป้องกันโรคเอดส์ที่ดี		3.83	0.70	4.93	0.25	8.46	.000*
15. การป้องกันโรคเอดส์เป็น หน้าที่ของทุกคน		4.30	0.70	4.93	0.25	4.28	.000*
16. หากพบคนประสบ อุบัติเหตุควรช่วยเหลือ แต่ต้องป้องกันการติดเชื้อ โรคเอดส์ควบคู่กัน		1.97	0.61	4.13	0.43	18.32	.000*
17. ถุงยางอนามัยป้องกัน การติดต่อโรคเอดส์ทาง เพศสัมพันธ์ได้		4.20	0.48	4.90	0.31	7.17	.000*
18. หญิงบริการทางเพศที่ไม่ สวยไม่ได้หมายความว่า จะปลอดภัยจากเชื้อโรค เอดส์		1.93	0.59	4.67	0.48	21.65	.000*
19. ทุกคนสามารถตรวจหา เชื้อโรคเอดส์ได้โดยไม่ ต้องอาย		4.63	0.49	4.80	0.41	1.72	.100
20. เราไม่ควรกลัวผู้ติดเชื้อ โรคเอดส์แต่ควรทราบวิธี อยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อโรค เอดส์อย่างปลอดภัย		4.73	0.45	4.80	0.41	0.70	.481
รวม		2.70	0.13	4.21	0.10	45.88	.000*

*p < 0.05

จากตารางที่ 2 เมื่อเปรียบเทียบระดับเจตคติจากแบบวัดเจตคติ ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ โดยปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับเจตคติรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ระดับเจตคติหลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าระดับเจตคติก่อนเข้าร่วมกิจกรรม อย่างไรก็ตาม ในข้อ 19 เนื้อหา ทุกคนสามารถเข้ารับการตรวจหาเชื้อโรคเอดส์ได้โดยไม่ต้องอาย และข้อ 20 เนื้อหาไม่ควรกลัวผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ แต่ควรทราบวิธีอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อโรคเอดส์อย่างปลอดภัย ระดับเจตคติก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะ ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการให้ความรู้แบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนแบบทางไกลในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทักษะ เพื่อการป้องกันโรคเอดส์

เนื้อหา	n	ก่อนเข้าร่วม		หลังเข้าร่วม		t	P
		\bar{X}_1	S.D. ₁	\bar{X}_2	S.D. ₂		
1. ปฏิเสธคำชวนดูวิดีโอลามก	30	1.80	0.85	3.33	0.71	11.50	.000*
2. ปฏิเสธคำชวนไปเที่ยวสถานเริงรมย์และดื่มเหล้า	30	1.73	0.83	3.53	0.51	12.95	.000*
3. ปฏิเสธคำชวนให้อยู่ตามลำพังกับเพศตรงข้าม	30	2.10	0.80	3.63	0.49	12.32	.000*
4. เมื่อปฏิเสธมักอ้างเหตุผล	30	3.13	0.35	3.80	0.41	7.62	.000*
5. เมื่อปฏิเสธมักอ้างเหตุผลและความรู้สึก	30	3.03	0.18	3.77	0.43	8.93	.000*
6. เมื่อต้องชี้ชื่อของมีคมจากสถานบริการจะตรวจสอบความสะอาดก่อนเสมอ	30	2.47	0.51	3.77	0.43	10.14	.000*
7. คิดถึงศีลธรรมเสมอก่อนมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ใช่คู่สมรส	30	3.47	0.51	3.77	0.43	3.07	.005*
8. คิดถึงการติดต่อโรคเอดส์ก่อนมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ใช่คู่สมรส	30	2.80	0.89	4.00	0.00	7.41	.000*
9. หักห้ามใจได้เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่อาจจะทำให้มีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ใช่คู่สมรส	30	2.77	0.68	3.53	0.51	5.14	.000*

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ (ต่อ)

เนื้อหา	n	ก่อนเข้าร่วม		หลังเข้าร่วม		t	P
		\bar{X}_1	S.D ₁	\bar{X}_2	S.D ₂		
10. สวมถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ใช่คู่สมรส	30	3.00	0.70	4.00	0.00	7.88	.000*
รวม		2.63	0.45	3.71	0.25	17.75	.000*

*p < 0.05

จากตารางที่ 3 เมื่อเปรียบเทียบระดับทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ โดยปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับทักษะรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ ระดับทักษะหลังเข้าร่วมกิจกรรม สูงกว่าระดับทักษะก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 5 ผลจากการเปรียบเทียบ ความรู้ เจตคติ และทักษะ ระหว่างเพศหญิงและเพศชายก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิถีเรียนแบบทางไกลในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

ที่	เนื้อหา	หญิง		ชาย		t	P	
		N		N				
		18		12				
			\bar{X}_1		\bar{X}_2			
			S.D. ₁		S.D. ₂			
1	ความหมายของโรคเอดส์		0.39	0.50	0.50	0.52	0.59	0.56
2	ประเภทของเชื้อโรคเอดส์		0.33	0.49	0.42	0.52	0.45	0.66
3	การทำงานของเชื้อเอดส์		0.33	0.49	0.42	0.52	0.45	0.66
4	สาเหตุการติดเชื้อโรคเอดส์		0.44	0.51	0.33	0.49	0.59	0.56
5	ระยะเวลาการตรวจพบเชื้อโรคเอดส์		0.22	0.43	0.25	0.45	0.17	0.87
6	กลุ่มที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์		0.28	0.46	0.42	0.52	0.77	0.45
7	พฤติกรรมปลอดภัยจากการติดเชื้อโรคเอดส์		0.39	0.50	0.58	0.52	1.03	0.31
8	การติดต่อของเชื้อโรคเอดส์		0.44	0.51	0.33	0.49	0.59	0.56
9	พฤติกรรมที่มีอัตราเสี่ยงน้อยในการติดเชื้อโรคเอดส์		0.61	0.50	0.17	0.39	2.59	0.02
10	จำนวน CD4 ในกระแสเลือด		0.28	0.46	0.17	0.39	0.69	0.50
11	การทำลายเชื้อโรคเอดส์		0.39	0.50	0.50	0.52	0.59	0.56

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม (ต่อ)

ที่	เนื้อหา	หญิง		ชาย		t	P	
		N	หญิง	N	ชาย			
		18		12				
			\bar{X}_1		\bar{X}_2			
			S.D. ₁		S.D. ₂			
12	วิธีป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์		0.28	0.46	0.25	0.45	0.16	0.87
13	การดูแลสุขภาพของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์		0.56	0.51	0.50	0.52	0.29	0.78
14	สาเหตุการเสียชีวิตของผู้ป่วยเอดส์		0.28	0.46	0.17	0.39	0.69	0.50
15	การควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อโรคเอดส์		0.44	0.51	0.42	0.51	0.15	0.89
16	การถ่ายเลือดเพื่อรักษาโรคเอดส์		0.39	0.50	0.17	0.39	1.29	0.21
17	การทนต่อสภาพแวดล้อมของเชื้อโรคเอดส์		0.39	0.50	0.25	0.45	0.77	0.45
18	ยุ่งกับการติดต่อโรคเอดส์		0.39	0.50	0.42	0.52	0.15	0.88
19	การทำงานของเชื้อโรคเอดส์		0.28	0.46	0.50	0.52	1.23	0.23
20	การตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อโรคเอดส์		0.61	0.50	0.42	0.52	1.03	0.31
	รวม		7.72	1.31	7.17	1.40	1.10	0.28

*p < 0.05

จากตารางที่ 4 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบความรู้ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ระหว่างนักศึกษาเพศชายและหญิงปรากฏว่ากลุ่มนักศึกษาหญิงมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาชายเล็กน้อย โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $p < 0.05$ ยกเว้นเนื้อหาในข้อ 9 พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบทดสอบเกี่ยวกับ
โรคเอดส์ หลังเข้าร่วมกิจกรรม

ที่	เนื้อหา	หญิง		ชาย		t	P
		N	หญิง	N	ชาย		
		18	\bar{X}_1 S.D. ₁	12	\bar{X}_2 S.D. ₂		
1	ความหมายของโรคเอดส์		0.83 0.38		0.83 0.39	0.00	1.00
2	ประเภทของเชื้อโรคเอดส์		0.61 0.50		0.75 0.45	0.77	0.45
3	การทำงานของเชื้อเอดส์		0.67 0.46		0.58 0.52	0.45	0.66
4	สาเหตุการติดเชื้อโรคเอดส์		0.44 0.51		0.75 0.45	1.68	0.11
5	ระยะเวลาการตรวจพบเชื้อ โรคเอดส์		0.61 0.50		0.50 0.52	0.59	0.56
6	กลุ่มที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อ การติดเชื้อโรคเอดส์		0.67 0.49		0.83 0.39	0.99	0.33
7	พฤติกรรมปลอดภัยจาก การติดเชื้อโรคเอดส์		0.72 0.46		0.67 0.49	0.32	0.76
8	การติดต่อของเชื้อ โรคเอดส์		0.56 0.51		0.83 0.39	1.60	0.12
9	พฤติกรรมที่มีอัตราเสี่ยง น้อยในการติดเชื้อโรค เอดส์		0.83 0.38		0.58 0.52	1.53	0.14
10	จำนวน CD4 ในกระแส เลือด		0.72 0.46		0.58 0.51	0.78	0.45
11	การทำลายเชื้อโรคเอดส์		0.67 0.49		0.75 0.45	0.47	0.64

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม (ต่อ)

ที่	เนื้อหา	หญิง		ชาย		t	P	
		N		N				
		18		12				
			\bar{X}_1		\bar{X}_2			
			S.D. ₁		S.D. ₂			
12	วิธีป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์		0.67	0.49	0.58	0.52	0.45	0.66
13	การดูแลสุขภาพของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์		0.72	0.46	0.42	0.52	1.70	0.10
14	สาเหตุการเสียชีวิตของผู้ป่วยเอดส์		0.56	0.51	0.92	0.29	2.21	0.04*
15	การควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อโรคเอดส์		0.83	0.38	0.50	0.52	2.02	0.05
16	การถ่ายเลือดเพื่อรักษาโรคเอดส์		0.56	0.51	0.75	0.45	1.67	0.30
17	การทนต่อสภาพแวดล้อมของเชื้อโรคเอดส์		0.56	0.51	0.75	0.45	1.07	0.30
18	ยุ่งกับการติดต่อโรคเอดส์		0.61	0.50	0.67	0.49	0.30	0.77
19	การทำงานของเชื้อโรคเอดส์		0.67	0.49	0.58	0.52	0.45	0.66
20	การตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อโรคเอดส์		0.78	0.43	0.67	0.49	0.66	0.52
	รวม		13.28	1.99	13.50	2.20	0.29	0.78

*P < 0.05

จากตารางที่ 5 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ ระหว่างนักศึกษาเพศชายและหญิง ปรากฏว่า กลุ่มนักศึกษาชายทำคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาหญิงเล็กน้อย โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ ยกเว้นเนื้อหาในข้อ 14 สาเหตุการเสียชีวิตของผู้ป่วยเอดส์

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับเจตคติต่อโรคเอดส์ ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

ที่	เนื้อหา	หญิง		ชาย		t	P	
		N		N				
		18		12				
			\bar{X}_1		\bar{X}_2			
			S.D. ₁		S.D. ₂			
1	ตระหนักว่าความรู้เรื่อง เอดส์เป็นสิ่งใกล้ตัว		4.67	0.49	4.75	0.45	0.47	0.64
2	ไม่หวาดกลัวผู้ติดเชื้อ		1.61	0.61	1.50	0.67	0.47	0.64
3	อับอายการตรวจหา เชื้อโรคเอดส์ในเลือด		1.72	0.6	1.42	0.52	1.34	0.19
4	ความเชื่อว่าเรื่องเอดส์ เป็นเรื่องของโชคชะตา		1.67	0.59	1.67	0.49	0.00	1.00
5	สามารถอยู่ร่วมกับผู้ติด เชื้อโรคเอดส์		1.50	0.62	1.50	0.52	0.00	1.00
6	สามารถเข้าใกล้ผู้ติด เชื้อโรคเอดส์ได้		0.39	0.50	0.67	0.49	1.50	0.15
7	ให้ผู้ติดเชื้ออยู่ร่วมใน สังคมได้		1.17	0.38	1.17	0.39	0.00	1.00
8	ตระหนักถึงการมีเพศ สัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย		4.28	0.46	4.25	0.45	0.16	0.87
9	ให้ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ ทำงานเดิมได้		1.67	0.49	1.67	0.49	0.00	1.00
10	การติดเชื้อโรคเอดส์ นั้นมีสาเหตุ		1.72	0.46	1.42	0.52	1.70	0.10
11	การคบผู้ติดเชื้อโรค เอดส์ไม่ใช่สิ่งที่น่าอาย		1.61	0.61	1.00	3.46	0.47	0.002*
12	การบริจาคโลหิตไม่ ทำให้ติดเชื้อโรคเอดส์		1.72	0.46	1.08	0.29	4.26	0.00*

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับเจตคติต่อโรคเอดส์ ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม (ต่อ)

ที่	เนื้อหา	หญิง		ชาย		t	P	
		N		N				
		18		12				
			\bar{X}_1		\bar{X}_2			
			S.D. ₁		S.D. ₂			
13	ผู้ป่วยเอดส์ต้องไปตรวจรักษาดูแลสุขภาพเสมอ		1.44	0.51	1.08	0.29	2.214	0.04*
14	การไม่เปลี่ยนคู่นอนเป็นการป้องกันโรคเอดส์ที่ดี		3.89	0.58	3.75	0.87	0.53	0.60
15	การป้องกันโรคเอดส์เป็นหน้าที่ของทุกคน		4.39	0.70	4.17	0.72	0.85	0.41
16	หากพบคนประสบอุบัติเหตุควรช่วยเหลือ		1.89	0.68	2.08	0.52	0.84	0.41
17	ถุงยางอนามัยป้องกันการติดต่อโรคเอดส์ทางเพศสัมพันธ์ได้		4.17	0.38	4.25	0.62	0.46	0.65
18	หญิงบริการทางเพศที่ไม่สวยไม่ได้หมายความว่า จะปลอดภัยจากเชื้อโรคเอดส์		1.94	0.64	1.92	0.52	0.13	0.90
19	ทุกคนสามารถตรวจหาเชื้อโรคเอดส์ได้โดยไม่ต้องอาย		4.01	0.50	4.67	0.49	0.30	0.77
20	เราไม่ควรกลัวผู้ติดเชื้อโรคเอดส์แต่ควรทราบวิธีอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อโรคเอดส์อย่างปลอดภัย		4.67	0.49	4.83	0.39	0.99	0.33
	รวม		2.78	0.12	2.64	0.11	2.13	0.04*

*p < 0.05

จากตารางที่ 6 เมื่อเปรียบเทียบระดับเจตคติก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการ เพื่อการป้องกันโรคเอดส์ ระหว่างนักศึกษาเพศหญิงและชาย ปรากฏว่า กลุ่มนักศึกษาหญิง มีระดับเจตคติสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาชาย โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับเจตคติต่อโรคเอดส์ หลังเข้าร่วมกิจกรรม

ที่	เนื้อหา	หญิง		ชาย		t	P
		N	หญิง	N	ชาย		
		18		12			
			\bar{X}_1		\bar{X}_2		
			S.D. ₁		S ₂		
1	ตระหนักว่าความรู้เรื่อง เอดส์เป็นสิ่งใกล้ตัว		5.00	0.00	5.00	0.00	0.00
2	ไม่หวาดกลัวผู้ติดเชื้อ		1.39	0.78	4.58	0.52	0.76
3	อับอายการตรวจหา เชื้อโรคเอดส์ในเลือด		4.06	0.87	4.17	0.39	0.41
4	ความเชื่อว่าเรื่องเอดส์ เป็นเรื่องของโชคชะตา		2.44	0.51	2.50	0.52	0.28
5	สามารถอยู่ร่วมกับผู้ติด เชื้อโรคเอดส์		4.22	0.43	4.42	0.52	1.13
6	สามารถเข้าใกล้ผู้ติด เชื้อโรคเอดส์ได้		4.83	0.38	5.00	0.00	1.50
7	ให้ผู้ติดเชื้ออยู่ร่วมใน สังคมได้		2.67	0.77	2.17	0.39	2.10
8	ตระหนักถึงการมีเพศ สัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย		5.00	0.00	5.00	0.00	0.00
9	ให้ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ ทำงานเดิมได้		3.94	0.24	3.92	0.29	0.29
10	การติดเชื้อโรคเอดส์ นั้นมีสาเหตุ		2.67	0.77	2.50	0.67	0.61
11	การคบผู้ติดเชื้อโรค เอดส์ไม่ใช่สิ่งที่น่าอาย		4.00	0.34	3.83	0.58	0.99
12	การบริจาคโลหิตไม่ ทำให้ติดเชื้อโรคเอดส์		3.22	0.65	2.83	0.39	1.86

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับเจตคติต่อโรคเอดส์ หลังเข้าร่วมกิจกรรม (ต่อ)

ที่	เนื้อหา	หญิง		ชาย		t	P
		N		N			
		18		12			
		\bar{X}_1	S.D. ₁	\bar{X}_2	S.D. ₂		
13	ผู้ป่วยเอดส์ต้องไปตรวจ รักษาดูแลสุขภาพเสมอ	4.61	0.50	4.92	0.29	1.90	0.07
14	การไม่เปลี่ยนคู่นอนเป็น การป้องกันโรคเอดส์ที่ดี	4.94	0.24	4.92	0.29	0.29	0.78
15	การป้องกันโรคเอดส์เป็น หน้าที่ของทุกคน	4.89	0.32	5.00	0.00	1.18	0.25
16	หากพบคนประสบ อุบัติเหตุควรช่วยเหลือ	4.00	0.34	4.33	0.49	2.19	0.04*
17	ถุงยางอนามัยป้องกัน การติดต่อโรคเอดส์ทาง เพศสัมพันธ์ได้	4.94	0.24	4.83	0.39	0.98	0.34
18	หญิงบริการทางเพศที่ไม่ สวมถุงยางอนามัยหมายความว่า จะปลอดภัยจากเชื้อโรคเอดส์	1.56	0.51	4.83	0.39	1.60	0.12
19	ทุกคนสามารถตรวจหา เชื้อโรคเอดส์ได้โดยไม่ ต้องอาย	4.89	0.32	4.67	0.49	1.50	0.15
20	เราไม่ควรกลัวผู้ติดเชื้อ โรคเอดส์แต่ควรทราบ วิธีอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อ โรคเอดส์อย่างปลอดภัย	4.72	0.46	4.92	0.29	1.30	0.21
	รวม	4.20	0.08	4.22	0.12	0.44	0.67

*p < 0.05

จากตารางที่ 7 เมื่อเปรียบเทียบระดับเจตคติหลังเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการ เพื่อการป้องกันโรคเอดส์ ระหว่างนักศึกษาเพศหญิงและชายปรากฏว่า และกลุ่มนักศึกษาหญิงมีระดับเจตคติใกล้เคียงกันมากและไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ ยกเว้นเนื้อหาข้อ 7 การอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อในสังคมและเนื้อหาข้อ 16 การติดเชื้อโรคเอดส์จากการช่วยผู้ประสบอุบัติเหตุ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยของระดับทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

ที่	เนื้อหา	หญิง		ชาย		t	P	
		N	หญิง	N	ชาย			
		18		12				
			\bar{X}_1		\bar{X}_2			
			S.D. ₁		S.D. ₂			
1	ปฏิเสธคำชวนดูวีดีโอลามก		1.50	0.71	2.08	0.90	1.89	0.77
2	ปฏิเสธคำชวนไปเที่ยว สถานเริงรมย์และดื่มเหล้า		2.00	0.77	2.25	0.87	0.81	0.43
3	ปฏิเสธคำชวนให้อยู่ตาม ลำพังกับเพศตรงข้าม		0.11	0.32	3.17	0.39	0.41	0.69
4	เมื่อปฏิเสธมักอ้างเหตุผล		3.06	0.24	3.00	0.00	1.00	0.33
5	เมื่อปฏิเสธมักอ้างเหตุผล และความรู้สึก		2.50	0.62	2.42	0.52	0.40	0.69
6	เมื่อต้องใช้ของมีคมจาก สถานบริการจะตรวจสอบ ความสะอาดก่อนเสมอ		3.39	0.50	3.58	0.52	1.02	0.32
7	คิดถึงศีลธรรมเสมอก่อนมี เพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ใช่ คู่สมรส		2.61	0.78	3.08	0.99	1.39	0.18
8	คิดถึงการติดต่อโรคเอดส์ ก่อนมีเพศสัมพันธ์กับผู้ ไม่ใช่คู่สมรส		2.67	0.77	2.92	0.52	1.01	0.30
9	หักห้ามใจได้เมื่ออยู่ใน สถานการณ์ที่อาจจะ ทำให้มีเพศสัมพันธ์กับผู้ ไม่ใช่คู่สมรส		2.94	0.80	3.08	0.52	0.58	0.57
10	สวมถุงยางอนามัยเมื่อมี เพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ใช่ คู่สมรส		2.67	0.77	2.92	0.52	1.01	0.30
	รวม		2.54	0.42	2.76	0.49	1.24	0.23

* p < 0.05

จากตารางที่ 8 เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการ เพื่อการป้องกันโรคเอดส์ ระหว่างนักศึกษาเพศหญิงและชายปรากฏว่า กลุ่มนักศึกษาชายมีระดับทักษะสูงกว่านักศึกษาหญิงเล็กน้อย โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยของระดับทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ หลังเข้าร่วมกิจกรรม

ที่	เนื้อหา	หญิง		ชาย		t	P	
		N	หญิง	N	ชาย			
		18		12				
			\bar{X}_1		\bar{X}_2			
			S.D. ¹		S.D. ₂			
1	ปฏิเสธคำชวนดูวีดีโอลามก		3.17	0.79	3.58	0.52	1.76	0.09
2	ปฏิเสธคำชวนไปเที่ยว							
	สถานเริงรมย์และดื่มเหล้า		3.50	0.51	3.58	0.52	0.43	0.67
3	ปฏิเสธคำชวนให้อยู่ตาม							
	ลำพังกับเพศตรงข้าม		3.61	0.50	3.67	0.49	0.30	0.77
4	เมื่อปฏิเสธมักอ้างเหตุผล		3.72	0.46	3.92	0.29	1.42	0.17
5	เมื่อปฏิเสธมักอ้างเหตุผล							
	และความรู้สึก		3.72	0.46	3.83	0.39	0.71	0.48
6	เมื่อต้องใช้ของมีคมจาก							
	สถานบริการจะตรวจสอบ							
	ความสะอาดก่อนเสมอ		3.72	0.46	3.83	0.39	0.71	0.48
7	คิดถึงศีลธรรมเสมอก่อนมี							
	เพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ใช่							
	คู่สมรส		3.78	0.43	3.75	0.45	0.17	0.87
8	คิดถึงการติดต่อโรคเอดส์							
	ก่อนมีเพศสัมพันธ์กับผู้							
	ไม่ใช่คู่สมรส		4.00	0.00	4.00	0.00	0.00	0.00
9	หักห้ามใจได้เมื่ออยู่ใน							
	สถานการณ์ที่อาจจะ							
	ทำให้มีเพศสัมพันธ์กับผู้							
	ไม่ใช่คู่สมรส		3.44	0.51	3.67	0.49	1.19	0.25
10	สวมถุงยางอนามัยเมื่อมี							
	เพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ใช่							
	คู่สมรส		4.00	0.00	4.00	0.00	0.00	0.00
	รวม		3.67	0.26	3.78	1.30	0.21	

* p < 0.05

จากตารางที่ 9 เมื่อเปรียบเทียบระดับทักษะหลังเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการ เพื่อป้องกันโรคเอดส์ ระหว่างกลุ่มนักศึกษาเพศหญิงและชาย ปรากฏว่า กลุ่มนักศึกษาชายมีระดับทักษะสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาหญิงเล็กน้อย และไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 6 ผลการประเมินการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของ
 นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
 วิธีเรียนแบบ
 ทางไกลในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินการจัดกิจกรรม
 แบบบูรณาการ

รายการ	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
ด้านผู้จัดกิจกรรม			
1. ผู้จัดกิจกรรมนำเข้าบทเรียนอย่างน่าสนใจ	4.69	0.47	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. ผู้จัดกิจกรรมใช้เทคนิคการเรียนการสอนที่หลากหลาย อย่างเหมาะสม	4.45	0.51	เห็นด้วย
3. ผู้จัดกิจกรรมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน	4.24	0.44	เห็นด้วย
4. ผู้จัดกิจกรรมมีการยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เข้าใจ	4.52	0.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านเนื้อหากิจกรรม			
5. เนื้อหาเป็นไปตามลำดับอย่างเหมาะสม	4.24	0.44	เห็นด้วย
6. ผู้เรียนเข้าใจงานต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติ	4.14	0.35	เห็นด้วย
7. เนื้อหาสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน	4.28	0.46	เห็นด้วย
8. งานที่มอบหมายช่วยเสริมสร้างความรู้และความ เข้าใจให้แก่ผู้เรียน	4.45	0.51	เห็นด้วย
ด้านการใช้อุปกรณ์และสื่อการศึกษานอกโรงเรียน			
9. มีอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมอย่างครบถ้วน และเหมาะสม	4.17	0.47	เห็นด้วย
10. มีสื่อที่หลากหลายและเหมาะสม	4.13	0.54	เห็นด้วย
11. สื่อการศึกษานอกโรงเรียนช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ และได้ฝึกทักษะมากขึ้น	4.69	0.47	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลจากแบบประเมินกิจกรรม (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
ด้านการประเมินผล			
12. ผู้เรียนได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตนเอง	4.31	0.54	เห็นด้วย
13. เมื่อผู้เรียนตอบผิดผู้จัดกิจกรรมได้อธิบายคำตอบที่ถูกต้อง	4.38	0.56	เห็นด้วย
รวม	4.67	0.24	

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับรูปแบบการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ ยกเว้นในประเด็นต่อไปนี้คือ ในข้อ 1 ผู้จัดกิจกรรมนำเข้าบทเรียนอย่างน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.69$) ข้อ 4 ผู้จัดกิจกรรมมีการยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เข้าใจ ($\bar{X} = 4.52$) และข้อ 11 สื่อการเรียนนอกโรงเรียนช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจและได้ฝึกทักษะมากขึ้น ($\bar{X} = 4.69$) โดยกลุ่มนักศึกษาเห็นด้วยอย่างยิ่ง ในประเด็นดังกล่าวข้างต้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนทางไกล ในเขตกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบกิจกรรมการแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบทางไกล ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติในการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบทางไกล ในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติในการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนระหว่างเพศหญิงและเพศชาย

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. หลังจากนักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมการแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ แล้วนักศึกษามีคะแนนทดสอบความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรม (post - test) สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเข้าร่วมกิจกรรม (pre - test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. หลังจากนักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ แล้ว นักศึกษามีระดับเจตคติหลังเข้าร่วมกิจกรรม (post - test) สูงกว่าระดับเจตคติก่อนเข้าร่วมกิจกรรม (pre-test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. หลังจากนักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ แล้วนักศึกษามีระดับคะแนนทดสอบทักษะหลังเข้าร่วมกิจกรรม (post - test) สูงกว่าระดับคะแนนทดสอบทักษะก่อนเข้าร่วมกิจกรรม (pre - test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

หลังจากที่ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์แล้ว พบว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การศึกษานอกระบบโรงเรียน
2. หลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช

2530

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. การเรียนรู้แบบบูรณาการ
5. เทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6. ความรู้ เจตคติ ทักษะ

7. ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับโรคเอดส์ แนวทางการจัดการเรียนการสอนเรื่องเอดส์ สื่อที่ใช้ในการสอนเรื่องเอดส์ และผลของการสอนเรื่องเอดส์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple sampling) โดย ประคอง กรรณสูตร (2535) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นค่าที่สามารถคำนวณหาผลทางสถิติได้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 5 ชุด ได้แก่

3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ ในช่วงแรกเป็นการให้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคเอดส์ ในช่วงที่สองเป็นการสร้างเจตคติที่ถูกต้องต่อโรคเอดส์และผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ ในช่วงที่สามเป็นการสร้างทักษะเพื่อป้องกันโรคเอดส์ให้เกิดขึ้นต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม

3.2 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ได้แก่ ความเป็นมาของโรคเอดส์

อาการและการติดต่อของโรคเอดส์ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เกณฑ์ในการให้คะแนน คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิด ไม่ตอบ หรือเลือกตอบมากกว่า 1 ข้อ ให้ 0 คะแนน จำนวน 20 ข้อ

3.3 แบบวัดระดับเจตคติต่อโรคเอดส์ ได้แก่ เจตคติต่อโรค เจตคติต่อการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยโรคเอดส์ เจตคติต่อผู้ป่วยโรคเอดส์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

3.4 แบบวัดทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ ได้แก่ ทักษะการปฏิเสธ ทักษะการใช้ถุงยางอนามัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 4 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

3.5 แบบประเมินการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการแบ่งออกเป็น ด้านผู้จัดกิจกรรม ด้านเนื้อหากิจกรรม ด้านการใช้อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนนอกโรงเรียน ด้านการประเมินผล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 13 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนัดกลุ่มนักศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ในวันที่ 8 ธันวาคม 2545 โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำแบบทดสอบความรู้ แบบวัดระดับเจตคติ และแบบวัดทักษะ ก่อนดำเนินกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ โดยสอบถามถึงประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับโรคเอดส์ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม สรุปความหมายของโรคเอดส์ร่วมกัน ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมค้นหาความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และนำเสนอตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตระหนักถึงคุณค่าของชีวิตผู้ติดเชื้อโรคเอดส์และเข้าใจถึงการอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อ มีทักษะในการปฏิเสธ และป้องกันสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดการติดเชื้อโรคเอดส์อย่างถูกต้อง หลังจากกิจกรรมผู้วิจัยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำแบบวัดความรู้ แบบวัดระดับเจตคติ แบบวัดทักษะและแบบประเมินกิจกรรม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส (SPSS - The Statistical Package for Social Science) ดังนี้

1. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และเปรียบเทียบคะแนนของแบบทดสอบก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยการทดสอบค่าที (t-test)
2. แบบวัดเจตคติต่อโรคเอดส์ทำการวิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และเปรียบเทียบระดับเจตคติของแบบวัดก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยการทดสอบค่าที (t-test)
3. แบบวัดทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ทำการวิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และเปรียบเทียบคะแนนของแบบวัดทักษะก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยการทดสอบค่าที (t-test)
4. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ด้านความรู้ เจตคติและทักษะ ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และเปรียบเทียบระหว่างเพศโดยการทดสอบค่าที (t-test)
5. แบบประเมินการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบกิจกรรม เป็นกิจกรรมบูรณาการที่ผสมผสานเนื้อหาโรคเอดส์เข้ากับหลักภาษาไทยเรื่องการพูดต่อที่ประชุม และบูรณาการกับสังคมศึกษา เรื่องปัญหาสังคม เจตคติต่อโรคเอดส์บูรณาการกับหลักภาษาไทย เรื่อง การเขียนคำขวัญและบูรณาการกับพุทธศาสนา เรื่อง ศีล หิริ - โอตปละ พรหมวิหาร 4 โดยใช้วิธีการระดมสมอง และการแสดงบทบาทสมมติ ทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์บูรณาการกับหลักภาษาไทยเรื่องคำกลอน โดยใช้วิธีการระดมสมองและกรณีศึกษา (รายละเอียดดูแผนการจัดกิจกรรมที่ภาคผนวก)
2. เมื่อเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบก่อน และหลังเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ คะแนนทดสอบความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าคะแนนทดสอบความรู้ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ยกเว้นข้อ 4 สาเหตุการติดเชื้อโรคเอดส์ และข้อ 13 การดูแลสุขภาพของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์

3. เมื่อเปรียบเทียบระดับเจตคติต่อโรคเอดส์ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ ระดับเจตคติหลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าระดับเจตคติก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ยกเว้น ข้อ 19 เนื้อหา ทุกคนสามารถเข้ารับการตรวจโรคเอดส์ได้โดยไม่ต้องอาย และข้อ 20 เนื้อหา เราไม่ควรกลัวผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ แต่ควรทราบวิธีอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อโรคเอดส์อย่างปลอดภัย

4. เมื่อเปรียบเทียบระดับทักษะเพื่อป้องกันโรคเอดส์ ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ ระดับทักษะหลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าระดับทักษะก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

5. เมื่อเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบความรู้ระดับเจตคติ และระดับทักษะ ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ ระหว่างเพศหญิงและเพศชายไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 ยกเว้น ระดับเจตคติก่อนเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นด้วย หรือมีความเข้าใจมากกับรูปแบบการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ ยกเว้นในข้อที่ 1 ผู้จัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนอย่างน่าสนใจ ข้อที่ 4 ผู้จัดกิจกรรมมีการยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เข้าใจ ข้อที่ 11 สื่อการเรียนนอกโรงเรียนช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจและได้ฝึกทักษะมากขึ้น ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจมากที่สุด หรือเห็นด้วยอย่างยิ่งกับหัวข้อเหล่านี้

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง "การนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ วิธีเรียนแบบทางไกลในกรุงเทพมหานคร" ดังที่กล่าวไว้ในสรุปผลการวิจัยนั้นเป็นไปตามเหตุผล ดังนี้

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับโรคเอดส์เป็นแกนโดยบูรณาการประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตระหนักว่าโรคเอดส์เป็นเรื่องที่ใกล้ตัว หลังจากฝึกการทำงานเป็นกลุ่มโดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมค้นหาความรู้ด้วยตัวเองแล้วผู้วิจัยได้สอดแทรกการพูดต่อที่ประชุมโดยการให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนำผลการศึกษาค้นคว้าความรู้เรื่องเอดส์ที่ได้มาเสนอต่อเพื่อน ๆ เนื่องจากการพูดต่อที่ประชุมเป็นทักษะที่สำคัญในการทำงาน และ

สอดแทรกการเขียนคำขวัญ เพื่อรณรงค์เรื่องโรคเอดส์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถแสดงเจตคติที่ดีออกมาผ่านการร้อยเรียงภาษาไทยที่งดงาม ผสมผสานแง่คิดทางพุทธศาสนาที่ทำให้ยึดถือคือ 5 ความรู้สึกเกรงกลัวและละอายต่อการทำบาป รวมถึงให้มีจิตเมตตา กรุณา มุทิตา และวางตนเป็นอุเบกขาต่อผู้อื่น มีความเข้าใจถึงผลกระทบต่อสังคมจากปัญหาโรคเอดส์ โดยใช้วิธีการอภิปรายร่วมกันอย่างมีเหตุผล ในด้านทักษะการปฏิบัติควรมีกรณีตัวอย่างแล้วให้แสดงบทบาทสมมติเพื่อฝึกทักษะให้ใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากที่สุดตามที่ วัฒนมา เต่าทอง (2530) กล่าวว่า ในการเรียนการสอนเรื่องโรคเอดส์ควรจะทำให้ครอบคลุมไปถึงชีวิตประจำวันมากที่สุด ในการจัดกิจกรรมควรเน้นถึงเจตคติที่ถูกต้องในการมีเพศสัมพันธ์ และเจตคติต่อผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา เหลืองสุวาลัย (2534) ที่กล่าวว่าเจตคติต่อโรคเอดส์สัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์

2. ผู้เรียนมีความรู้ เจตคติ และทักษะเพิ่มมากขึ้นหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ ซึ่งดูได้จากคะแนนแบบทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมจะมีค่ามากกว่าแบบทดสอบก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะผู้วิจัยได้ดำเนินกิจกรรมตามลักษณะของการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ตามที่ สุรพันธ์ ต้นศรีวงษ์ (2538) ได้กล่าวไว้ คือ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีรูปแบบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีการกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนตลอดทั้งบทเรียน และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทั้งสามด้านคือ พุทธศึกษา เจตศึกษา และทักษะศึกษา นอกจากนี้ ในด้านการสอนยังได้ปลูกฝังการไม่เป็นผู้ล่าสอนทางเพศ และ/หรือ รู้จักการป้องกันตัวเองโดยใช้ถุงยางอนามัย รวมถึงตระหนักว่าเชื้อโรคเอดส์จะอยู่ในร่างกายตลอดไป และยังไม่มียาที่จะรักษาหายได้ ซึ่งตรงกับจุดประสงค์ในการสอนเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ สำหรับนักศึกษานอกระบบโรงเรียนของ โกวิท วรพิพัฒน์ และคณะ (2532) และตรงกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องโรคเอดส์ที่องค์การอนามัยโลกและองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (WHO/ UNESCO, 1989) ได้กล่าวว่ให้นำนวัตกรรมทางการศึกษาหลายรูปแบบมาใช้ และการเข้าร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ละคร เขียนคำขวัญ ร้องเพลง วาดภาพ ฯลฯ มาใช้ในการสอนเรื่องเอดส์ ซึ่งสอดคล้องกับ สุรเชาวน์ เรื่องวัฒนา (2538) ที่ได้สอดแทรกเนื้อหาเรื่องโรคเอดส์ไว้ในวิชาสังคมศึกษา พบว่าคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการป้องกันโรคเอดส์หลังการสอนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และคะแนนเฉลี่ยของเจตคติอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2538) ที่ได้ทดลองใช้รูปแบบการอบรมที่ประกอบด้วยกิจกรรมหลากหลายช่วยส่งเสริมการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ให้มีประสิทธิภาพ พบว่า นักเรียนมีคะแนนทั้งในด้านความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์หลังการเข้าอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

3. จากคำถามในแบบทดสอบความรู้ 20 ข้อพบว่า มี 18 ข้อที่เป็นไปตาม

สมมติฐานคือ คะแนนหลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าคะแนนก่อนเข้าร่วมกิจกรรมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นข้อ 4 สาเหตุการติดเชื้อโรคเอดส์ และข้อ 13 การดูแลสุขภาพของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ ซึ่งคำถามทั้งสองข้อนี้เป็นคำถามที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตอบได้อย่างถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม อาจเป็นเพราะผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ในสองเรื่องนี้เป็นอย่างดีอยู่แล้ว จึงทำให้คะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในแบบวัดเจตคติ 20 ข้อ พบว่า มี 18 ข้อที่เป็นไปตามสมมติฐาน คือ ระดับเจตคติหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าระดับเจตคติก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นข้อ 19 ทุกคนสามารถเข้ารับการตรวจหาเชื้อโรคเอดส์ได้โดยไม่ต้องอาย และข้อ 20 เราไม่ควรกลัวผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ แต่ควรทราบวิธีอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อโรคเอดส์อย่างปลอดภัย ซึ่งคำถามทั้งสองข้อนี้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีเจตคติที่ถูกต้องอยู่แล้ว เป็นส่วนใหญ่เมื่อเปรียบเทียบกับระดับเจตคติหลังเข้าร่วมกิจกรรมจึงไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

4. ผลจากแบบประเมินกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นด้วยกับรูปแบบกิจกรรม ยกเว้นในข้อที่ 1 ผู้จัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนได้อย่างน่าสนใจ ซึ่งการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ผู้จัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการสอบถามประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละคนทำให้บทสนทนาเป็นเรื่องจริงที่ใกล้ตัวและเกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมเอง จึงทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตรงกับหลักของการศึกษาผู้ใหญ่ที่กล่าวว่า ผู้เรียนผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีโดยผ่านประสบการณ์ ข้อที่ 4 ผู้จัดกิจกรรมมีการยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เข้าใจ เนื่องจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ยังมีความเข้าใจในเรื่องระบบการทำงานของร่างกายไม่ดีนัก ผู้จัดกิจกรรมจึงอธิบายระบบการทำงานของเชื้อโรคเอดส์ต่อร่างกายของมนุษย์ โดยใช้วิธี อุปมาว่า ร่างกายมนุษย์เหมือนประเทศชาติ เม็ดเลือดขาวเหมือนทหารป้องกันชาติ เชื้อโรคต่าง ๆ เหมือนข้าศึกที่เข้ามารุกราน เมื่อข้าศึกเข้ามารุกราน ทหารก็กำจัดและปกป้องประเทศได้ทุกครั้ง แต่เชื้อโรคเอดส์เหมือนสิ่งเลวร้ายที่สามารถทำลายทหารได้ชนิดไม่มีทางสู้ และสิ่งแรกที่มันจะทำลายคือ ไช้กระดูกที่เปรียบเสมือนกองทัพที่ผลิตทหาร เมื่อประเทศหรือร่างของเรามีสิ่งเลวร้ายแล้ว ยังถูกข้าศึกมารุกรานก็ยากที่จะต้านทานไหว จากการยกตัวอย่างนี้จึงทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจกลไกการทำงานของระบบร่างกายมนุษย์ในการต่อสู้กับเชื้อโรคต่าง ๆ และเข้าใจระบบการทำงานของเชื้อโรคเอดส์มากขึ้น ข้อ 11 สื่อการศึกษาจากโรงเรียนช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้ความเข้าใจ และได้ฝึกทักษะมากขึ้น ซึ่งตรงกับ Shirley Wan (1990) ที่ได้สรุปเกี่ยวกับสื่อที่ควรนำมาใช้ในการเรียนการสอนเรื่องโรคเอดส์ ได้แก่ วีดีโอ แผ่นพับ โปสเตอร์

ป้ายนิทรรศการ และสื่อที่อยู่ในรูปสิ่งพิมพ์ที่รัฐแจกให้ และสอดคล้องกับ วัฒนา เต่าทอง (2531) ที่ได้เสนอสื่อที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการสอนเรื่องเอดส์ หากมีเพิ่มเติมคือ ใบกรณีตัวอย่าง ใบความรู้ และถ้อยงานอามัย

5. ผลการเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และทักษะก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการ ระหว่างเพศหญิงและเพศชาย พบว่า คะแนนทดสอบความรู้ทั้งก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม ระดับทักษะก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม และระดับเจตคติหลังเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนระดับเจตคติก่อนเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มนักศึกษาหญิงและกลุ่มนักศึกษาชายมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตรงกับ อรุณี เจษฎาวิสุทธิ์ (2534) ที่ได้ทำการศึกษา ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ พบว่า นักศึกษาหญิงมีระดับเจตคติต่อโรคเอดส์สูงกว่านักศึกษาชาย และสอดคล้องกับ วัฒนา เต่าทอง (2534) ที่กล่าวว่าจากบทบาทของความเป็นหญิงและเป็นแม่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อสมาชิกในครอบครัว จึงทำให้เพศหญิงมีความสนใจและมีทัศนคติในด้านการดูแลสุขภาพมากกว่าเพศชาย แต่หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมผลการเปรียบเทียบระดับเจตติระหว่างเพศหญิงและเพศชายพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ อาจเป็นเพราะว่าเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมแล้วนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายมีโอกาสได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเอดส์ที่ใกล้เคียงกัน

6. จากการทดลองสอนเรื่องโรคเอดส์ โดยวิธีการบูรณาการกับวิชาภาษาไทยและวิชาสังคมศึกษา พบว่า การสอนลักษณะนี้ผู้เรียนเห็นด้วยกับรูปแบบกิจกรรม ซึ่งดูได้จากการตอบแบบประเมินกิจกรรมและพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งระหว่างเข้าร่วมกิจกรรมผู้เรียนมีความสนุกสนานร่าเริงแจ่มใสและกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้และร่วมกิจกรรมทุกอย่างด้วยความเต็มใจเสมอ เนื่องจากการจัดกิจกรรมมีกิจกรรมที่หลากหลายสามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งในเรื่องความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ทำให้เกิดความสุขและใส่ใจในการเรียนรู้ ซึ่งตรงกับปรัชญาหนึ่งของการศึกษานอกระบบซึ่งกล่าวถึงลักษณะของผู้เรียนผู้ใหญ่ว่าเป็นลักษณะของความแตกต่างระหว่างบุคคล (individual difference) ในด้านเนื้อหานอกจากเนื้อหาที่ผู้จัดกิจกรรมเตรียมไว้แล้วนั้นยังได้รับเนื้อหาเพิ่มเติมจากการพูดคุยสอบถามถึงข้อสงสัยต่าง ๆ และประสบการณ์ของผู้เรียน ซึ่งช่วยให้ทุกคนได้รับทราบข้อมูลและความคิดเห็นที่ครอบคลุมและตรงกับสภาพชีวิตจริงมากขึ้น ซึ่งตรงกับที่ วัฒนา เต่าทอง (2532) กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนเรื่องโรคเอดส์นั้น ควรจัดให้ครอบคลุมไปถึงการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ในด้านสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ อันได้แก่ โปสเตอร์ แผ่นพับ นิทรรศการ ใบงาน ใบความรู้ และมีสื่อวีดิทัศน์ที่มีทั้งภาพและเสียง ยังขาดสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เกมคอมพิวเตอร์ และสื่อบุคคล

เช่น ผู้ป่วยหรือผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้สึกใกล้ชิดกับปัญหาโรคเอดส์ และตระหนักว่าเอดส์เป็นปัญหาใกล้ตัวมากกว่านี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

จากการวิจัยพบว่า เนื้อหาความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์บางอย่างผู้เรียนมีความรู้ดีอยู่แล้วควร ผู้จัดกิจกรรมการให้ความรู้แบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ โดยการจัดควรศึกษาทำความเข้าใจกับกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อปรับเปลี่ยนเนื้อหาบางอย่างให้เหมาะสมมากขึ้น จะได้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. ในกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ในครั้งนี้พบว่า คำถามจากแบบวัดความรู้ และแบบวัดระดับเจตคติบางข้อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปได้ว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ในเรื่องนั้นดีอยู่แล้ว ดังนั้น ผู้จัดกิจกรรมจึงควรศึกษาหัวข้อที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อจะได้จัดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลจากการประเมินการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการควรมีกิจกรรมที่หลากหลายอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความตื่นตัวในการเรียนรู้อยู่เสมอ

3. การกำหนดเนื้อหาที่ใช้ในกิจกรรมควรศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องถิ่นที่จัดกิจกรรม เช่น การจัดการศึกษาให้แก่กลุ่มลูกเรือประมงอาจต้องเพิ่มเนื้อหาการป้องกันการติดเชื้อจากโสเภณี การจัดการศึกษาให้แก่กลุ่มพื้นที่แพร่ระบาดของการตกเขี้ยวอาจต้องเพิ่มเนื้อหาเรื่องการถูกล่อลวงไปค้าประเวณี เป็นต้น

4. ผลการประเมินการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการอธิบายของผู้จัดกิจกรรมแบบบูรณาการ เพื่อการป้องกัน

โรคเอดส์ควรพูดกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างเป็นกันเองและตรงไปตรงมาเพื่อจะสามารถสื่อสารกันได้อย่างถูกต้องและเข้าใจ เนื่องจากปัญหาการติดเชื้อเอดส์เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์

5. จากการดำเนินกิจกรรมผู้จัดกิจกรรมพบว่า มีข้อคำถามบางอย่างที่ยากต่อการอธิบายให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจ ดังนั้น หากผู้เรียนและผู้จัดกิจกรรมมีโอกาสได้พบกันก่อนควรให้ผู้เรียนเขียนข้อคำถาม ซึ่งเป็นที่สงสัยให้กับผู้จัดกิจกรรมล่วงหน้าเพื่อผู้จัดกิจกรรมจะสามารถเตรียมตอบคำถามของผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ทุกคำถาม

6. เนื่องจากมีผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ มีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมอีกเป็นจำนวนมาก กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงควรมีการจัดทำชุดวิชา หรือชุดการอบรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์จัดอบรมเรื่อง "การจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์" ให้แก่ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้ครูประจำกลุ่มสามารถนำชุดวิชานั้นไปทำการสอนให้นักศึกษาในความรับผิดชอบได้อย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ วิถีเรียนแบบทางไกลในกรุงเทพมหานคร ที่วิจัยขึ้นในครั้งนี สามารถนำไปปรับปรุงใช้ในกลุ่มเป้าหมายอื่นได้จึงสมควรได้มีการวิจัย ดังนี้

1. ควรนำรูปแบบกิจกรรมบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ไปปรับปรุงใช้กับกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ นอกจากนักศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ วิถีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร เช่น นักเรียนมัธยม, นิสิต, นักศึกษา
2. ควรนำแนวการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการไปใช้ในการจัดกิจกรรมให้ความรู้ในเรื่องอื่น ๆ เช่น ปัญหาเสพติด ปัญหาการใช้สารเคมีและยาฆ่าแมลง
3. ควรมีการเปรียบเทียบรูปแบบการจัดกิจกรรมบูรณาการ การจัดกิจกรรมในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
4. ในการนำกิจกรรมบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ไปใช้ควรปรับปรุงรูปแบบกิจกรรม และรูปแบบของเนื้อหาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ทรัพยากร วัฒนธรรมของท้องถิ่น และเนื้อหาวิชาอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อกลุ่มเป้าหมายนั้นอย่างสูงสุด
5. ควรสร้างรูปแบบกิจกรรมบูรณาการเพื่ออยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ให้กับกลุ่มเป้าหมายผู้ใกล้ชิดผู้ติดเชื้อโรคเอดส์

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กชกร สังขชาติ. **การศึกษานอกระบบโรงเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2533.

กมล สุดประเสริฐ. **รูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจ**.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544.

กรมการศึกษานอกโรงเรียน. **คู่มือนักศึกษา : หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ, 2539.

กรมควบคุมโรคติดต่อ. **สรุปการสัมมนาระดับชาติเรื่องโรคเอดส์ ครั้งที่ 8**. กระทรวงสาธารณสุข, 2545.

กองควบคุมโรคเอดส์. **ไขปัญหาเอดส์**. ฝ่ายเผยแพร่อบรมให้คำแนะนำ กองควบคุมโรคเอดส์ สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร, 2538.

เกียรติวรรณ อมาตยกุล. **คิดอย่างแชมป์ : ผู้ชีวิตด้วยจิตวิทยา**. กรุงเทพฯ : ที.พี. พรินท์ จำกัด, 2537.

เกียรติวรรณ อมาตยกุล. **ปรัชญาการศึกษานอกระบบ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2526.

เกื้อ วงศ์บุญสิน และ เนาวรัตน์ ประภักษ์ขาม. **ประชากรกับการพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. **รายงานผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบใหม่ในการให้ความรู้ เรื่อง โรคเอดส์แก่นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในชนบท**. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2538.

จินตนา เหลืองสุวาลัย. **ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้และเจตคติต่อโรคกับพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของวัยรุ่นในชุมชนแออัดแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2534.

ชวนชม สกนธวัฒน์ และคณะ. **การศึกษาความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับเพศ การเจริญพันธุ์ และการคุมกำเนิดในวัยรุ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนอาชีพในจังหวัดขอนแก่น**. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2536.

ชชนวนทอง ธนสุกาญจน์. **คู่มือการให้คำปรึกษาแนะแนวเกี่ยวกับโรคเอดส์**. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กทม. : กรมควบคุมโรคติดต่อ, 2532.

ชาญชัย อินทรประวัติ และ พวงเพ็ญ อินทรประวัติ. **รูปแบบการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 3.

สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2534.

ถวิล ธาราโกชนน์. **จิตวิทยาสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2532.

ทวีศักดิ์ นพเกษร. **การประชุมกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 เรื่อง
บทบาทผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บังคับหน่วยทหาร ตำรวจ กับการควบคุมโรค
เอดส์ ใน 17 จังหวัดภาคเหนือ**. กรุงเทพฯ : กองอำนวยการรักษาความมั่นคง
ภายใน, 2534.

ทิตนา แหมมณี. **การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ : กรณีศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวน
ชายแดน บ้านห้วยฮ่อง จังหวัดอำนาจเจริญ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย, 2544.

นิภา มนูญปัจ. **การวิจัยทางสุขศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2528.

ประคอง ภรรณสูตร. **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2535.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. **การจัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย**. กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

พจมาศ ชุมพลอย. **การนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง
ด้วย รายการโทรทัศน์เพื่อการสอน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

พระธรรมปิฎก ป.อ. ปยุตโต. **กรรม นรกสวรรค์สำหรับคนรุ่นใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : ธรรมสภา, 2542.

มานพ คณะโต. **พฤติกรรมทางเพศ : ทบทวนองค์ความรู้ สถานการณ์ และปัจจัยที่
เกี่ยวข้อง**. กรุงเทพฯ : กรมการแพทย์, 2541.

รัตนา พุ่มไพศาล. **ปรัชญาและหลักการของการศึกษานอกระบบ**. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

รัตนา สถิตานนท์. **"ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ" การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบบูรณาการ**. นนทบุรี : บ. แคนคิด มีเดีย
จำกัด, 2544.

- ราตรี ฉันทชล. **ความรู้และเจตคติและการพยาบาลผู้ป่วยโรคเอดส์ของนักศึกษาพยาบาล
ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักปลัด
กระทรวงสาธารณสุข.** ปรินิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2536.
- ลัดดา กิตติวิภาค. **จิตวิทยาสังคมประยุกต์ทางการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2526.
- วัฒนา เต่าทอง. **ทำไมต้องสอนเรื่องเอดส์แก่เยาวชนหนุ่มสาว. สารพัฒนาหลักสูตร.**
2532.
- วัฒนา เต่าทอง. **การเรียนการสอนโรคเอดส์ : ระดับมัธยมศึกษา. สารพัฒนาหลักสูตร.**
2532.
- วิวัฒน์ โรจนพิทยากร. **คู่มือการปฏิบัติงานเรื่องแนวทางการดำเนินงานป้องกันและ
ควบคุมโรคเอดส์.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ฝ่ายเผยแพร่และอบรม
ศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ, 2532.
- วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์. **ความคิดเห็นของข้าราชการระดับปฏิบัติงานในพื้นที่ 4 จังหวัด
ชายแดนภาคใต้เกี่ยวกับเรื่องประชากรและการอนามัย.** กรุงเทพฯ :
สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ศรีเกียรติ อนันต์สวัสดิ์. **การพัฒนารูปแบบการสอนบูรณาการเพื่อส่งเสริมจริยธรรม
ของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข.**
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- ศิริวรรณ หาญวีรกุล. **ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.**
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- สุนทร สุนันท์ชัย. **การศึกษานอกโรงเรียน.** กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2523.
- สุรพันธ์ ต้นศรีวงษ์. **วิชาการสอน 1.** กรุงเทพฯ : สกายบุ๊กส์, 2538.
- สุรเชาว์ เรืองวัฒน์. **ผลของการสอดแทรกเรื่องโรคเอดส์และการป้องกันโรคเอดส์ในวิชา
สังคมศึกษาที่มีต่อเจตคติต่อการป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- อวยพร สุทธิสนธิ์. **การเปรียบเทียบความรู้ความคิดเห็นและการปฏิบัติการตรวจเต้านม
ด้วยตนเองระหว่างพยาบาลและผู้ป่วยที่โรงพยาบาลราชวิถี.** วิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2528.

อนุวัตร ลิ้มสุวรรณ. โรคเอดส์ ความรู้ทั่วไปสำหรับประชาชน. กรุงเทพฯ : บริษัทเมดาร์ท,
2528.

อุรณี เจษฎาวิสุทธิ. ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษา
วิทยาลัยพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2534.

อัญชลี สิงห์สุด. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ กับพฤติกรรมการป้องกันการติด
เชื้อโรคเอดส์ของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2534.

อุ้นตา นพคุณ. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2523.

เอื้อมพร ทองกระจาย. งานวิจัยเรื่อง ความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับเอดส์และพฤติกรรมทาง
เพศในกลุ่มเยาวชน. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2535.

ภาษาต่างประเทศ

Adelfo A. Trinidad. The Teaching of AIDS Education in Asian School : Status
Report from 18 Countries. Bangkok : UNESCO Regional Office for Asia
and the Pacific, 1990.

Frances Keogh. The Teaching of AIDS Education in Asian School : Status Report
from 18 countries. Bangkok : UNESCO Regional Office for Asia and the
Pacific, 1990.

Good, Carter V. (Editor). Dictionary of Education. New York, McGraw - Hill, Inc.,
1973.

Jae Hyuck Goh and Chun O. Kim. The Teaching of AIDS Education in Asian School :
Status Report from 18 Countries. Bangkok : UNESCO Regional Office for
Asia and the Pacific, 1990.

Ross, Ann, and Karen Olsen. The Way We Were.... the Way We Can Be : A Vision
for the Middle School Through Integrated Thematic Instruction. second
edition. Kent, Washington : Books for Educators, Corington Square, 1993.

Schwartz. Principles of Surgery. editor - in - chief Seymour I. second edition,
New York : McGraw - Hill, 1975.

Shirley Wan. **The Teaching of AIDS Education in Asian School : Status Report from 18 Countries.** Bangkok : UNESCO Regional Office for Asia and the Pacific, 1990.

Shoemaker, Behy Jean Eklund. **Integrative Education : A Curriculum for the Twenty - First Century.** OSSC Bulletin Series. Oregon School Study Council, 1989.

Triandis. **Attitude and Attitude Change.** New York : John Wiley & Sons, 1971.

WHO / UNESCO. **AIDS Education and Health Promotion Materials Exchange Centre for Asia and the Pacific.** Bangkok : UNESCO, 1989.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ศาสตราจารย์ คู่่นตา นพคุณ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์
3. อาจารย์ เพลินพิศ ชุมนะวรรณ
4. อาจารย์ มนทิรา สังขระมย์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.0-2218-2680

ที่ ทม.0302(2770.0603)1837

วันที่ 21 สิงหาคม 2545

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ศาสตราจารย์อุ๋นตา นพคุณ

ด้วย นางสาวจตุพร ลือชัย นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษาออกโรงเรียน
สาขาวิชาการศึกษาออกระบบโรงเรียน อยู่ในระหว่างการทำนงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมให้ความรู้แบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษาออกระบบโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญวิธีการเรียนแบบทางไกลในกรุงเทพมหานคร" โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล และ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น (ตามเอกสารที่แนบ)

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.0-2218-2680

ที่ ทม.0302(2770.0603)1838

วันที่ 21 สิงหาคม 2545

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์

ด้วย นางสาวจตุพร ลือชัย นิสิตชั้นปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษาชั้นนอกโรงเรียน
สาขาวิชาการศึกษาชั้นนอกระบบโรงเรียน อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง "การนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมให้ความรู้แบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษาชั้นนอกระบบโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญวิธีการเรียนแบบทางไกลในกรุงเทพมหานคร" โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล และ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น (ตามเอกสารที่แนบ)

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ศบข. บางรัก
เลขรับ 340
วันที่ 9 ก.ย. 2545
เวลา 13:47:47

ที่ ทม.0302(2770.0603)1839

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

21 สิงหาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางรัก
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวจตุพร ลือชัย นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน สาขาวิชา
การศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ในระหว่างการทำนงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การนำเสนอรูปแบบการจัด
กิจกรรมให้ความรู้แบบบูรณาการเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียนระดับมัธยม
ศึกษาตอนต้น สายสามัญวิธีการเรียนแบบทางไกลในกรุงเทพมหานคร" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา
รัตนอุบล และ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
เครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
ต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ
โทร. 0-2218-2680

ทณ
ทณทณ(แก้)
(นางเพ็ญทิศ ขาณะวรรณ)

ที่ ทม.0302(2770.0603)1839

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

21 สิงหาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์มนตรี สัมฤทธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวจตุพร ลือชัย นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาคศึกษาศึกษานอกโรงเรียน สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การนำเสนอรูปแบบการจัด กิจกรรมให้ความรู้แบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญญวิธีการเรียนแบบทางไกลในกรุงเทพมหานคร" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล และ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2680

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์

จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	ระยะเวลา	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล	หมายเหตุ
1. เพื่อให้กลุ่ม ทราบพื้นฐานและ ประสบการณ์ของ สมาชิกในกลุ่ม เกี่ยวกับโรคเอดส์ และตระหนักว่า ปัญหาโรคเอดส์ เป็นปัญหาที่ใกล้ตัว ผู้เรียน	ประสบการณ์ของ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุก คนเกี่ยวกับโรคเอดส์, ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์และ ผู้ป่วย โรคเอดส์	1. ผู้จัดกิจกรรมสอบถามถึง ประสบการณ์ของผู้เรียนที่เกี่ยวข้อง กับโรคเอดส์ เช่น มีบุคคลที่รู้จักติด เชื้อโรคเอดส์ ความรู้สึกต่อผู้ติดเชื้อ โรคเอดส์ ข่าวหรือเรื่องราวเกี่ยวกับ โรคเอดส์	10 นาที		1. ผู้เรียนสามารถเล่า ประสบการณ์ของตน หรือแสดงความคิดเห็นที่ มีต่อผู้ติดเชื้อเอดส์ได้	

จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	ระยะเวลา	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล	หมายเหตุ
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถร่วมกันสรุปความหมายของโรคเอดส์ได้อย่างถูกต้อง	โรคเอดส์ คือ โรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสเอชไอวี ที่เข้าไปทำลายระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย ผู้ที่ติดเชื้อจะอ่อนแอลง และไม่สามารถต่อสู้กับโรคอื่น ๆ ได้	1. ผู้จัดกิจกรรมแจกกระดาษเปล่าให้กับผู้เรียนเพื่อเขียนคำ หรือประโยคสั้น ๆ ที่ผู้เรียนคิดว่าเป็นความหมายของโรคเอดส์ แล้วส่งกระดาษกลับมายังผู้จัดกิจกรรม 2. ผู้จัดกิจกรรมอ่านสิ่งที่ผู้เรียนเขียนให้กลุ่มฟังแล้วติดข้อความต่าง ๆ ไว้บนกระดาน 3. ผู้จัดกิจกรรมและผู้เรียนร่วมกันสรุปความหมายของโรคเอดส์จากคำ และข้อความบนกระดาน	20 นาที		1. ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม 2. ผู้เรียนสามารถเขียนคำหรือข้อความสั้น ๆ ที่ผู้เรียนคิดว่าเป็นความหมายของโรคเอดส์ได้ 3. ผู้เรียนสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมสรุปความหมายของโรคเอดส์ได้	

จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	ระยะเวลา	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล	หมายเหตุ
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถร่วมกันหาความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์จากแหล่งความรู้ที่ผู้จัดกิจกรรมเตรียมไว้ให้ได้	<p>1. ความเป็นมาของโรคเอดส์จากอดีตจนถึงปัจจุบัน</p> <p>2. การติดต่อ, การป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ และการตรวจหาเชื้อโรคเอดส์</p> <p>3. อาการของโรคเอดส์</p> <p>4. การปฏิบัติตัวของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์, ผู้ป่วยโรคเอดส์ และ การดูแลรักษาพยาบาล</p> <p>5. ผลกระทบของการติดเชื้อโรคเอดส์ต่อสังคม และผลกระทบจากคุณธรรมจริยธรรมที่เสื่อมถอยลง</p>	<p>1. แบ่งผู้เรียนออกเป็น 5 กลุ่มโดยวิธีจับสลากให้แต่ละกลุ่มศึกษาสื่อแผ่นพับ หนังสือ ป้ายแสดงนิทรรศการ และวีดิทัศน์ตามหัวข้อดังต่อไปนี้</p> <p>กลุ่มที่ 1 ศึกษาเรื่องความเป็นมาของโรคเอดส์จากอดีตจนถึงปัจจุบัน</p> <p>กลุ่มที่ 2 ศึกษาเรื่องการติดต่อ, การป้องกันการไม่มีเพศสัมพันธ์ ดีกว่าการป้องกันในการมีเพศสัมพันธ์</p> <p>กลุ่มที่ 3 ศึกษาเรื่องอาการของโรคเอดส์</p> <p>กลุ่มที่ 4 ศึกษาเรื่องการปฏิบัติตัวของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์, ผู้ป่วยโรคเอดส์และการดูแลรักษาพยาบาล</p> <p>กลุ่มที่ 5 ศึกษาเรื่องผลกระทบของการติดเชื้อโรคเอดส์ต่อสังคม และผลกระทบจากคุณธรรม จริยธรรมที่เสื่อมถอยลง</p>	45 นาที	<p>1. แผ่นพับ</p> <p>2. หนังสือ</p> <p>3. ป้ายแสดงนิทรรศการ</p> <p>4. วีดิทัศน์</p> <p>5. กระดาษ</p> <p>6. ปากกา</p>	<p>1. สังเกตพฤติกรรมและความร่วมมือของผู้เรียนแต่ละกลุ่มถึงความตั้งใจและความสนใจในการหาความรู้</p> <p>2. ผู้เรียนแต่ละคนสามารถหาความรู้จากสื่อที่กำหนดให้ตามหัวข้อที่</p>	<p>(ใช้ แบบ บ</p> <p>สังเกตที่ผู้จัดกิจกรรมสร้างขึ้น)</p> <p>สอดแทรกเนื้อหาสังคมศึกษาเรื่องปัญหาสังคม</p>

จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	ระยะเวลา	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล	หมายเหตุ
4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และสามารถรายงานผลการศึกษาต่อที่ประชุมได้อย่างถูกต้อง	หลักการพูดต่อที่ประชุม 1. การเดิน 2. การยืน 3. การใช้มือ 4. การกล่าวทักทายที่ประชุม 5. การกล่าวจบการรายงาน	1. ผู้จัดกิจกรรมชี้แจงหลักการพูดในที่ประชุมให้กลุ่มทราบและให้ทดลองปฏิบัติ	15 นาที	-	1. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามหลักการพูดต่อที่ประชุมได้อย่างถูกต้อง	สอดแทรกเนื้อหาวิชาภาษาไทยเรื่อง การพูดต่อที่ประชุม
		2. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มรายงานผลการศึกษาในแต่ละหัวข้อที่ได้รับมอบหมายต่อที่ประชุม	30 นาที	-	2. ตัวแทนกลุ่มสามารถรายงานผลการศึกษาของกลุ่มต่อที่ประชุมได้อย่างถูกต้อง	
		3. ผู้จัดกิจกรรมและผู้เรียนร่วมกันสรุปผลการศึกษาทุกหัวข้อร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง	5 นาที	-	3. ผู้เรียนสามารถร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับจากการรายงานของตัวแทนกลุ่มทุกกลุ่มได้	

จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	ระยะเวลา	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล	หมายเหตุ
5. เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์	ในสังคมมีผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ เป็นจำนวนมากและผู้ติดเชื้อสามารถปฏิบัติชีวิตประจำวันได้อย่างปกติ	1. ผู้จัดกิจกรรมแจกบัตรคำ “กิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน” ให้แก่ผู้เรียนทุกคน ให้แต่ละคนพิจารณาว่ากิจกรรมที่ตนได้รับนั้นสามารถปฏิบัติได้อย่างปลอดภัยจากโรคเอดส์หรือไม่ 2. ผู้เรียนนำบัตรคำ “กิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน” ที่ได้รับมาติดลงบนกระดานดำในช่อง “ทำได้” หรือ “ทำไม่ได้”	10 นาที	1. บัตรคำ 2. กระดาษขาว	1. ผู้เรียนสามารถพิจารณาได้ว่ากิจกรรมในชีวิตประจำวันใดที่จะปลอดภัยหรือไม่ปลอดภัยในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้ติดเชื้อโรคเอดส์	
	เนื้อหาหลักธรรมในพระพุทธศาสนา 1. ศีล 2. หิริ-โอตตปะ 3. พรมวิหาร 4	3. ร่วมกันอภิปรายถึงกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ที่สามารถปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกับผู้ไม่ติดเชื้อโรคเอดส์ หรืออยู่ร่วมกันระหว่างผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ได้อย่างเป็นสุข โดยอาศัยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	20 นาที	-	1. ผู้เรียนสามารถเลือกปฏิบัติกิจกรรมที่ปลอดภัยต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ได้ 2. ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตัวเพื่อสามารถอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อได้อย่างเป็นสุข	สอดคล้องเนื้อหาหลักธรรมในพระพุทธศาสนา

จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	ระยะเวลา	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล	หมายเหตุ
6. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถมีต่อเจตคติที่ดีต่อผู้ติดเชื้อเอดส์ โดยแสดงเจตคติที่ดีออกมาในการเขียนคำขวัญได้	หลักการเขียนคำขวัญ 1. การเลือกใช้คำ 2. การสัมผัสคล้องจอง 3. จำนวนพยางค์ 10 – 20 พยางค์	1. ผู้จัดกิจกรรมชี้แจงหลักการเขียนคำขวัญให้แก่ผู้เรียนทราบ 2. แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 3 คน เพื่อช่วยกันแต่งและเขียนคำขวัญเพื่อการรณรงค์เรื่องโรคเอดส์ 3. ผู้จัดกิจกรรมแจกอุปกรณ์ในการเขียนให้แต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุด 4. ผู้เรียนเขียนคำขวัญที่แต่งขึ้นลงบนกระดาษแล้วตกแต่งให้สวยงาม	30 นาที	1. กระดาษโปสเตอร์สี 2. ปากกาเคมี 3. สีไม้	1. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสามารถเขียนคำขวัญเพื่อรณรงค์เรื่องโรคเอดส์ได้	สอดคล้องกับ วิชา ภาษาไทย เรื่อง หลักการเขียนคำขวัญ ป้ายคำขวัญ ที่ทำขึ้นจะ นำไปติดตาม ป้ายแสดง นิทรรศการ ตาม สถานศึกษา ต่างๆ

จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	ระยะเวลา	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล	หมายเหตุ
7. เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นสัญญาตามธรรมชาติไม่ต้องการทดลองหรือฝักฝน	การมีเพศสัมพันธ์เป็นสัญญาตามธรรมชาติไม่ต้องการทดลองหรือฝักฝน	<ol style="list-style-type: none"> ผู้จัดกิจกรรมเล่านิทานในเรื่อง "ลูกเปิดไร่เดียวสา" ให้ผู้เรียนฟัง ผู้เรียนร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นในประเด็นปัญหาจากนิทานเรื่องลูกเปิดไร่เดียวสา 	30 นาที	- นิทานเรื่องลูกเปิดไร่เดียวสา"	-ผู้เรียนสามารถสรุปได้ว่าการมีเพศสัมพันธ์นั้นเป็นสัญญาของมนุษย์ ไม่ต้องการทดลองหรือฝักฝนก็สามารถปฏิบัติได้	

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	ระยะเวลา	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล	หมายเหตุ
8. เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิเสศการมีเพศสัมพันธ์	หลักการปฏิเสศเพื่อหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้จัดกิจกรรมชี้แจงหลักการปฏิเสศเพื่อหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ 2. แบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มละ 5 คน 3. ผู้จัดกิจกรรมแจกกรณีตัวอย่างและให้ผู้เรียนอภิปรายภายในกลุ่มเพื่อเสนอวิธีปฏิเสศการมีเพศสัมพันธ์อย่างมีเหตุผล 4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอกรณีตัวอย่างและการปฏิเสศการมีเพศสัมพันธ์ในลักษณะการแสดงบทบาทสมมติ 	<p>30 นาที</p> <p>15 นาที</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใบหลักการปฏิเสศการมีเพศสัมพันธ์ 2. ใบเหตุการณ์จำลอง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนสามารถแสดงบทบาทสมมติในการปฏิเสศการมีเพศสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้อง 	
9. เพื่อให้ผู้เรียนได้รับหลักการเลือกซื้อถุงยางอนามัย	การเลือกซื้อและการใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้จัดกิจกรรมแจกถุงยางอนามัยให้ผู้เรียนศึกษาและอธิบายรายละเอียดข้างกล่อง 2. ผู้เรียนร่วมกันสรุปว่าการเลือกซื้อถุงยางอนามัยอย่างถูกต้องจะต้องศึกษารายละเอียดใดบ้าง 	<p>15 นาที</p>			

จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	ระยะเวลา	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล	หมายเหตุ
10. เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบขั้นตอนการใช้ถ่วงยางอนามัยอย่างปลอดภัย และถูกวิธี	ขั้นตอนการใช้ถ่วงยางอนามัยอย่างถูกวิธี - ลักษณะคำกลอน	1. ผู้เรียนเรียงลำดับบัตรซึ่งเป็นกระดาษแข็ง 12 แผ่น ตามขั้นตอนที่ถูกต้องในการใช้ถ่วงยางอนามัย ซึ่งสมาชิกในกลุ่มจะต้องปรึกษาหารือและกำหนดการเรียงบัตรคำทั้ง 12 แผ่น เมื่อกลุ่มใดเสร็จก่อนให้เป่านกหวีดแล้วทุกกลุ่มจะหยุด 2. หากผู้จัดกิจกรรมตรวจสอบแล้วถูกต้องให้สมาชิกทั้งหมดทำต่อจนกระทั่งทำได้ถูกต้องทุกทีม 3. วิทยากรอธิบายและสาธิตขั้นตอนการสวมถ่วงยางอนามัยอย่างถูกวิธีให้แก่ผู้เรียนได้ชมโดยใช้หุ่นจำลอง	20 นาที	1. บัตรคำ 2. นกหวีด 3. ถ่วงยางอนามัย	1. ผู้เรียนทุกกลุ่มสามารถเรียงบัตรคำขั้นตอนการใช้ถ่วงยางอนามัยอย่างถูกวิธีได้ถูกต้องทุกกลุ่ม 2. ผู้เรียนสามารถอธิบายขั้นตอนในการสวมถ่วงยางอนามัยอย่างถูกต้องได้	สอดแทรกวิชาภาษาไทยเรื่องลักษณะคำสอน

แบบสอบถาม

เรื่อง

การนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อป้องกันโรคเอดส์
ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
วิธีเรียนแบบทางไกลในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 13 หน้า แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์
 - ตอนที่ 2 แบบวัดเจตคติต่อโรคเอดส์
 - ตอนที่ 3 แบบวัดทักษะเพื่อป้องกันโรคเอดส์
 - ตอนที่ 4 แบบประเมินการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ
2. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเท่านั้น ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาเป็นสิ่งมีค่าต่อการวิจัยและเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานป้องกันโรคเอดส์ต่อไป
3. ให้นักศึกษาอ่านคำชี้แจงของแต่ละตอนก่อนลงมือทำ และโปรดตอบตามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง เพราะถ้าตอบไม่ครบทุกข้อจะทำให้แบบสอบถามชุดนี้ไม่สามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้
4. คำตอบในแบบสอบถามของนักศึกษาเป็นความลับและนักศึกษาไม่ต้องเขียนชื่อลงในแบบสอบถามชุดนี้

ขอขอบคุณนักศึกษาทุกคนที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง

ตอนที่ 1

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

คำชี้แจง ให้นักศึกษาทำเครื่องหมาย X (กากบาท) ทับอักษรหน้าข้อที่เห็นว่าถูกต้อง

1. โรคเอดส์หมายถึงอะไร
 - ก. โรคของคนที่มีสำล่อนทางเพศ
 - ข. โรคที่เป็นแล้วจะเสียชีวิตทันที
 - ค. โรคที่ไม่สามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้
 - ง. โรคที่ทำให้ภูมิคุ้มกันของร่างกายเสื่อมลง หรือบกพร่อง
2. โรคเอดส์เกิดจากเชื้อโรคชนิดใด
 - ก. เชื้อไวรัส
 - ข. เชื้อปรสิต
 - ค. เชื้อโปรโตซัว
 - ง. เชื้อแบคทีเรีย
3. ถ้าเชื้อโรคเอดส์เข้าสู่ร่างกายแล้วจะไปทำลายเซลล์ส่วนใดของร่างกาย
 - ก. เซลล์ผิวหนัง
 - ข. เซลล์เม็ดเลือดแดง
 - ค. เซลล์เม็ดเลือดขาว
 - ง. เซลล์กระดูกสันหลัง
4. สาเหตุใดนำไปสู่การติดเชื้อเอดส์ได้มากที่สุด
 - ก. การเจาะหู การรักร่วมเพศ การติดยาบ้า
 - ข. การตัดผม การทำเล็บ การใช้เสื้อผ้าร่วมกัน
 - ค. การโกนหนวดด้วยใบมีดเดียวกัน การลักยั่นต์ การร่วมเพศ
 - ง. ดื่มน้ำแก้วเดียวกัน รับประทานอาหารด้วยกัน อยู่ในบ้านหลังเดียวกัน
5. หลังจากมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ สามารถตรวจหาเชื้อเอดส์ได้ในช่วงเวลาใด
 - ก. สามารถตรวจหาได้ทันที
 - ข. หลังจากรับเชื้อประมาณ 2 - 3 วัน
 - ค. หลังจากรับเชื้อประมาณ 2 - 3 สัปดาห์
 - ง. หลังจากรับเชื้อประมาณ 2 - 3 เดือน

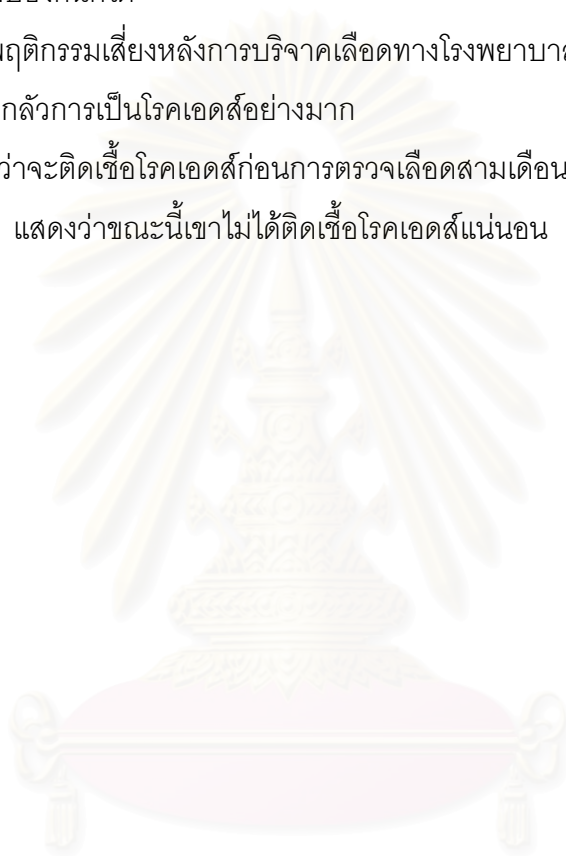
6. ปัจจุบันพบว่าบุคคลกลุ่มใดที่มีภาวะเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์มากที่สุด
- ผู้ที่ติดยาเสพติด
 - ผู้ที่สำส่อนทางเพศ
 - แพทย์ และ พยาบาล
 - ผู้ไปบริจาคเลือดบ่อย ๆ
7. ตัวละครในข้อใดมีโอกาสปลอดภัยจากภาวะเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์
- โอบ้อกับผู้มีเชื้อโรคเอดส์
 - อำเจะหนูที่ร้านเสริมสวย
 - คู่ว่มเพศโดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย
 - อ้อมมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน
8. โรคเอดส์ติดต่อจากผู้หนึ่งไปยังอีกผู้หนึ่งในทางใดบ้าง
- เลือด น้ำลาย เหงื่อ
 - เลือด เสมหะ น้ำลาย
 - เลือด เหงื่อ น้ำอสุจิ
 - เลือด น้ำอสุจิ น้ำเมือกในช่องคลอด
9. พฤติกรรมที่พบว่ามีอัตราเสี่ยงในการติดเชื้อโรคเอดส์น้อยที่สุด
- เพศสัมพันธ์
 - การรับเลือด
 - การฉีดยาเสพติด
 - การติดเชื้อจากมารดา
10. ผู้ป่วยเอดส์ขั้นสุดทำจะมีจำนวน CD4 ในเม็ดเลือดเท่าใด
- 1 - 50
 - 100 - 500
 - 1,000 - 1,500
 - 10,000 - 15,000

11. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง
- ก. เชื้อโรคเอดส์ถูกทำลายได้โดยน้ำเปล่า
 - ข. เชื้อโรคเอดส์ถูกทำลายได้โดยแอลกอฮอล์
 - ค. เชื้อโรคเอดส์ถูกทำลายได้โดยความร้อนสูง
 - ง. เชื้อโรคเอดส์ถูกทำลายได้โดยน้ำผสมซักฟอก
12. วิธีที่ดีที่สุดในการป้องกันโรคเอดส์ คือ
- ก. ฉีดวัคซีน
 - ข. งดการสัมผัสทางเพศ
 - ค. ตรวจเลือดทุก ๆ 1 เดือน
 - ง. ไม่ใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อโรคเอดส์
13. พฤติกรรมใดที่จะช่วยยืดอายุให้แก่ผู้ป่วยโรคเอดส์
- ก. รับประทานยาฆ่าเชื้อโรค
 - ข. รับประทานวิตามินบำรุงร่างกาย
 - ค. รักษาสุขภาพให้สมบูรณ์ แข็งแรง
 - ง. ทำจิตใจให้เบิกบาน และรักษาสุขภาพกายให้แข็งแรง
14. สาเหตุใดที่ทำให้ผู้ป่วยโรคเอดส์ถึงแก่ชีวิต
- ก. อัมพาต
 - ข. เชื้อไวรัส HIV
 - ค. ระบบหัวใจล้มเหลว
 - ง. เป็นโรคติดเชื้อฉวยโอกาส
15. ท่านจะช่วยควบคุมการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ได้อย่างไร
- ก. ไม่คบหาผู้ติดเชื้อโรคเอดส์
 - ข. รณรงค์ต่อต้านการขายบริการทางเพศ
 - ค. บริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยโรคเอดส์
 - ง. บอกเล่าข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ต่อผู้อื่น

16. การถ่ายเลือดในตัวออก แล้วเปลี่ยนเลือดใหม่จะหายจากโรคเอดส์ได้หรือไม่
- ได้ ถ้าถ่ายเลือดหลาย ๆ ครั้ง
 - ได้ เพราะเชื้อโรคเอดส์อาศัยอยู่ในเลือด
 - ไม่ได้ เพราะเราไม่สามารถถ่ายเลือดทั้งหมดได้
 - ไม่ได้ เพราะเชื้อโรคเอดส์ยังแทรกซึมอยู่ตามเนื้อเยื่อต่าง ๆ ทั่วร่างกาย
17. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเชื้อโรคเอดส์
- เชื้อโรคเอดส์สามารถอาศัยหรือทำให้เกิดโรคได้ในคน
 - เชื้อโรคเอดส์ทนต่อความร้อนไม่ได้แต่ทนต่อความเป็นเย็นได้
 - เชื้อโรคเอดส์สามารถอาศัยหรือทำให้เกิดโรคได้ในคนและในสัตว์ทุกประเภท
 - เชื้อโรคเอดส์เมื่อออกจากร่างกายคนจะไม่สามารถทนต่อสภาพแวดล้อมภายนอกได้มากนัก
18. ข้อใดไม่ใช่เหตุผลที่ทำให้เชื่อว่ายังไม่สามารถนำเชื้อโรคเอดส์มาสู่คนได้
- เพราะเมื่อยุงกัดผู้ที่มีเชื้อโรคเอดส์ยุงก็จะตายในไม่ช้า
 - เชื้อโรคเอดส์ไม่สามารถมีชีวิตอยู่ในยุงได้เป็นเวลานาน
 - ปากยุงที่กัดคนมักจะไม่มียอดติดอยู่หรือมีก็น้อยมาก
 - ถ้ายุงนำเชื้อโรคเอดส์ได้ คนที่ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงจะต้องติดเชื้อโรคเอดส์เพราะสาเหตุยุงกัด แต่ความจริงผู้ติดเชื้อโรคเอดส์คือผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทั้งสิ้น
19. เชื้อเอดส์มีกลไกในการทำให้ภูมิคุ้มกันของร่างกายบกพร่องได้ ยกเว้นข้อใด
- ทำลายเซลล์เม็ดเลือดขาว
 - ส่งสารพิษไปทำลายเซลล์ข้างเคียงได้
 - เข้าไปอยู่ได้ในเซลล์ทุกเซลล์ของร่างกาย
 - ทำลายเซลล์ไขกระดูกซึ่งเป็นตัวสร้างเม็ดเลือดขาว

20. ใครปฏิบัติถูกต้องที่สุด

- ก. พุ่มมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนนักศึกษาด้วยกันจึงมั่นใจว่าเขาไม่มีทางติดเชื้อโรคเอดส์จากเพื่อนสาวคนนี้
- ข. พุ่มมีพฤติกรรมเสี่ยงจึงไปตรวจเลือดหาเชื้อโรคเอดส์ แต่ผลเป็นลบเขาจึงมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ต้องป้องกันก็ได้
- ค. พุ่มไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงหลังการบริจาคเลือดทางโรงพยาบาลแจ้งว่าผลเลือดเป็นบวก เขาเสียใจและกลัวการเป็นโรคเอดส์อย่างมาก
- ง. พันธุ์สงสัยว่าจะติดเชื้อโรคเอดส์ก่อนการตรวจเลือดสามเดือน เมื่อตรวจแล้วปรากฏว่าผลเป็นลบ แสดงว่าขณะนี้เขาไม่ได้ติดเชื้อโรคเอดส์แน่นอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2

แบบวัดเจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์

คำชี้แจง แบบสอบถามในตอนที 3 นี้ เป็นแบบวัดเจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ให้นักศึกษาพิจารณาข้อความในรายการและ เขียนเครื่องหมาย 3 ในช่องที่กำหนดให้ท้ายข้อความนั้น ๆ ให้ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาให้มากที่สุด **เพียงความคิดเห็นเดียว** โดยมีเกณฑ์ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	นักศึกษาเห็นด้วยกับข้อความนั้นทั้งหมด
เห็นด้วย	หมายถึง	นักศึกษาเห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	นักศึกษาเห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นบางส่วน
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	นักศึกษาไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	นักศึกษาไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นทั้งหมด

ตัวอย่าง

ข้อความ	ระดับเจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์					สำหรับ ผู้วิจัย
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
0 โรคเอดส์เป็นโรคที่น่ากลัวที่สุด ในปัจจุบัน.....	()

จากตัวอย่าง ตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง แสดงว่า ผู้ตอบมีเจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ในเรื่อง ที่โรคเอดส์เป็นโรคที่น่ากลัวที่สุดในปัจจุบัน โดยผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นทั้งหมด

ข้อความ	ระดับเจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์					สำหรับ ผู้วิจัย
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
1. ความรู้เรื่องโรคเอดส์เป็น สิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน						
2. แม้จะส่งสารผู้ติดเชื้อ แต่ ข้าพเจ้าก็รู้สึกกลัว						
3. การไปเจาะเลือดเพื่อตรวจหา เชื้อโรคเอดส์เป็นสิ่งที่น่า อับอาย						
4. โรคเอดส์เป็นเรื่องของ เวรกรรมและโชคชะตา						
5. ข้าพเจ้ากลัวการอยู่ร่วมกับ ผู้ป่วยเป็นโรคเอดส์เพราะจะ ทำให้ติดเชื้อโรคเอดส์ได้ง่าย						
6. ข้าพเจ้ายินดีร่วมชั้นเรียนกับ ผู้ที่ติดเชื้อโรคเอดส์						
7. ผู้ติดเชื้อควรถูกแยกออกไป จากสังคม						
8. การมีเพศสัมพันธ์เพียงครั้ง เดียวก็ทำให้ติดเชื้อโรคเอดส์ ได้หากไม่ป้องกัน						
9. ข้าพเจ้าคิดว่าผู้ติดเชื้อโรค เอดส์ควรให้ลาออกจากงาน ที่ทำ						

ข้อความ	ระดับเจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์					สำหรับ ผู้วิจัย
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
10. ทุกคนอาจติดเชื้อเอดส์ได้โดย ไม่รู้ตัว						
11. การคบกับผู้ที่ติดเชื้อโรคเอดส์ เป็นสิ่งที่น่าอับอาย						
12. การบริจาคโลหิตอาจทำให้ ติดเชื้อจากเข็มฉีดยา						
13. คนเป็นโรคเอดส์ไม่จำเป็นต้องไป ตรวจรักษาเพราะไม่มี ทางรักษาให้หายขาดได้						
14. การไม่เปลี่ยนคู่นอนเป็นการ ป้องกันโรคเอดส์ที่ดี						
15. การป้องกันโรคเอดส์เป็น หน้าที่ของทุกคน						
16. หากพบคนประสบอุบัติเหตุ ไม่ควรเข้าไปช่วยเหลือ เพราะอาจจะติดเชื้อโรคเอดส์						
17. ถุงยางอนามัยสามารถ ป้องกันโรคเอดส์ได้ถ้าใช้ อย่างถูกวิธี						
18. หญิงสาวบริการที่หน้าตาไม่ ค่อยสวยอาจปลอดภัยจากเชื้อ โรคเอดส์มากกว่าหญิงบริการ ที่หน้าตาสวย						

ข้อความ	ระดับเจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์					สำหรับ ผู้วิจัย
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
19. การไปตรวจหาเชื้อโรคเอดส์ ที่โรงพยาบาลเป็นเรื่อง ธรรมดา ไม่ใช่เรื่องน่าอาย						
20. การสอนให้คนอยู่ร่วมกับ ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ อย่าง ปลอดภัยดีกว่าให้กลัวผู้ติด เชื้อโรคเอดส์						

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3

แบบวัดทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์

คำชี้แจง แบบสอบถามในตอนี่ 4 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติตนของนักศึกษา ให้นักศึกษาทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องว่างที่กำหนดท้ายข้อความพฤติกรรมที่ตรงกับกาปฏิบัติของนักเรียน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ทำเป็นประจำ หมายถึง นักศึกษาได้ปฏิบัติเป็นประจำทุกครั้ง
 ทำบ่อยครั้ง หมายถึง นักศึกษาปฏิบัติเป็นส่วนนใหญ่
 ทำนานครั้ง หมายถึง นักศึกษาเคยปฏิบัติแค่น้อยครั้งมาก
 ไม่เคยทำเลย หมายถึง นักศึกษาไม่เคยปฏิบัติเลย

ตัวอย่าง

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				สำหรับ ผู้วิจัย
		ทำเป็น ประจำ	ทำบ่อย ครั้ง	ทำนาน ครั้ง	ไม่เคย ทำเลย	
0	สวมถุงยางอนามัยใน การร่วมเพศ.....					()

จากตัวอย่าง ตอบ ทำเป็นประจำ แสดงว่านักศึกษาสวมถุงยางอนามัยในการร่วมเพศเป็นประจำทุกครั้ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				สำหรับ ผู้วิจัย
		ทำเป็น ประจำ	ทำบ่อย ครั้ง	ทำนาน ครั้ง	ไม่เคย ทำเลย	
1	ปฏิเสธคำชวนไปดูวิดีโอลามก					
2	ปฏิเสธคำชวนไปเที่ยว สถานเริงรมย์และดื่มเหล้า					
3	ปฏิเสธคำชวนให้อยู่ตาม ล้ำพัง กับเพศตรงข้าม					
4	เมื่อปฏิเสธมักอ้างเหตุผล					
5	เมื่อปฏิเสธมักอ้างเหตุผลและ ความรู้สึก					
6	เมื่อต้องใช้ของมีคมจาก สถานบริการ เช่น การทำฟัน การฉีดยา การตัดเล็บ การโกน จะตรวจสอบความสะอาด ก่อนเสมอ					
7	คิดถึงศีลธรรมเสมอก่อนมีเพศ สัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ใช่คู่สมรส					
8	คิดถึงการติดต่อโรคเอดส์เสมอ ก่อนมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ใช่ คู่สมรส					
9	เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่อาจจะ ทำให้มีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ใช่ คู่สมรสจะหักห้ามใจได้					
10	สวมถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศ สัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ใช่คู่สมรส					

ตอนที่ 4

แบบประเมินการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ

คำชี้แจง แบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 นี้ เป็นแบบประเมินการจัดกิจกรรมรู้เพื่อการป้องกันโรคเอดส์สำหรับนักเรียนนอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบทางไกลในกรุงเทพมหานคร ให้นักเรียนพิจารณาข้อความในรายการและเขียนเครื่องหมาย 3 ในช่องที่กำหนดให้ท้ายข้อความนั้น ๆ ให้ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาให้มากที่สุดเพียงความคิดเห็นเดียวโดยมีเกณฑ์ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	นักศึกษาเห็นด้วยกับข้อความนั้นทั้งหมด
เห็นด้วย	หมายถึง	นักศึกษาเห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	นักศึกษาเห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นบางส่วน
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	นักศึกษาไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	นักศึกษาไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นทั้งหมด

ตัวอย่าง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม					สำหรับ ผู้วิจัย
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
0 มีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ	()

จากตัวอย่าง ตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง แสดงว่า ผู้ตอบมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนี้ มีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ โดยผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนี้อย่างยิ่ง

แบบประเมินการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ

ด้านที่พิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ด้านผู้จัดกิจกรรม					
1. ผู้จัดกิจกรรมนำเข้าบทเรียนอย่าง น่าสนใจ.....					
2. ผู้จัดกิจกรรมใช้เทคนิคการเรียน การสอนที่หลากหลายอย่าง เหมาะสม.....					
3. ผู้จัดกิจกรรมรับฟังความคิดเห็นของ ผู้เรียน.....					
4. ผู้จัดกิจกรรมมีการยกตัวอย่าง ประกอบเพื่อให้เข้าใจ.....					
5. อื่น ๆ.....					
ด้านเนื้อหากิจกรรม					
6. เนื้อหาเป็นไปตามลำดับอย่าง เหมาะสม.....					
7. ผู้เรียนเข้าใจงานต่าง ๆ ที่ต้อง ปฏิบัติ.....					
8. เนื้อหาสามารถตอบสนององความ ต้องการของผู้เรียน.....					
9. งานที่มอบหมายช่วยเสริมสร้าง ความรู้และความเข้าใจให้แก่ ผู้เรียน.....					
10. อื่น ๆ.....					

ด้านที่พิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ด้านการใช้อุปกรณ์และสื่อการศึกษา นอกโรงเรียน 11. มีอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนิน กิจกรรมอย่างครบถ้วนและ เหมาะสม..... 12. มีสื่อที่หลากหลายและเหมาะสม... 13. สื่อการศึกษานอกโรงเรียนช่วยให้ ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจและ ได้ฝึกทักษะมากขึ้น..... 14. อื่น ๆ.....					
ด้านการประเมินผล 15. ผู้เรียนได้ทราบความก้าวหน้าใน การเรียนรู้ของตนเอง..... 16. เมื่อผู้เรียนตอบผิดผู้จัดกิจกรรมได้ อธิบายคำตอบที่ถูกต้อง..... 17. อื่น ๆ.....					

นิทานเรื่อง ลูกเปิดไร่เตยงสา

..กาลครั้งหนึ่ง มีชายคนหนึ่งชื่อราเนียร์ เกิดมาแต่ความไม่ไว้วางใจผู้หญิงไปเสียทุกคน และให้สัตย์กับตัวเองว่าจะไม่ยอมแต่งงาน เว้นแต่จะเจอผู้หญิงที่เป็นสาวพรหมจารีย์เท่านั้น แต่ถึงอย่างไรเขาก็แต่งงานจนได้ ภรรยาของเขาชื่อเทเรซ่า เป็นบุตรธิดาของมาดอนนาผู้ซึ่งพยายามอบรมบุตรให้เป็นสาวงามที่มีคุณค่า "ลูกต้องทำทุกอย่างเพื่อให้ราเนียร์พึงพอใจ" นางกล่าวกับเทเรซ่า "จำไว้ให้ขึ้นใจนะลูก ทำให้เขามีความสุขเขาจะได้รักลูกมาก ๆ"

คืนวันส่งตัวนั่นเอง ราเนียร์จึงพบกับความผิดหวัง แทนที่เขาจะได้พบกับเจ้าสาวที่เขาเคยฝันไว้เขาก็กลับได้พบกับเจ้าสาวที่มีความคล่องแคล่วชำนาญจนเขาเกิดความรู้สึกขมขื่น เมื่อตื่นนอนในตอนเช้าราเนียร์จึงพูดกับภรรยาของเขาว่า "เธอไม่ใช่ผู้หญิงที่ฉันฝันเอาไว้เลย นับแต่นี้ไปเราจะไม่เจอกันอีกบนที่นอน" ว่าแล้วเขาก็เอาเทเรซ่าไปคืนแม่ยาย

ฝ่ายแม่ยายก็เกิดความสงสัยขึ้นมาว่าเกิดอะไรขึ้น อยู่ดี ๆ ลูกเขยก็เอาลูกสาวมาคืน แล้วบอกเพียงว่าจะมารับคืนภายหลัง

"เขาไม่รักหนูแล้ว" ลูกสาวตอบคำถามของมารดาด้วยความระทม "เขาคงคิดว่าหนูนี้คงไม่ใช่สาวบริสุทธิ์กระมัง"

"เจ้าไม่ได้ทำอย่างที่แม่สอนดอกหรือ?" มารดาถาม "เจ้าไม่ได้ทำให้เขามีความสุขและเจ้าก็มีความสุขในการแสดงความรักของเขา"

"ก็เพราะหนูเชื่อแม่นะซี มันถึงได้เป็นเรื่องขึ้น"

"ถ้ายังงั้นสามีของเจ้าก็สติไม่ดีแน่" แม่ว่า "ถึงอย่างไรแม่ก็จะช่วยเจ้าเพราะเจ้าคงรักเขามาก"

มาดอนนาจัดการเรียกราเนียร์มาพบ ทั้งสองคนเดินไปตามริมคูน้ำรอบ ๆ ปรางสาท ในความสงบนั้นเองมาดอนนาเริ่มซักถามราเนียร์

"ลูกสาวฉันไม่สวยหรือไง"

"สวยมากครับคุณแม่"

"ไม่น่ารักหรือไง"

"น่ารักอย่างที่ผู้ชายทั้งโลกจะต้องอิจฉาที่ได้อยู่กับคุณแม่"

"ลูกสาวฉันทำให้คุณไม่มีความสุขเพียงพอในคืนวันแต่งงานหรือไง"

"นี่สิครับคุณแม่ ผมคิดว่าเธอทำให้ผมมีความสุขมากเกินไป จนผมจะต้องกล่าวคำไม่สุภาพกับคุณแม่ว่า เธอไม่ใช่สาวพรหมจารีย์ของผม"

"ทำไม? การที่ผู้หญิงสาวสวยคนหนึ่งซึ่งมีพละนาถมายแข็งแรงดีและสามารถทำให้สามีที่รักของเธอมีความสุขมากในคืนวันแต่งงาน ทำไมจะต้องเป็นความผิดของเธอด้วย?"

เมื่อโดนคำถามนี้ ลูกเขยต้องหยุดคิดเพราะอธิบายไม่ถูกว่าความรู้สึกที่ไม่ดีต่อภรรยาของเขานั้นเกิดมาจากเหตุใด? พอดีคนเลี้ยงเปิดตู้เปิดมาตู้หนึ่ง ร้องตะโกนถามนายผู้หญิง

"คุณนายคะ เห็นลูกเปิดไว้เตียงสาหลงฝูงออกไปบ้างไหมคะ?" แม่ยายนี่อะไรขึ้นได้คว่าลูกเปิดไว้เตียงสาวหนึ่งโยนลงไปใต้น้ำ ลูกเขยหน้าซีดร้องว่า

"เดี๋ยวมันก็จมน้ำตายหรือครับคุณแม่ มันยังไว้เตียงสาอยู่"

"คอยดูสิ" แม่ยายพูดอย่างใจเย็น "มันจะไม่จมน้ำตาย แต่มันจะว่ายน้ำด้วยความชำนาญและคล่องแคล่วโดยไม่ต้องอาศัยบทเรียนจากที่ใด"

เมื่อได้ยินคำนี้ ราเนียร์จึงคิดออก รีบกล่าวขอบคุณและสวัสดิ์แม่ยายแล้วไปตัวเธอช้ากลับบ้านโดยเร็ว...

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เหตุการณ์จำลอง

1. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เอก.. อะไรกันแอนโตจนป่านนี้แล้วยังดื่มน้ำหวานอยู่อีกหรอ

สอง พวกผสมแอลกอฮอล์น้อยสิ

แอน ไม่เอาหรอก..เดี๋ยวเมา

เอก ไม่เมาหรอกน่า รับรอง..นะเดี๋ยวเอกสั่งให้

แอน

2. ไปเที่ยวกันต่อนะ

ป๊อด วันนี้สนุกไหมป๊ม

ป๊ม สนุกสิสนุกมากเลย

ป๊อด งั้นวันนี้เราไปเที่ยวกันต่อนะ อีกหน่อยเราคงไม่ได้เจอกันบ่อย ๆ แล้ว

ป๊ม แต่วันนี้ดีกแล้วนะ

ป๊อด ไซ้ ป๊มวันนี้วันสุดท้ายของเรานะ ป๊อดอยากอยู่กับป๊มนาน ๆ

ป๊ม

3. ชวนไปบ้าน

ไก่ เก่เย็นนนี้ไปบ้านไก่นะ

เก่ มีอะไรหรอจ๊ะ

ไก่ วันนี้พอกับแม่ไม่อยู่บ้าน พอดีไก่ซื้อ ซี ดี หนังสือใหม่มา

อยากให้เก่ไปดูด้วยกัน นะเก่นะ

เก่

4. เพื่อนข้างบ้าน

กิ้ง กิ้ง

ตึก สวัสดีค่ะ

เต้ อยู่บ้านคนเดียวหรอตึก เต้เห็นพอกับแม่ตึกขับรถออกไป

ให้เต้ไปหาที่บ้านนะ มีเรื่องจะคุยด้วย

ตึก

ใบความรู้ เรื่อง หลักการปฏิเสธ

การปฏิเสธเป็นทักษะที่ผู้เรียนควรฝึกไม่คุ้นเคย เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่อาจนำผลเสียมาสู่ผู้เรียน และถือว่าเป็นสิทธิส่วนบุคคลในการป้องกันตนเอง การปฏิเสธที่เหมาะสมจะช่วยรักษาสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่มเพื่อนได้

หลักการปฏิบัติที่ดีมี ดังนี้

1. ปฏิเสธอย่างจริงใจทั้งท่าทาง คำพูดและน้ำเสียง เพื่อแสดงความตั้งใจอย่างชัดเจนที่จะขอปฏิเสธ
2. ใช้ความรู้สึกเป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล เพราะการใช้เหตุผลอย่างเดียว มักถูกโต้แย้งด้วยเหตุผลอื่น การอ้างความรู้สึกจะทำให้โต้แย้งได้ยากขึ้น
3. การขอความเห็นชอบ และแสดงการขอบคุณเมื่อผู้ชวนยอมรับ จะเป็นการศึกษาทำให้ขาดสมาธิในการหาทางออก ควรยืนยันการปฏิเสธและหาทางออกโดยเลือก
4. เมื่อถูกเข้าขี้ต้อ หรือสบประมาท ไม่ควรหวั่นไหวไปกับคำพูดเหล่านั้น เพราะจะทำให้ขาดสมาธิในการหาทางออก ควรยืนยันการปฏิเสธและหาทางออกโดยเลือก
 - 4.1 ปฏิเสธซ้ำโดยไม่ต้องใช้ข้ออ้าง พร้อมทั้งบอกหาทางเลี่ยงจากเหตุการณ์ไป
 - 4.2 การต่อรองโดยการหากิจกรรมอื่นที่ดีกว่ามาทดแทน
 - 4.3 การผลัดผ่อน โดยการขอยืดเวลาออกไป เพื่อให้ผู้ชวนเปลี่ยนความตั้งใจ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวจตุพร ลือชัย เกิดเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2521 เป็นบุตรของพันโทสุทิน ลือชัย และนางเพลินพิศ ชูชนะวรรณ สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนสุพานารี สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนสุพานารี จังหวัดนครราชสีมา แล้วศึกษาต่อที่โรงเรียนสตรีนนทบุรี โดยสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดนนทบุรี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเข้าศึกษาต่อที่ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2542

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย